

36976

Navodilo

za

spisovanje raznih pisem
in
opravičnih listov.

Z mnogimi vzorci.

V Ljubljani, 1903.

Založil I. Giontini, knjigar.

36976, VII, D, g

Navodilo za spisovanje raznih pisem in opravičnih listov

običajnih v vsakdanjem zasebnem
in medsebnem življenji

z mnogimi vzorci.

Prirejeno za slovensko ljudstvo.

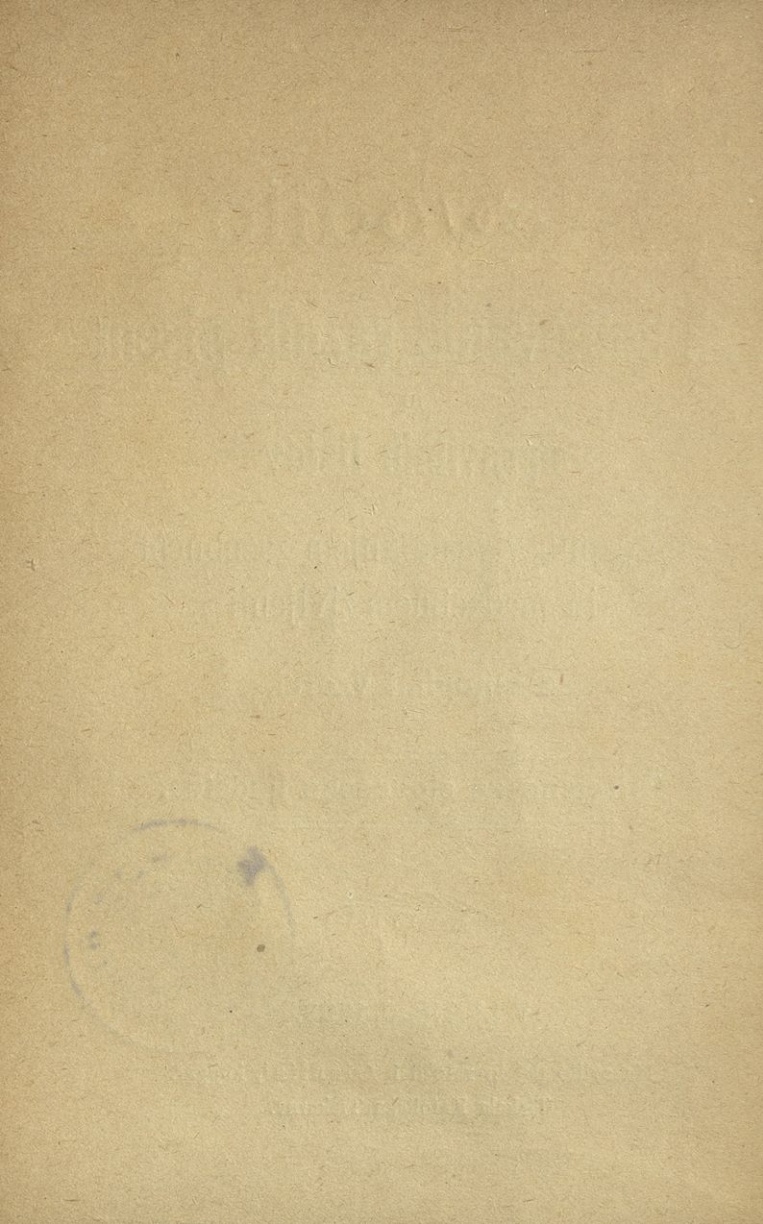

V Ljubljani, 1903.

Na svitlo dal in založil I. Giontini, knjigar.

Tiskala Katoliška Tiskarna.

Prvi oddelek.

**Splošna vodila o spisovanji in vnanji
obliki listov.**

030033987

Uvod.

O pismu sploh in o pisavi.

Kaj je pismo?

Kaj je pismo ali list, ve vsakdo; tega skoro ni treba pojasnovati. V pismu se pogovarjamo s človekom, ki ni navzoč, kateremu svojih misli ali ne moremo ustno razodeti, ali pa jih tudi nočemo.

Kdor piše pismo, naj pred vsem misli, da se resnično pogovarja s tem, kateremu je pismo namenjeno.

Na kaj moramo posebno paziti pri pismih?

Kakor moramo pri svojih ustnih pogovorih biti previdni, tako in še mnogo bolj moramo na vsako besedo paziti, kedar jo pišemo. Zato ne govorimo in ne pišimo vsega, kar mislimo. Premisliti pa nam je vse, kar govorimo in pišemo; posebno pri pisanji nam je treba največje opreznosti, ker pisana beseda ostane ter se mnogokrat drugače umeva in razlaga, kakor si jo je pisec mislil; izustena beseda pa se pozgubi in pozabi.

Česa nam je izogibati se?

Svoje tajnosti razodevajmo v pismu le takrat, kedar je to skrajno potrebno. Nepremišljenih in prostodušnih izjav ogibajmo se skrbno ter ne grajajmo in ne zasramujmo nikogar.

Kako moramo pisati?

Pišimo kolikor mogoče prosto, naravno, neprisiljeno, kakor bi se ustno lepo in izbrano pogovarjali.

Kaj smemo pisati?

V pismu gre pisati samo one misli, ki strogo spadajo k stvari; „kratko pa jedrnato“ — to bodi naše vodilo, kedar pišemo list. Obširnost in mnogobesednost je pismu vsikdar na kvar.

Nikdar ne odpošiljajmo pisanja, katero smo zložili v prvi razburjenosti ali v prenagleni navdušenosti. Kdor hladnokrvno in z mirno dušo pismo piše, zložil ga bode boljše, nego oni, ki se dá voditi po hipnih čustvih svoje domišljije. Previdnost terja od nas, da ne zapišemo vsega, kar nam narekuje čut v prvem trenutku, marveč da dobro pretehtamo to, kar naj prejemnik iz našega pisma poizve.

Vnanja oblika.

Gledati nam je tudi na vnanjo obliko pisma, to je, da pišemo razločno in snažno, sicer nas bralec ne bode umel, ali pa se mu bode pismo ostudilo.

Pravilno pisati je umetnost.

Iz vsega tega vidimo, da pisma dobro in pravilno zlagati ni lahka stvar; smelo trdimo, da je to umetnost, kakor je tudi umetnost, govoriti lepo, ubrano in duhovito. Kdor kaj izgovori, česar ni premislil, zagreši se zoper modrost, in kdor kaj zapiše, ne da bi bil vsega prej dobro prevdaryl, ta zabrede v zmedenost.

Znanje materinega jezika po slovnici in sredstva za priučenje.

Pred vsem seveda je treba, da imamo svoj materni jezik v popolni oblasti in da znamo vsako besedo pravilno zapisati, kakor nas slovnica uči. Te vednosti si pridobimo v šoli, z marljivim in pozornim branjem dobro spisanih knjig in časopisov ter s pogostno vajo v spisovanju; mnogo se naučimo tudi, če posnemamo uzorno pisane sestavke in pisma.

Razvrstitev tvarine.

Kdor hoče pismo pisati, zbere naj svoje misli in jih naj uredi po vrsti takó, da bodo najvažnejše zavzele prvo mesto. Stvari, ki se tičejo prejemnika, imajo prednost; svojim lastnim zadevam odkažimo prostor nazadnje.

Lepo besedilo. Menjava izrazov.

Ko je vsa tvarina za pismo urejena in razvrščena, potem misel za mislijo izrazimo v kolikor možno lepi besedi. Varujmo se, da ne bomo ene in iste besede v vsaki vrsti ponavljali in da ne bomo vsakega stavka pričenjali z vedno jednako besedo. Čim bolj preminjamo svoje izraze, tem lepše in zanimivejše se čita naše pismo. In ako so posamični stavki po jezikoslovnih pravilih in navodilih urejeni, med seboj lahkotno in neprisiljeno zvezani, potem je storjeno vse, da pismo ne bode zgrešilo svojega namena. Takega dopisa je prejemnik vesel, takoj ga umé in ne tolmači drugače, kakor to sami želimo. Nasprotno kako mučno je zanj, ako

mora dvakrat ali še večkrat čitati pismo, predno izvé, kaj mu je hotel povedati dopisovalec.

Važnost pravilne pisave.

Največ in najvažnejših zadev se v današnjih časih nanaša zgolj na pisana sporočila, ker le to, kar je zapisano, umeje se po besedah, in če so jasno in določno izražene, jim nihče ne more oporekati; ustna sporočila in ustne izjave niso vselej zanesljive. Kolikrat se prigodi, da se zavijajo in drugače tolmačijo, kakor so bile prvotno mišljene in izgovorjene.

Namen dobre pisave.

Dobro spisane razprave, točno in pravilno zložene listine in tako tudi jasno sestavljena pisma ne dopuščajo nikakoršnega dvoma. Z besedo vsestransko preiščeno in lepo ubrano se mnogokrat neprijetne stvari ublažé in kažejo milejše, nego so same ob sebi; malostnega povzdiguje, in ga čitatelju priporoča. Pismo zloženo v slabi besedi in spačenem slogu pokvari dostikrat najboljšo stvar in ne nareja zaželjenega vtisa na onega, kateremu je pisanje namenjeno. Vspeh takega pisanja je ali polovičen ali pa celo nasproten, nego smo se nadejali.

Dobro skladanje pisem je potrebno.

Ker le po dobro pisanem slogu moremo doseči svoje namere in želje ter si zagotoviti bistvene koristi, torej je vsakemu potrebno, kdor mora pisati list, da se priuči dobre pisave in da si prisvoji vsa vodila, po katerih se mu je ravnati pri zlaganju pisem.

Notranja uredba listov.

Obstojni deli.

Vsak pravilno sestavljen list ima v sebi nastopne dele: ogovor, uvod ali začetek, stvarno ali glavno vsebino, sklep in datum s podpisom. Ako se ti deli lepo ločijo drug od drugega ter se nahajajo vsak na svojem mestu, potem odgovarja listova oblika običajnim pravilom in naredi na prejemnika izvestno dober vtis, osobito če se poleg tega še glavna ali stvarna vsebina odlikuje po jasnem in dobro premišljenem slogu.

Ker je pri obstojnih listovih delih paziti na to in ono, zato podajemo čitatelju tu najvažnejša vodila, po katerih se je pri spisovanju listov kolikor možno ravnati.

Ogovor.

Ko začnemo list pisati, pozovemo najprej prejemnika z vljudno besedo, kakor da bi hoteli reči, naj nas blagovoli poslušati. Svojega znanca, prijatelja ali sorodnika ogovarjamo: *Ljubi prijatelj!* — *Dragi Filip!* — *Predragi stric!* — *Blaga sestra!* — *Mili oče!* — *Predobri stariši!* — *Ljubezniva teta!* — *Cenjeni tovariš!* — *Dragi moj!* — *Prisrčna Metka!*

Ako smo list namenili tuji ali odlični osebi, ki z nami ni v prijateljski zvezi, tedaj izbirajmo „ogovor“ previdnejše in pazimo na prejemnikov

stan, na njegovo omiko, na njegovo dostojanstvo in včasih tudi na njegovo starost. V takih slučajih velja odgovor: *Blagorodni gospod!* — *Vaše blagorodje!* — *Velecenjeni gospod!* — *Visokočastiti gospod!* — *Vaše velerodje!* — *Prečastiti gospod!* — *Milostiva gospa!* — *Visokoučeni gospod doktor!* — Konec odgovora stavimo vselej klicaj. (!)

Iz odgovora naj se vidi, da prejemnika spoštujemo, da je nam ljub in drag. To spoštovanje izrazujemo s tem, da odgovora ne pišemo tik zgornjega papirjevega roba, marveč vsaj za dva prsta nižje in tu ga postavimo v sredo vrste. Ako velja to že za prijateljska pisma, v toliko večji meri je na to gledati v listih do odličnejših oseb in dostojanstvenikov. Čim višje mesto zavzemajo v družbinem življenji, tem nižje pomaknimo odgovor.

Če obsega odgovor več besed, tedaj jih pišemo tudi na dve vrsti, n. pr.:

Blagorodni gospod!

Visokočastiti dobrotnik! ali:

Preblagorodni,

velespoštovani gospod doktor!

V pismih do dobrih znancev odgovor lahko opustimo, uvrstimo ga pa zato na primernem mestu v uvodu.

Med odgovorom in začetkom pisma puščamo navadno par vrstic praznih. V listih do višjih oseb mora razdalja med odgovorom in začetkom še večja biti. V tem obziru veljaj pravilo: bolje več, nego manj!

Kako se pismo začinja.

Marsikdo je v zadregi in ne vé, kako bi pismo pričel. Uvod naj pripravlja na stvar, zastran katere pišemo list, ter bodi neprisiljen in prikladen temu, kar sporočamo v glavnem delu svojega pisma. Prehod iz uvoda na glavno stvar je potem naraven in lehak.

Poleg običajnih vljudnosti obrazložimo v listu nagib ali povod, zakaj pišemo, zato skušajmo čitateljevo pozornost vzbuditi. Uvod in stvarna vsebina bodi v nekakem pravem razmerji, krajši ali daljši, kakor to predmet pisma zahteva.

Konec uvoda nas mora zblížati s stvarnim sporočilom. Čim spretneje smo to pogodili, tem lažje nam je prestopiti k temu, kar hočemo prejemniku razodeti.

Če za svoje pismo ne vemo primernega začetka, kar se v tem slučaju lahko pripeti, kedar hočemo čitatelja na vsebino pripraviti in zaradi tega ne smemo pravega nagiba svojega dopisa še razkriti, tedaj si pomagamo tako, da pismo začnemo s kakim izrekom, ki je vsakemu znan in ga naše sporočilo tudi potrjuje; n. pr. Povsod je dobro, doma najboljši. — Resnica v oči kolje. — Dvakrat dá, kdor hitro dá. — Nehvaležnost je plačilo sveta. — Za dežjem mora sonce priti. — Ni nesreče brez sreče. — Srednja pot najboljša pot. — Lepa beseda najde lepo mesto. — Obljuba dolg dela. — Čast je ledena gaz, ki hitro zvojeni. — Kdor noče, kmalu najde izgovor. — Brez uzde strast je gotova propast. — i. t. d.

Najlažje nam je začeti pismo, ako se moremo sklicevati na kak pogovor, na ustno ali pismeno željo, zahtevo, naročilo ali prošnjo.

Nespodobno je, začeti pismo z besedo „Jaz“ — n. pr. Jaz primem pero v svojo roko; ali — Jaz Ti naznanjam, da . . .; ali — Jaz si štejem v veliko čast, da . . . . . itd. Ali se ne pravi to, samega sebe povzdigovati? Prejemniku našega pisma gre prednost, zato mu pišemo in ga lepo ogovarjamo rekoč: „Dragi moj prijatelj! — ali: Visokočastiti gospod!“ Nato pa se čita bahaška beseda „Jaz“ . . . To je neotesano, kakor bi bilo neotesano, če bi kdo stopil v sobo pred osebo, kateri smo dolžni izkazovati čast, in da bi se celó pred njega postavili. Noben olikanec tega ne stori. Istotako v pismih ne smemo sebe staviti na prvo mesto.

Vsako pismo ni, da bi moralo imeti svoj uvod, vendar pa je potreben:

- a) v pismih, katera pišemo neznanim in imenitnim osebam, s katerimi nismo v bližnji zvezi;
  - b) v vseh pismih, v katerih kaj prosimo ali se za kaj potegujemo;
  - c) v taci pismih, o katerih se je bati, da bi se napačno tolmačili, ali da bi prejemnikovo nevoljo vzbudili;
  - d) v pismih, s katerimi naznanjamo neprijetne vesti, recimo: nesrečo, smrt, izgubo i. t. d. zlasti če je po nezgodi prizadet prejemnik sam, in
  - e) v važnih pismih, da že vnaprej opozarjamo čitatelja na predmet pisma, naj ničesar ne zgreši ali prezre.
-

Različna vsebina uvoda.

1. V začetku pisma se opravičujemo. Stopivši v tujo hišo potrkamo na vrata. S tem prosimo, da-li smemo vstopiti. Istotako v pismu uvodno opravičevanje namestuje ali prošnjo, naj se nam dostavljanje pisma ne šteje v zlo, ali vprašanje, da-li morda zlasti tuji osebi ni neljubo, da jo nadlegujemo s pismom.

V z g l e d i.

Uvod pismom, v katerih se opravičujemo radi dopisa.

1. *Odpustite mi prostost, da Vas s pismom nadlegujem.*
2. *Prosim odpuščanja, ker se predrznem, pisмено obrniti se do Vas.*
3. *Najvljudneje Vas prosim, da mi dovolite, z Vami pisмено govoriti.*
4. *Ne štejte mi v zlo, da se osmelujem do Vaše dobrote zateči se v zadevi, ki je zame posebne važnosti.*
5. *Dobrotljivo mi bodeite odpustili, da se upam, Vas nadlegovati z nastopno prošnjo.*
6. *Pričujoče vrstice bi Vas utegnile motiti pri Vaših obilih opravilih; torej prosim, da mi ne štejete v zlo, ako si upam nadlegovati Vas s tem dopisom.*

7. *Prizanesite mi, ako Vas za nekoliko časa zadržujem z navzočim listom v Vaših opravilih.*
8. *Veledušno mi dovolite, da Vam razodenem svojo ponižno prošnjo v nastopnih vrsticah.*
9. *Po Svoji dobroti mi bodejte oprostili, da se drznem Vam v novič predložiti nadležno prošnjo o zadevi, ki sem jo bil v svojem zadnjem listu sprožil.*
10. *Spoštljivo Vas poprosim, da prijazno sprejmete sledeče vrstice, katere Vam odkrivajo moje nazore gledé na sposobnosti človeka, ki se vam ponuja v službo.*
11. *V posebno čast si štejem, da Vam smem na Vaš poziv dopisati, kako stojé razmere pri našem sosedu. Moje mnenje je, da . . .*
12. *Radosten pozdravljam priložnost, da Vam smem ta list doposlati.*
13. *Nadjam se, da Vam bode ustreženo, če Vam pošiljam sledeče sporočilo o stvari, za katero ste v Svojem cenjenem listu z dne . . . kazali toliko zanimanja.*

2. V začetku pisma se sklicujemo na blagonaklonjenost, dobrohotnost, usmiljenje, na obče znano dobrotljivost ogovorjene osebe. Pisec skuša pri taci osebah, ki so mu osebno tuje ali ki so vsled rojstva in dostojanstva njemu oddaljene, vplivati na čustva s tem, da kažemo na njih milost, človekoljubje, prijaznost, pravičnost, dobrotvornost, njih vnemo za umetnost, obrtnost itd.

Vzgle di.

Uvod pismom, v katerih prosimo kake usluge ali dobrote.

1. *V zaupanju na Vašo ljudomilost se drznem, obrniti se do Vas s ponižno prošnjo.*
2. *Zanašaje se na Vašo velikodušnost upam, da mi bodeite dobrotljivo dovolili, predložiti Vam malo prošnjo.*
3. *Ljudoljubno ste slehernega sprejeli, katerikoli se Vam je zaupno približal, in to mi daje srčnost, da se drznem prositi Vas za nekaj malenkostnega.*
4. *Ker sem prepričan, da nikomur ne odrečete prošnje, katero izpolniti je v Vaši moči, zato se zaupljivo tudi jaz obračam do Vašega blagorodja in se nadjam, da bodeite moje osebne zadeve blagovolili presoditi! in ukrenili, kar se Vam bode najprimernejše zdelo.*
5. *Ne bi upal zateči se k Vaši dobroti, ko bi prepričan ne bil, da Vaše dobrohotno srce ne postane nevoljno, ako se več ko enkrat nanj potrka.*
6. *Vselej ste se še dobrotljivega izkazali do mene; mar bi torej ne smel upati, da bodem tudi zdaj uslišan, ko se na Vašo ljudoljubnost zanašam?*
7. *Vsled Vaše obče znane vljudnosti se nadejam, da bodeite tujcu oprostili, ako Vas s sledečimi vrsticami nadleguje.*

8. *Le zaupanje na Vašo veledušnost me osrčuje, da Vam izročim sledeči list.*
9. *Dasiravno nisem tako srečen, Vas, blagorodnega gospoda, poznati osebno, vendar je žlahtno Vaše srce in dobrotljivost obče znana, da se polen zaupanja pismeno do Vas obračam.*
10. *Dovolili ste mi dobrotljivo, da se smem v sleherni zadevi na Vas obrniti. Vsled tega se drznem, da se Vašega prijaznega dovoljenja poslužujem in Vas prosim za mali svèt.*
11. *Pri mojem odhodu iz Kranja ste željo izrekli, da bi radi kmalu o meni kaj slišali. Z veseljem torej vstrežam tej želji ter Vam naznanjam, kako da mi je.*

3. V začetku pisma omenjamo kakega obiska, ustnega pogovora ali kake druge osebne razmere. V tacihi slučajih se osebam, nam že znanim, zahvaljujemo za izkazano pozornost, za prejete dobrote, za odlikovanje itd., ali pa se sklicujemo samo na nekdanji pogovor, ki nam je uzrok, da pišemo.

V z g l e d i.

Uvod pismom, ako se sklicujemo na kak ustni pogovor.

1. *Z radostjo izpolnujem svojo obljubo, da Vam bodem o svojem novem stanu kmalu kaj sporočal.*

2. *Ker ste na mojo prošnjo privolili, da Vam smem dopisovati, drznem se, naznaniti Vam nekatere novice.*
3. *Naročili ste mi, da Vam kmalu o svojem prihodu na tukajšne mesto kaj naznanim. Srčno rad izpolnujem Vam to željo z nastopnimi vrsticami.*
4. *Vsled Vaše želje Vam naznanjem o novih okoljščinah, v katerih se ravnokar nahajam.*
5. *Do zdaj ste se še vselej izkazali dobrohotnega proti meni, in to mi daje upati, da Vam neprijetno ne bode, ako Vas obvestim, da nameravam svoj stan izpremeniti.*
6. *V prijetno dolžnost si štejem, da svojo hvaležnost za Vaše dobrotljivo srce zopet in zopet ponavljam in tako nekoliko podprem. Zato mi je ta priložnost dobro došla, ko Vam morem sporočati, da sem z vsem prav dobro preskrbljen.*
7. *Opravičeno bi bilo Vaše mnenje, da sem Vaših dobrot pozabil, ker svoje obljube, Vam kmalu o sebi kaj sporočiti, nisem takoj izpolnil; a vzrok mojega molčanja ni pozabljivost, ni lahkomišelnost, marveč bolezen nadležna, ki me je zadrževala, seči po peresu in Vam odpisati. Svojo zamudo hočem danes popraviti, ker sem toliko okreval, da morem kaj delati.*
8. *Predno sodite mojo mlačnost v pisanji, prosim Vas lepo, da me prej poslušate. Priznati moram, da jako dolgo nisem dal glasu o sebi in sem grešil zoper dostojnost, ki sem jo*

Vam dolžan vsikdar izkazovati, v tem slučaju pa še tembolj, ker sem se na Vašo dobrohotno željo zavezal, Vam kmalu poslati kake vesti o sebi. Uzrok mojemu molčanju je ...

4. V začetku pisma naznanjamo, da nam je došel list. Ta navada je najbolj razširjena, da s tem svoj odgovor vpeljujemo in sicer pri odpisih, dovolilnih, odklonilnih, izgovorilnih, opravičevalnih, svetovalnih in odsvetovalnih, svarilnih in zahvalnih pismih.

V z g l e d i.

Uvod pismom, kedar odgovarjamo na dopis.

1. *Podvizam se, da ti na tvoje ljubeznivo pismo z dne 15. t. m. nastopno odgovarjam ...*
2. *Tvoje cenjeno pismo z dne 20. pr. m. sem sprejel, iz katerega posnemam, da ...*
3. *Včeraj mi je došel tvoj dragi list, kar me je zelo razveselilo; ne da bi odlašal, naznanjam ti, da ...*
4. *Vsled Vašega naročila z dne 2. t. m. imam čast, sporočiti Vam nastopno: ...*
5. *Vaše prijazno pismo z dne 18. t. m. me je prav prijetno iznenadilo, in veseli me, da Vam morem prav ugodno odgovoriti ...*
6. *Z ozirom na Vaš cenjeni dopis z dne 30. pr. m. Vas prosim, da mi izvolite doposlati ...*
7. *Vstrežaje tvojemu prijaznemu naročilu z dne 3. t. m. poizvedal sem takoj, kako stojé*

razmere gledé na razpisane ustanove, in o tem ti dajem na znanje, da ...

8. *Z navzočimi vrsticami ti odgovarjam na tvoj preprijazen dopis z dne 1. januarja t. l., da je ...*
9. *Odgovarjajena Vaš laskavi dopis z dne 27. t. m. počastujem se, Vam na vednost dati, da ...*
10. *Vljudno Vam naznanjam, da sem vse vestno opravil, kar ste me dne 5. majnika pismeno prosili; preostaje mi še, da Vas obvestim zastran naročenih (drv ... ali kaj drugega.)*
11. *Čast mi je, s prisotnimi vrsticami vstrezati Vašemu naročilu z dne 12. t. m. ter Vas obvestiti, da ...*
12. *Jako prijetno mi je, da Vam morem na Vaš častiti dopis z dne 24. oktobra t. l. nastopno pojasniti ...*
13. *Najtopleje se Vam zahvaljujem na dobrotljivem sporočilu, ki ste mi ga poslali dne 18. t. m. in radostno se odzovem Vašim vprašanjem zastran ...*

V uvodu se sklicujemo na ugoden dopis.

1. *Sè svojim listom z dne 20. t. m. ste me jako razveselili.*
2. *Dne 29. sem radostno sprejel Vaš listek, kar si v posebno čast štejem.*
3. *Jako me je vzradostilo, da ste me z dopisom počastili.*
4. *Po Vašem prijaznem listku z dne 28. p. m. me je nepričakovano veselje doletelo.*

5. Večje radosti mi niste mogli napraviti, kakor da ste mi dopisali.
6. Nisem v stanu, dopovedati Vam, kako me je Vaše pismice z dne 8. maja razveselilo.
7. Ne morem skazati se Vam dosti hvaležnega, da ste me z vljudnim Svojim pismom počastili.
8. Za Vaš prijazen list, s katerim ste me dne 12. junija razveselili, sem Vam dolžan izreči najtoplejšo hvalo.
9. Primanjkuje mi besedi, da bi Vam pismeno razodel, kako me doposlano Vaše pismo veseli, in v posebno čast si štejem, da Vam morem pojasniti željene reči.
10. Zahvaljujoč se za prijazni odpis, Vam sledeče naznanjam.
11. Sprejmite najgorkejšo hvalo za Vaš ljubeznivi dopis, ki mi je došel dne 14. t. m. Čast mi je, da Vam na dana vprašanja nastopno odgovorjam.
12. Naj Vam pred vsem svojo prisrčno hvalo izrečem za vljudna naznanila, ki ste mi jih poslali o zadnjih dogodkih v Gorici.
13. Ljubkejšo me niste mogli presenečiti, kakor s Svojim zadnjim jako laskavim dopisom, v katerem mi naznanjate, da ...

**Uvod pismom, v katerih izrekujemo
svojo nezadovoljnost.**

1. Vaš dopis z dne 12. t. m. me je neprijetno zadel.

2. *Prav žal mi je, da Vam moram sporočiti, kako da me je Vaše pismo užalostilo.*
  3. *Vašemu zadnjemu listu se moram res čuditi.*
  4. *Vaše zadnje pismo me je zelo mrzelo. Posnemam iz njega, da . . .*
  5. *Zelo me je speklo, ko sem Vaš zadnji list prečital.*
  6. *Vaša poročila me niso nič kaj razveselila.*
  7. *Prav neljubo mi je, da moram naglašati svojo nezadovoljnost o Vašem dopisu z dne 14. t. m.*
  8. *Kako zelo sem se motil v svojih nadah, tega Vam ne morem popisati. Ravno nasprotno mi sporočate o stvari, o kateri sem pričakoval vsaj nekoliko ugodnejše vesti.*
  9. *Vašemu dopisu žalosten posnemam, da ste se po napačnih naznanilih zapletli v zmote.*
  10. *Težko se mi zdi, Vas spominjati, da ste v Svojem zadnjem pismu prezrli pravila vljudnosti, kajti sè skoro osorno besedo mi odgovarjate na moja vprašanja, ki sem jih Vam predložil v najrahlejši obliki.*
  11. *Z obžalovanjem Vam moram naznaniti, da so me vesti o Vašem vedenju osupnile. Nikdar bi se ne bil nadejal, da bi Vas mogla strast toliko prevzeti, da . . .*
  12. *V zadregi sem, ker ne vem, kako bi se rahleje izrazil, da bi Vam v preostrih besedah ne razkril svoje nevolje, v katero me je privedlo Vaše zadnje osorno pismo.*
-

O stvarni vsebini pisma.

Stvarna vsebina pisma je baš to, kar hočemo sprejemniku sporočiti; to so kake dogodbe, naša mnenja, pojasnila, poizvedbe in dr. Zato moramo ta del z vso marljivostjo in skrbjo sestavljati, da dosežemo svojo namero.

Že prej je bilo omenjeno, da naj uvod pripravlja na vsebino pisma. Ko smo že dovolj vpeljali in pripravili čitatelja, tedaj nam je skrbeti, da poiščemo iz vsebine svojega poročila ono točko, ki je z zadnjo mislijo uvoda v najtesneji zvezi, ki mu je najbližja. To ni tako težko, kakor bi kdo mislil; treba je le predmet, o katerem smo se namenili pisati, vsestransko premisliti in ako je uvod dobro premišljeno že sestavljen, našla se boče kaka primerna misel, ki se bo dala naravno zvezati z uvodom.

Vsebina pisma obsega ali samo jedno stvar, ali pa nam je pisati o več različnih zadevah. V vsakem slučaju mora biti vsa snov dobro premišljena in vrejena, da jo moremo popolno zapisati. Med pisanjem moramo glavno stvar vedno imeti pred očmi in jo radi tega tudi posebno naglašati; vse druge misli naj jo opremljajo in pojasnujejo. Pri vsaki točki je ostati toliko časa, dokler nismo vsega povedali, kar smo hoteli prejemniku naznaniti. Neokretno je, ako se v pismu povračamo zopet k isti stvari, o kateri smo že prej govorili, ali če na koncu pisma dostavljamo opazke, ki se tičejo že prej omenjenih ali razpravljanih predmetov. Ako hočemo pisati o mnogoterih stvareh, tedaj jih razvrstimo po važnosti

in začenši pri najiminitnejši razpravljajmo vsako zadevo popolnoma ali vsaj v tolikem obsegu, kolikor utegne zanimati prejemnika.

Prestopivši k drugi stvari, naredimo navadno presledek ali nov odstavek, da ločimo naslednje od prejšnjega in da olajšamo odgovarjanje na posamične točke.

Kakor uvod pripravlja na glavno vsebino, istotako naj se jedro pisma zbliža koncu; vender to ni bistveno potrebno in se večkrat opušča. Ako pa hočemo sklep pisma vezati z jedrom, tedaj je vsekako potrebno, da razpravljajoč zadnje stvari skušamo najti kako misel, ki lepo napeljuje na zaključek, s katerim končamo svoj dopis. Umeje se, da se mora to lahko in neprisiljeno izvesti kakor pri prehodu iz uvoda na glavno vsebino.

Kako se pismo sklepa.

Kedar osebno ne moremo ali nočemo do človeka, s katerim bi radi govorili, takrat mu pišemo. Pismo je torej pismeni obisk kake osebe, zato je tudi v največ slučajih potreben poseben sklep našemu dopisu. Način, kako se omikanci poslavljamo od koga, s katerim smo sklenili kako kupčijo, ali se ž njim posvetovali, ali ga kaj prosili, ali pomilovali, ali mu častitali, ali se od njega poslovili i. t. d., narekuje nam vsa pravila, kako nam je zaključiti list, ki ni družega nego pogovor z nepričujočim človekom.

Obče znano je, da svoje pogovore končujemo ali z vljudnim priporočilom, ali da sprego-

vorimo, predno se poslavljamo, še kako prijazno besedo, ali da na kratko ponavljamo svojo prošnjo ali željo, ali da se oprostujemo zaradi svoje nadležnosti i. t. d. Istotako se deli sklep pisma v dva dela — in sicer: v kako vljudnostno izjavo, ali v ponovitev mnenja, vzrokov in nagibov in v običajne sklepne ogovore s podpisom. Drugi del nikakor ne sme izostati in slobodno lahko veže pisec oba dela, ali pa oba samostojno zapiše.

Pri sklepanju pisma je pomniti posebno nastopno:

- a) Ravnati se moramo po razmerji, v katerem se nahajamo z osebo, kateri pišemo; misliti je: kdo je pisec? in kdo je prejemnik pisma? — V prijateljskih pismih ni treba dosti izbranih besed in vljudnih izrazov. Tu zadostuje kratka, iz srca prihajajoča beseda. Jako skrbno pa moramo izbrati besedilo, ako pišemo osebi, ki je nam menj znana in je po stanu višja od nas.
- b) Konec pisma dostavlja se vsebini na dvojen način: ali stoji sam zase, ali pa je v tesni zvezi z zadnjimi besedami prejšnjega stavka. Ta način, da spretno vežemo sklep z glavno vsebino dopisa, daje pismu, osobito pa koncu, nekaj prijaznega; samo na to je paziti, da je ta zveza lahka, neprisiljena in naravna.
- c) V sklepu pisma ogibajmo se nesmiselnih izrazov, recimo: „Podajam ti roko čez hribe in doline, čez široko morje“, pa med nami ni hribov, ni dolin, ni morja itd. — ali pa „Ostanem še nadalje Vaš ljubljani sin“ i. t. d.

Pri podpisu se ravnajmo zopet po razmerji, v katerem se nahajamo s prejemnikom pisma.

Vljudnost zahteva, da nad svoj podpis dostavljamo izraz vdanosti, pokorščine, hvaležnosti, zvestobe i. t. d., na primer: ponižni, vdani, zvesti, hvaležni, ljubeči, pomilujoči in dr. Večkrat dodajemo še besedo: prijatelj, znanec, sluga, čestilec, brat, sestra, sin, oče, mati, stric, nečak itd. Pogostoma pa sklenemo pismo tudi samo z besedo: Tvoj, Tvojega, Vaš, Vašega itd; ta na prejemnika mereča beseda naj stoji vsikdar sredi nove vrste sama zase tako, kakor zapisujemo ogovor „Ljubi brat!“ ali „Velečastiti gospod!“ tudi na posebno vrsto pred začetkom pisma. Na desno stran pod sklepom se podpišemo in sicer tem nižji navzdol, čim imenitnejša je oseba, kateri pišemo. Dostavek: prijatelj, sluga i. t. d. naj stoji vsikdar nad imenom in priimkom. — V pismih do odličnih oseb moramo krstno in očetovsko ime vselej zabeležiti, v pismih na znance zadostuje tudi eno samo, ker je dopisovalca spoznati že po rokopisu in po vsebini.

Vz g l e d i.

Kako končujemo prijateljska pisma na kratko.

1. *Zdrav bodi in spominjaj se večkrat . . . svojega I.*
2. *Prav kmalu mi zopet kaj piši in ostani mi zvest, kakor ti je . . . tvoj . . . vdani prijatelj I. I.*
3. *Z gorečo ljubeznijo ostajam . . . Vaša . . . hvaležna I.*

4. *Ohranite Svojo prijaznost še nadalje ... Svojemu I.*
5. *Ne pozabi tudi v tujem kraju svojega vdanega I.*
6. *Prisrčno te pozdravlja ... tvoj ... zvesti prijatelj I.*
7. *Vedno sem in bodem ... tvoj ... stari prijatelj I. I.*
8. *Iz vsega srca sem ... tvoj ... verni prijatelj I.*
9. *Razveseli kmalu s kakim listom ... svojega I.*
10. *Nikdar ne bodem nehal biti ... tvoj ... odkritosrčni I.*
11. *Bodi tako prijazen in obišči kmalu ... svojega I.*
12. *Vabim te še enkrat na poset, kajti nihče te tako željno ne pričakuje nego ... tvoj ... I.*
13. *Priporočam se tvoji naklonjenosti in sem z iskrenim spoštovanjem ... tvoj ... vdani I.*
14. *Da bi vedno tako srečen in tako zdrav ostal, kakor do zdaj, želi ti iz vsega srca ... tvoj ... vdani I.*
15. *Tebi in tvojim vse dobro želeč, ostajam tvoj I.*
16. *Bodi mi zdrav in ne zabi svojega ... zvestega I.*
17. *Preverjen bodi, da ti je srčno vdan ... tvoj I.*

Kako končujemo pisma do odličnih oseb.

1. *Z odličnim spoštovanjem se priporoča
Vašemu blagorodju ... vdani ...*

11. *Z iskrenimi čutili popolnega spoštovanja priporoča se*

Vašemu blagorodju vdani . . .

12. *Vaši blagohotnosti še posebno priporoča se, imam čast imenovati se z najodličnejšim spoštovanjem*

vdanega . . .

Podpis.

Podpis je s sklepom tesno zvezan t. j. da je del zadnjega stavka; n. pr.: Srčno Te pozdravlja Tvoj zvesti prijatelj Anton Kraljič — ali: V prijetni nadeji, da moje ponižne prošnje ne bodete prezirali, klanja se Vašemu blagorodju ponižno vdani France Birtič.

Omenili smo že, da nad svoj podpis pristavljamo še kak pridevek, recimo: vdani, odkritosrčni, zvesti, stari prijatelj —. Ker se vsaka teh besed nanaša na podpisano osebo, zato mora biti vse to na onem kraju, kjer je podpis, n. pr.:

zvesti tovariš

Andrej Košir.

Ako nas prejemnik ne pozna, potem ni odveč, ako še pristavimo, katerega stanu da smo in v kateri ulici in hiši je naše bivališče. To je tem potrebnejše, čim pričakujemo od prejemnika kak odgovor in če želi vedeti naš natančen naslov (adreso).

Pogostoma nahajamo v pismih opravičevalno opazko: V največji naglici! — ali: Ne zame-rite mojemu slabemu pisanju! To opravičevanje

kaže, da zaradi obilih opravil ali pomanjkanja časa nismo mogli več pozornosti obrniti na svoje pismo — in je navadno prazen, ničvreden izgovor, s katerim olepšavamo svojo malomarnost. Iz vsakega pisma naj odseva naše spoštovanje do prejemnika, zato bodi vsak list čedno in čitljivo pisan. Po naši pisavi se sodi naš značaj, naše mišljenje in naša omika. Lepo spisano in dobro zloženo pismo naredi vselej dober vtis na prejemnika ter pričuje, da ga čislamo in visoko cenimo. Kakor je naša vnanjost in oprava vselej čednejša, ko se predstavljamo osebam boljšega stanu, tako naj lepa oblika pisma svedoči, da imamo prejemnika v posebni, ali vsaj v primerni časti.

Datum.

Da prejemnik vé, od kod mu pismo prihaja, navedemo na koncu pisma kraj, dan, mesec in leto, kje in kdaj je list pisan; to imenujemo na kratko „datum“ (iz latinščine vzeta beseda, ki znači v slovenščini „dano“). Datum se postavlja podpisu nasproti na levo stran. V trgovskih listih zapisujemo „datum“ takoj iz početka na desno ali nad ali tudi pod naslovom ali ogovorom. V prijateljskih listih postavljamo datum lahko zgoraj v začetku, ali spodaj poleg podpisa. V pismih do višjih oseb postavljamo datum vsikdar na konec. Na datum ne smemo nikdar pozabiti, ker je največkrat velike važnosti; ako bi se izpustil, nastane za dopisovalca lahko znatna škoda. List brez datuma kaže pisalčevo malomarnost, in

izgubi tudi vrednost, ker se večkrat to ali ono poročilo sodi po času, kdaj je pisano, ter je marsikaj v listu le možno prav umeti, če se čas primerja.

Pristavek ali pripisek.

Včasih pismo že sklenemo in podpišemo, a se domislimo, da smo kaj važnega pozabili ali izpustili. V tem slučaju naredimo „dostavek“ ali — kakor se z latinsko besedo imenuje „post-script“ in zaznamenuje s črkama P. S., kar seveda ni neizogibno potrebno, ker se že itak ve, da se je po zvršenem pismu še nekaj pripisalo ali pristavilo.

Takih dodatkov se je v obče izogibati, osobito v pismih do odličnikov, kajti največkrat dokazujejo, da pri sestavi pisma nismo bili dosti pazljivi in da vsebine nismo dosti premislili.

Dostavki so dopustljivi samo v zaupnih listih in pismih do oseb jednakega stanu takrat, ako se je pred odpošiljanjem pripetilo kaj važnega, ali če smo kaj izvedeli po sklepu pisma, in je prejemnika treba o tem tudi obvestiti. Navade nekaterih dopisovalcev, ki po več takih dostavkov koncem pisma narejajo, nikakor ni opravičevati; zato je v posebnih slučajih najbolje, da se pismo, če se je v njem kaj pozabilo sporočiti, še enkrat prepiše in to, česar hočemo v „dostavku“ omeniti, na primerno mesto uvrstimo, ako je za vrednost prejemnika posebne vrednosti in če smo prepričani, da mu s poročilom kake nove vesti storimo veliko uslugo. V nujnih okoliščinah je tak dostavek po zaključenem pismu celo umesten in se nikomur ne bode štel v zlo.

Kakošno lice imej pismo v obče.

List bodi že po vnanjem tak, da se prikupi prejemniku in da pisca samega priporoča. Ugoden vtis na čustva vpliva tudi na duha in srce, kar je izvestno na prid onemu, ki je ta vtis pro-uzročil. Zato bodi pismo vseskozi snažno, če ne že lepo, vsaj razločno pisano; razporedba posamičnih delov bodi pregledna in tudi vse, česar nam je za pismo potrebno, mora biti primerno n dostojno. — Oziraje se na vse to, držati se nam je nastopnih vodil:

- a) Pisava bodi vzgledna, lahko čitljiva. Kdor ni spreten v pisanji, naj se vsaj potru-di, da bode enakomerne vrste delal, da ne bodo besede tu raztresene, tam zopet vkupe stla-čene, da bodo črke jednake debelosti in velikosti, da se bodo poedine misli med seboj ločile. Vsebina pisma bodi čitatelju na prvi mah povsem jasna, ne pa da bi moral z velikim naporom šele ugibati, kaj smo mu hoteli dati naznanje. Kdor nima čedne pi-save, stori bolje, da prosi spretnega pisarja, naj mu on spiše list; osobito velja to pri listih do dostojanstvenikov in dobrotnikov. Kako neugodno bi vplivala nanje slaba pi-sava in kakošno mnenje bi dobili o nas, ko bi jim prišlo v roke naše zanikrno pisanje!

Pisemska dostojnost zahteva, da zlasti ogovor in odlikovalne izraze v besedilu in pred podpisom ter v naslovu na zavitku posebno lično pišemo. Besednih okrajšav n popravkov v listu ne gre posluževati se.

Ako se nam je pripetila kaka pomota, storimo najbolje, da list še jedenkrat prepíšemo. Nam nevšečne besede črtati ali izpraskati nikakor ne kaže. Tudi na kake besede prejemnika opozarjati s tem, da jih podčrtamo, ni umestno, ker bi se mu podtikalo, da bi иначе ne bral pisma s primerno pozornostjo, ali da bi celo morda dotične stvari ne umel.

- b) Ličnost in snažnost naj krasita vsako pismo. Grdo pisanje gabi se vsakomur in kaže, da prejemnika dosti ne čislamo. Poslužujmo se pri pismih čistega, neomadeževanega papirja, ne pokapajmo ga s črnilom, ne prekrižajmo besed i. t. d. Porazdelimo svoja poročila tako, da ne bode na jedni strani velika besedna gnječa, na drugi strani pa skoro vse prazno; ne pozabimo tudi nepopisanih robov. Varujmo se tudi slabe navade, da bi proti koncu pisma grje in zanikrneje pisali, nego od začetka. Bil bi ta in prej omenjeni nedostatki pregrešek zoper dostojnost in dokaz, da nimamo lepocutja in dolžne pozornosti, kar bi se razlagalo tako, kakor da bi prejemnika ne cenili. Občutljivci bi celo bili užaljeni, ako bi se jim tako pisanje izročilo.

- c) Gledati nam je tudi na kakovost in obliko papirja. Za pisma se vsakdo poslužuje pisemskega papirja, katerega je v trgovini dobiti vsake vrste in velikosti. Biti mora prav čisto, nezmečkano; gubasto in neobrezano ni za rabo. Kdor bi na takošen papir pisal, kazal bi malo spoštovanja do prejemnika in malo čustva za red in dostojnost.

Višjim osebam ne smemo pisati na prozoren, majhen, barvasti papir, marveč vzemimo za to čvrst in čisto bel, v obliki velike četrtinke; osminka in njene še manjše vrste so dopustljive samo za prijateljska pisma. Istotako se ne spodobi, da bi od papirja odrezali nepopisani list; to bi kazalo pretirano varčnost ali celo skopost in bi prejemnika lahko žalilo.

- č) Mokra pisavo v listih potresati s sipo tudi ni priporočljivo. Nič ni zopernejšega od pisma, v katerem je polno peska, ki se iz njega vsuje na prejemnika in mu obleko celo onesnaži. Boljše je počakati, da se pisava na popisani strani posuši, in da se potem šele prične na drugi, ali pa da se previdno pritisne pivni papir na mokro črnilo, ako se nam mudi pismo odposlati. Če smo pa pisavo venderle posuli s sipo, potem skrbimo za to, da jo odstranimo, predno pismo denemo v zavitek.
- d) Tudi črnilo, s katerim pišemo, bodi dobro in lepo črno. Vodeno in blede ne ugaja očem in se ne dá lahko čitati.

O vnanji obliki pisma.

Kakšno bodi pismo, ko je zloženo in zaprto? Kakor mora odprto pismo v svojih delih in svoji uredbi dober vtis narediti na prejemnika, tako bodi tudi njegova vnanja oblika dopadljiva. Pri tej je posebno paziti na tole:

- a) Čim manj zgibov ima pismo, tem bolje je. Oblika mu bodi podolgasto čveterooglata — in ne premajhna, a tudi ne prevelika. Kadar pismo preganemo, pazimo, da ne bode guba po strani. Če tako gubo popravljamo, prelomimo iznova papir, in to ni lepo. Najmenj pa je odobravati, da se papir tako umetno zgane, da pisma ni izlepa spraviti vsaksebi.
- b) Zavitek je podoben žepu, v katerega pismo vtaknemo. Zavitek ali kuver, kakor se običajno imenuje s tujo besedo, nam kaže, kako moramo pismo zganiti. V ta namen položimo „kuver“ na popisano pōlo in presojamo, kako se bode dala pripravno in jednostavno zganiti, da se zavitek dobro zapolni. Na manjše dele, kakor je zavitek, skladati pisma ne kaže, ker se potem prazni robovi zavihavajo. — Danes pač nikdo ne odpošilja pisma brez posebnega zavitka, ki je tudi za vse slučaje najpripravnejše krilo; dobiva se po vseh trgovinah s papirjem.

Za pošiljanje denarja in vrednostnih papirjev služijo posebni zavitki, ki jih prodaja pošta sama ali prekupci, katerim poštna uprava daje posebno pravico za prodajo poštno-vrednostnih papirjev.

- c) Zalepljenje in pečatenje pisma se mora tako izvršiti, da ga nikakor ni moči drugače odpreti, kakor da se rob ovitka na ozko odreže.

Skoro vsa pisma se danes devajo v poseben zavitek (kuver), ki je nalašč za to prikrojen. Notranji robovi takega zavitka so z lepilom pomazani; te je treba samo osliniti ali povlažiti in kuver se zalepi. To navadno zadostuje in pismo je dobro zaprto. Če se nam pa zdi, da zalepljenje ne bi zadostilo in bi utegnil kdo pismo odpirati, tedaj storimo najbolje, da ga še zapečatimo, osobito ako je pismo posebne važnosti in namenjeno imenitni ali tuji osebi, ter ne bi radi videli, da bi kdo stikal po vsebini. Pečatni vosek bodi lepe rdeče barve in boljše vrste. Barvaste pečatne voske rabiti je potrata, rekli bi „igrača“. Slabe vrste pečatni vosek se rad odloči, razpoka ter se odlušči, in izključeno ni, da se potem pismo lažje odpre in čita.

Žalobna pisma pečatimo s črnim voskom, kadar so namenjena sorodnikom; tujim osebam in dostojanstvenikom pa tudi v tem slučaju ne gre pošiljati črno pečatenih pisem. Ako je smrt zadela prejemnikovo družino, tedaj pečatimo s črnim voskom. — Imovite družine rabijo za dobo žalovanja tudi črno obrobjen papir in tudi takošne „kuverte“.

Voska ne smemo debelo nakapati, in pečat s črkami lastnega imena pritisnimo tako na vosek, da se z naslovom (adreso) v enakem pogledu lahko čita in da se jasno in ostro razločuje. Denar ali kak gumb odtisniti na vosek nima nobenega smisla in je toliko — kakor nič, ne gledé na to, da je včasih celo nedostojno.

Naslov (adresa).

Namen naslovu je, povedati, komu naj se pismo dostavi; da pride torej zanesljivo v prave roke, mora naslov

1. biti sploh razločno in čitljivo pisan;
2. natančno kazati ime in priimek prejemnika, kateremu bodi pridejani stanovski značaj v popolnem soglasji z ogovorom v pismu;
3. navesti bivališče prejemnika — točno in na ta način, da se pri manj znanih krajih dostavi še dežela, okraj in druga pojasnila, ki so važna za pošto, osobito za dostavljalca.

Na pismih, ki so namenjena v večja mesta, je neizogibno potrebno omeniti tudi mestnega dela, ceste, ulice in hišne številke, včasih celo nadstropja in sobne številke. — Trgovcem, obče znanim osebam in dostojanstvenikom, katere pošta dobro pozna, zadostuje, ako navajamo samo kraj njegovega bivališča in zadnjo pošto, ako je ni v njegovem kraju. — Naj omenimo tu še slabe razvade, ki se nahaja pri Slovencih prav pogostoma. Marsikdo misli, da njegovo pismo ne bode naslovljencu (adresatu) dostavljeno, ako nima nemške adrese; zato jo napiše v tujem, njemu skoro popolnoma neznanem nemškem jeziku, a tako, da se Bogu smili. Kolikor je v adresi nemških besed, toliko ali pa dvakrat več je napak, — in krajevno ime je dostikrat tako skrpucano, da ga najspretnější poštni uradnik skoro ne more raztolmačiti. — Pošta se pri pismih zanima samo za kraj, kamor ima pismo odposlati, za vse drugo se ne briga. Bodisi prejemnik — gospod ali služabnik, gospodar ali

delavec, gospa ali posel, gospodična ali dekla, za vse to poštnemu uradu ni mar, pač pa hoče vedeti: „Kam naj pismo odpošlje?“ Vsprejemni poštni urad pa se zopet zanima, kje je najložje najti prejemnika, kako se kliče in v kateri hiši stanuje. Na vse častilne pristavke, s katerimi hočemo prejemnika odlikovati, poštni uradniki, uslužbenci in pismonoše prav nič ne gledajo; zato bi na vsaki adresi popolnoma zadostilo samo ime prejemnikovo in bivališče njegovo. Ker pa ni v vsaki vasi poštnega urada, zato moramo pod krajevno ime dostaviti zadnjo pošto. Prejemnikovo ime je torej lahko v vsakem slučaju samo slovensko, bivališče njegovo istotako slovensko, zadnja pošta pa naj se navaja tudi v nemškem jeziku, kajti mnogo je na Slovenskem poštih krajev, ki nimajo niti poštne pečata s slovenskim krajevnim imenom, in poštni odpravitelji — Slovencem sovražni — nočejo poznati domačega imena, ter se držé samo uradno priznanega nemškega. Zato se večkrat prigodi, da kako pismo po vsem svetu potuje, predno pride v prave roke, če na adresi ni poštne kraja v uradno priznanem jeziku navedenega. — Nesmiselno in smešno je tudi, ako na adresah navajamo poleg imena častne naslove, ki sprejemniku nikakor ne pristojajo, recimo: Pismo je namenjeno hlapcu, dekli, prostaku, dninarju itd., na adresi pa čitamo: An den wohlgebornen Herrn, ali: An das wohlgeborene Fräulein itd. — to se vender pravi, norčevati se s prejemnikom; zato naglašamo še jedenkrat: adresa bodi v soglasji z naslovom v pismu, t. j. ne skazujmo naslovljencu tacihi časti, ki mu ne pristojajo ali

jih nikakor ne zasluži. Adresa v nemškem spa-
kedranem jeziku kaže veliko plitvost pisarjeve
omike in nikakor ne povzdiguje veljave njegove
v očeh poštnih odpraviteljev. Pošteno slovensko
pisana адреса je izvestno uglednejša, kakor vse
druge šušmarije. Listi namenjeni v inozemstvo,
adresujejo naj se v istem jeziku, kateri se govori
v tuji deželi, potem smemo uverjeni biti, da ne
zgrešijo prejemnika. Sicer pa bodi na čast poštni
upravi povedano, da mnogokrat pisma s samo
slovensko pisano adresο prihajajo iz oddaljenih
tujih krajev k nam, ali da gredó širom sveta,
ne da bi jih adresat pošteno ne dobil v roke.

Najnavadnejši naslovi,

kakršni se rabijo v listih za ogovor, tekom glavne
listove vsebine, pred podpisom in na zavitku
za nadpis (adresο), so ti-le:

Njegovemu Veličanstvu avstrijskemu cesarju:

Ogovor: *Vaše cesarsko in kraljevo Apostolsko
Veličanstvo!*

Premilostni cesar in gospod!

ali: *Premilostni gospod!*

Presvetli cesar!

Govor: *Vaše cesarsko Veličanstvo.*

Podpis: *Vašemu cesarskemu Veličanstvu pre-
pokorni, preponižni, najjudanejši pod-
ložnik.*

Nadpis: *Njegovemu cesarskemu in kraljevemu apostolskemu Veličanstvu Francu Jožefu I., cesarju avstrijskemu, kralju češkemu in ogerskemu, i. t. d. i. t. d.*

Njenemu Veličanstvu cesarici:

- O. *Vaše cesarsko in kraljevo veličanstvo!*
Presvetla gospa!
 G. *Vaše Veličanstvo.*
 P. *Prepokorni, preponižni.*
 N. *Njenemu cesarskemu in kraljevemu Veličanstvu, presvetli gospé (ime), cesarici avstrijski.*

Nadvojvodom in nadvojvodinjam avstrijskim:

- O. *Vaša cesarska Visokost!*
Presvetli gospod nadvojvoda (Presv. gospa nadvojvodinja!)
 G. *Vaša cesarska Visokost.*
 P. *Najponižnejši . . .*
 N. *Njegovi cesarski Visokosti, presvetlemu gospodu nadvojvodu, kraljevemu princu ogerskemu i. t. d.*
Njeni cesarski Visokosti presvetli gospé nadvojvodinji (ime), kraljevi princezinji ogerski itd.

Knezom in kneginjam:

- O. *Vaša Svetlost!*
Milostljivi gospod! (Milostljiva gospa!)

G. *Vaša Svetlost.*

P. *Najponižnejši . . .*

N. *Njegovi Svetlosti, gospodu (ime) knezu itd.
(Njenej Svetlosti, gospé (ime) kneginji itd.)*

Grofom in grofinjam:

O. *Visokorodni gospod grof! (Visokorodna
gospa grofinja!)*

Milostljivi gospod! (Milostljiva gospa!)

G. *Vaše Visokorodje.*

P. *Najponižnejši (Najpokornejši) . . .*

N. *Visokorodnemu gospodu grofu I. I. (Visoko-
rodni gospé grofinji I. I.)*

Baronom in baroninjam:

O. *Preblagorodni gospod baron!*

G. *Vaše preblagorodje. (Vaša Milost.)*

P. *Najponižnejši.*

N. *Preblagorodnemu gospodu baronu (Prebla-
gorodni gospé baroninji) I. I.*

Vitezom, plemenitnikom, dostojanstve- nikom in častnikom:

O. *Preblagorodni gospod!*

G. *Preblagorodni gospod.*

P. *Najpokornejši (najvdanejši).*

N. *Preblagorodnemu gospodu vitezu (pleme-
nitniku) I. I. i. t. d.*

***Ministru ali tajnemu svetovalcu in
nadpredsednikom.***

- O. *Vaša ekscelencija! Vaša prevzvišenost! Prevzvišeni gospod!*
- G. *Ravno tako.*
- P. *Vaše prevzvišenosti — najponižnejši I. I.
Vaše ekscelencije — najponižnejši I. I.*
- N. *Prevzvišenemu gospodu (ime in dostojanstvo, n. pr. ministerski predsednik, poljedelstva minister, minister za nauk in bogočastje, trgovinski minister i. t. d.).*

Višjim vojaškim častnikom

pristojajo taki naslovi, kakor plemičem; osobito gre naslov „ekscelencija“ ali prevzvišenost: vojnim maršalom, feldcajgmajstrom, generalom konjиков, generalnim poročnikom in poslanikom.

***Omikanim ljudem neduhovnikom, ki
niso plemenitega rodu:***

- O. *Blagorodni gospod! Vaše blagorodje!
Mnogospoštovani gospod! Višokočastiti gospod! Velečenjeni gospod! Častiti gospod!*
- G. *Vi, — Vaše blagorodje, — blagorodni gospod, — velečastiti gospod. —*
- P. *Vdani, ponižni, pohlevni sluga I. I.*
- N. *Blagorodni gospod I. I. (stan). Velečenjeni gospod I. I. (stan), najmenj pa: Častiti gospod I. I.*

Ljudem nižjih navadnih stanov:

- O. *Spoštovani —! Cenjeni —! Blagi —! Častitljivi —!*
 N. *V nadpisu ali na adresi rabimo tudi iste besede.*

Papežu:

- O. *Sveti oče!*
 G. *Vaša Svetost.*
 P. *Vaše Svetosti — najponižnejši, najpokornejši sin I. I.*
 N. *Njegovi Svetosti Leonu XIII. v Rimu (Rom).*

Kardinalu, ki je ob enem knez in nadškof:

- O. *Vaša Eminencija! Visokočastiti gospod knez nadškof!*
 G. *Vaša Eminencija.*
 P. *Z najglobokejšim spoštovanjem podpisani I. I.*
 N. *Njegovi Eminenciji, visokočastitemu gospodu kardinalu (ime in naslovi) knezu nadškofu (Goriškemu, Solnograškemu ali v drugem mestu).*

Knezu nadškofu:

- O. *Vaša kneževska Milost!*
Visokočastiti knez in nadškof:
 G. *(ravno tako).*
 P. *Z največjim spoštovanjem vdani I. I.*
 N. *Njegovi kneževski Milosti, visokočastitemu gospodu (ime in drugi naslovi) knezu nadškofu I. I.*

Knezoškofu ali sploh škofu:

- O. *Vaša knezoškofovsko (škofovsko) Milost!
Visokočastiti gospod knezoškof!*
- G. *(ravno tako).*
- P. *Najpokornejši sin I. I., najponižnejši I. I.*
- N. *Njegovi knezoškofovski (škofovski) Milosti,
visokočastitemu gospodu (ime in naslovi)
knezoškofu (škofu) ljubljanskemu, ali kr-
škemu, ali lavantinskemu i. dr.*

Drugim duhovnikom:

- O. *Prečastiti gospod (prošt, kanonik, korar,
dekan, župnik, duhovni oskrbnik, kapelan)!*
- G. *(ravno tako).*
- P. *Spoštljivo vdani I. I.*
- N. *Prečastiti gospod I. I., župnik v ...*

Nunam:

- O. *Prečastita gospa mati! Velečastita gospa
prednica! Velecenjena g. šolska sestra! i. t. d.*

Ženam in gospém

*pristojajo taki naslovi, kakor njihovim možem,
vender ne gre pisati: ravnateljica, oskrbnica,
doktorica, marveč: soproga c. k. predsednikova,
soproga sodnega svetnika i. t. d. Odličnim gospem
omikanci navadno rekó: milostiva gospa! milo-
stna! Neomoženim izobraženim in odraslim de-
kletom pravimo gospodična in jih tako nazivljemo.*

Med ogovorom in začetkom pisma puščamo jedno ali dve vrstici prazni, kakor je bilo že rečeno. V prijateljskih pismih, ki so večjega obsega, pišemo lahko takoj pod ogovor začetek; v pismih do dostojanstvenikov bodi pa ta prostor tem večji, čim višjega stanu je prejemnik. Tako kažemo svoje spoštovanje do njega. — Tudi na desnem in levem robu ne pišimo do kraja, marveč ostaja naj malo prostora praznega. Nič ni grjega, nego če je ves papir do robov popisan, tako da lista ne moreš v roki držati, ne da bi pisanja deloma pokril s prsti. Tudi kaže to, da je dopisovalcu žal za košček papirja.

Drugi oddelek.

Vzorci raznovrstnih listov.

Naznanilna pisma, obvestila in poročila.

Kedar komu kaj naznanjamo ali poročamo, ali koga o čem kaj obveščujemo, moramo to storiti jasno in umljivo. Ogibati se nam je posebno, da ne navajamo nevažnih, nebistvenih in nepotrebnih okoliščin. Tudi razvrstitve dogodkov ne smemo predrugačiti, marveč opisati jih moramo v redu, kakor so se v resnici vršili, kajti lahko se prigodi, da se resnica na ta način spači.

Večkrat se pripeti, da moramo komu kaj vselega ali žalostnega poročati. V obeh slučajih nam je biti previdnim, ker se moramo ozirati na značaj prejemnikov in pomisliti, kako bode naše obvestilo vplivalo na njegovo dušo. Vsak ni hladnokrvn; zato vesel ali žalosten dogodek včasih človeka silno pretrese in mu celo na zdravju škoduje. Bodisi našemu dopisu povod sreča, bodisi nesreča, vselej jo opisujmo z rahlo in zmerno besedo, in po lahkoma pripravljajmo prejemnika nanjo, da ne bode preveč zbežan ali razburjen.

Uvod za naznanila in obvestila:

- 1. Radostno izpolnujem tvoje prijazno naročilo zastran poizvedbe o tvojega sorodnika bivšem prijatelju. Vsestransko sem se potrudil, da sem natančno dognal vse zadeve, za katere se tako toplo zanimaš; zato ti priporočam nastopno:*

2. *Še nikdar nisem tako radostno prijel za pero, kakor danes, ko te morem obvestiti, kako vesel da sem, da ti morem dejanski dokazati svojo uslužnost, katere sem te že tolikrat zagotavljal. Vsled tvoje želje sem takoj po vsprejemu tvojega cenjenega pisma . . .*
  3. *Namenjen sem storiti korak, od katerega za-
visi vsa bodoča sreča mojega življenja; predno
pa vse potrebno ukrenem, da izvršim svojo na-
mero, prosim Vas očetovskega sveta, Vašega pri-
trdila in blagoslova.*
  4. *Ako Vam danes pišem, storim to s krvavečim
srcem. Nadepolno dete, kateremu ste pri svetemu
krstu kumovali pred dobrimi petimi mesci, je
zatisnilo svoje mile oči za vselej. Še pred par
dnevi je bilo prav živahno in brihtno, da smo
se vsi nad njim radovali; danes cvetočega
dečka ni več . . .*
  5. *Žal, da sem primoran, Vašemu blagorodju na-
znaniti nesrečo, ki je včeraj zadela Vaše po-
sestvo! Hvala Bogu, da niso nastopile posle-
dice, ki bi pri drugih okolščinah lahko bile
jako pogubne.*
  6. *Predno sodite o moji malomarnosti v pisanji,
prosim Vas, storite mi to ljubav in me poslu-
šajte, da Vam brez prikrivanja povem uzroke,
zakaj nisem svoje osebno Vam dane obljube
izpolnil . . .*
-

Kako sklepamo naznanilne liste.

1. *Z Bogom ostani! Daj ter kmalu razveseli z
odgovorom*
svojega zvestega I. I.
2. *Bodi uverjen, da ne neham nikdar biti
tvoj*
odkritosrčni I. I.
3. *Sprejmite, blagorodni gospod, zagotovilo glo-
bokega spoštovanja, s katerim se podpisuje*
Vam vdani I. I.
4. *Sebe in svoje v milost in okrilje Vaše prebla-
gorodnosti izročujoč, štejem si v veliko čast,
da se podpisati morem*
Vašega pokornega I. I.
5. *Naše upanje se naslanja na božjo previdnost.
On nas bode tolažil v bridkih urah ter nas
ojačil, da nas nesreča ne bode preveč potrla.
Ostanite zdravi in srečnejši kakor je*
Vaš potrti I. I.
6. *S tem sem ti vse svoje pomisleke razodel. Vse
dobro pretehtaj, predno se odločiš in ne pre-
nagli se. To ti na srce poklada*
tvoj dobrohoteči I. I.
7. *Trdno prepričanje o Vašem dobrotljivem zani-
manji za vse moje zadeve in mojo usodo mi
ni dalo, da bi Vam ne bil poslal zgoranjih
poročil. Vaši blagonaklonjenosti najvljudnejše
priporočevaje se bivam z vsem spoštovanjem*
Vaš hvaležno vdani I. I.

8. Dovolite, da o tem molčim, kar moram trpeti. Jezik mi zastaja, da bi mogel to razodeti. Prepričan pa sem Vašega sočutja in prosim Vas, ohranite mi svojo ljubezen, kakor Vas tudi jaz zagotavljam, da sem vedno
 Vaš častilec I. I.
-

1. Prijatelj naznanja prijatelju, da se mu je upanje izjalovilo.

Blagi prijatelj!

Nepričakovana Vam bode vest, ki Vam jo naznanjam tužnim srcem. Pred kratkim sem Vam pisal, da se hoče (. . . . . vladni svetnik L . . .) zame potegovati, da bi dobil službo v uradu, kjer on posluje. Včeraj me je dal poklicati k sebi. — Mislite si mojo potrtoost, — ko mi je obžalovaje sporočil, da mu ni mogoče, nakloniti mi službo, kakor je nameraval in katera bi bila zame največja sreča v bodočnosti. Gospod svetnik tega ni slutil, da je višja oblastnija že pred dvema mesecema zagotovila ono mesto drugemu prosilcu. To mi je zopet dokaz, kako svet vara, kako malo se sme zaupati obljubam, in kako rado se izjalovi to, kar smo mislili, da smo že dosegli.

Vender me tolaži prepričanje, da si nimam ničesar očitati. Čeravno me to jako boli, da mi je upanje splavalo po vodi, vender me pogum ne zapušča, da ne bi imel svo-

jega cilja vedno pred očmi. Tem marljivejše se hočem pripravljati za svojo bodočnost in pri tem zaupno zanašati se na Onega, ki najbolje ve, kaj je vsakemu najkoristnejše. Nemajhna tolažba pri tej nepriliki mi je zavest, da imam tako poštenega in sočutnega prijatelja, kakor ste Vi. Prosim Vas torej, da mi nadalje ohranite svojo prijateljsko dobrohotnost, in srečnega se štejem, da se smem imenovati

Vašega

iskrenega prijatelja

Engelberta Kliša.

V Ljubljani, dné . . .

---

2. Odgovor na prejšnje pismo.

Dragi moj prijatelj!

Vaša vdanost v nezasluženo usodo me še tesneje veže na Vas in zdaj ste mi še mnogo ljubši nego prej. Modri in krščanski človek si ve zopet pomagati na noge, ako ga je zadela nezgoda. Najvišji, ki čuje nad usodo vsakterega, nakloni plačilo končno dušni kreposti in vstrajni potrpežljivosti, če se tudi posvetne opore pod nami podirajo in smo se bridko varali v svojih nadejah. Ako se nam je sreča za nekaj časa umaknila, ni to še nesreča. Pristrčni prijatelj! Le ne odnehajte od svojih čustev in blagih namer!

Dolžnost naša je, da z vso hladnokrvnostjo pričakujemo ugodni čas, ki nas dovede do cilja; častno je, da ohranimo svoj dušni mir, kedar nas tepe usoda. Tudi Vi bodete zavzeli častno svoje mesto, ki Vam ga bode božja Previdnost odločila, ako se bode vdali Njenim naredbam, in če bodete nadaljevali svojo marljivost, utrjevali svojo poslovno izkušnost in strogo pravicoljubje. Pri vsakem dogodku in v slehernem položaju se bodem z vso vnemo zanimal za Vaš blagor, da se bodete osvedočili, kako iskreno Vam je vdan

Vaš

zvesti prijatelj

Konrad Sitar.

V Gorici, dné . . . . .

3. Prijatelju prijatelj zagotavlja prijaznost.

Prisrčni prijatelj!

Poslovivši se pri mojem odhodu v Trst, obetala sva si, da za vselej ostaneva zvesta prijatelja in da drug drugega nikoli ne bodeva pozabila. V tujem kraju še le spoznam, kako dobro je, ako ima človek zvestega prijatelja, kateremu lahko kaj zaupa in s katerim se more v važnih zadevah posvetovati. Tu v Trstu je sicer mnogo ljudi, dobrih in slabih,

a silno težko je, naslanjati se na človeka, o katerem se dobro ne ve, kakega značaja da je. Odkar tebe poznam, omilil si se mi tako, da ne najdem nikogar, ki bi se mojemu srcu tako prilegal, kakor ti, dragi mi Jože. Že od mladih nog se ljubiva in sva si bila v sreči in nesreči zvesta prijatelja; kaj ne, da bo-
deva tudi za naprej tako ostala! Jaz poznam tebe, in ti poznaš mene, torej je najino prijateljstvo zagotovljeno. Zdravstvuj, zvesto prijateljsko srce, in spominjaj se večkrat

svojega

ti verno vdanega

Cirila Ažmana.

V Trstu, dné . . . . .

---

4. Sin piše starišem, kako se mu godi pri vojaki.

Prisrčni stariši!

Zvest svoji obljubi Vam pišem prvi list, odkar nosim vojaško suknjo. Radovedni ste, kako se mi godi v novem stanu. Hvala Bogu, dozda sem še vedno zdrav in čvrst ter se ne morem pritožiti, dasiravno izprva vojaško vežbanje ni ravno prijetno. Začetnik je vsak manj ali več okoren in se težko privadi vsem poveljem, ki se glasé v tujem nemškem jeziku. Sicer se vsaka stvar po večkrat ponavlja in po domače pojasnuje, vendar se

tu in tam kaj zgreši, kar vzbuja nevoljo pri naših višjih, ki nas vežbajo in poučujejo. Moji poveljniki so še dosti dobri in potrpežljivi, dočim drugim oddelkom zapovedujejo osorni in trdosrčni možje in marsikatera „grenka“ doleti rekruta — nerodneža. — V naši vojašnici mora biti vse snažno in čisto, skrbeti pa moramo, da zmiraj vse v enakem redu ostane. Vsaka malomarnost in zanikarnost se strogo kaznuje. S hrano smo dosti preskrbljeni, in sicer dobimo zjutraj črno kavo, opoldan pa vkuhano juho in meso, zvečer pa tudi majhno večerjo. Videti pa je, da imajo starejši vojaki še boljše kakor mi. Tako se bode tudi nam zboljšalo, kedar bomo vežbanje dovršili in bomo uvrščeni v stotnije ali kompanije. Ker imam ves dan opravila dovolj, zato vso noč prav dobro spim, dokler me trombe klic ne prebudi v zgodnjem jutru. Tudi šolo imamo vsak dan; razlagajo se nam vojaška pravila in zakoni, in kako se zemske reči razločujejo na pomanjšanem zemljevidu, katere si rišemo na papir. Tako se učimo spoznavati vsa znamenja na zemljevidih, ki so za vojaka zelo važni. V nedeljah je nam dovoljeno, da gremo po raportu v cerkev k sv. maši, samo da se javimo pri svojem naredniku ali poveljniku. Popoldne ob dveh se nam razglajajo vsakdanja povelja, ki pridejo od našega polkovnega poveljnika. Potem gremo na sprehod, in smemo ostati do mirozova, t. j. do devete ure zvečer. Ob tem času mora biti vsak vojak doma. Kdor ima pisano do-

voljenje, sme tudi do odločene ure izostati. Tako mine dan za dnevom, in razven noči nimamo dosti odmora. A človek se tudi temu živahnemu delovanju privadi, posebno če je dobre volje.

Drugo pot Vam bodem kaj več poročal, da se kaj bolj seznanim s krajem, s tovariši in drugimi tukajšnjimi razmerami. Dosihmal bodite vsi srčno pozdravljeni od

svojega

Vam vdanega sina

Janeza.

V Celovcu, dné . . . . .

---

5. Sin piše starišem, kako je dobil službo za hlapca.

Ljubi stariši!

S težkim srcem sem se poslovil od svojega druzega doma, ne vedoč, kam me bode pot zanesla in kje bodem našel ljudi, pri katerih mi bode obstati v službi. Hvala Bogu, to se mi je posrečilo. Prišel sem na Vrhniko, ko je bilo že mračno. Tu sem se ustavil ter prosil prenočišča v gostilni „Pri zvezdi“. Krčmar je prijazen mož in mi je takoj odkazal ležišče. Malo sem povečerjal in izpil kozarec vina. Med tem mi je gospodar delal družbo in popraševal me po tem in onem. Odgovarjal sem mu pametno in ko je čul, da bi rad stopil v kako službo za hlapca,

napotil me je k sosedu, katerega mi je hvalil kot dobrega očeta in redoljubnega gospodarja. Drugi dan v jutro se oglasim pri njem, in ker je njegov hlapec moral v vojake, sva se takoj pogodila. Odkazal mi je vsakdanje delo in druge dolžnosti. Obljubil sem, da se bodem zvesto držal hišnega reda in vse storil, kar bode koristilo domači hiši. Moja obljuba mu je bila vseč in zagotovil mi je, da se ne bodem kesal, ker me hoče plačati po moji pridnosti; s prva bodem imel po osem goldinarjev na mesec, pozneje pa več, če se bodem vrednega kazal. Poprijel sem se potem svojega opravila, in vse mi je šlo dobro od rok na veliko zadovoljnost gospodarjevo. Dasi moram neprestano delati od ranega jutra do noči, vendar sem dobre volje, ker vidim, da so vsi domači ljudje prijazni in dobrosrčni, zlasti gospodinja in hčere. Lehko ste torej brez skrbi, ker veste, da je zadovoljen

Vaš   hvaležni sin
Anton.

Na Vrhniki, dné . . . . .

---

6. *Hči piše iz tujine, kako se ji godi v službi.*

Draga moja mati!

Težko čakate kake vesti o meni, še težje pa sem našla priliko, da sem Vam napisala te vrstice. Opravkov imam obilo od zore

do mraka, zato nimam časa, da bi se usedla k pisanju, kadar bi rada. Zdaj sem se že privadila domačemu redu in vem vse, kako moram ravnati, da ustrežem gospej, ki mi gre zelo na roko in me lepo poučuje v vseh hišnih in kuhinjskih opravkih. Ker gospa vidi, da sem voljna in se točno držim enkrat danih mi ukazov, zato mi je jako dobra. Jaz pa si prizadevam, njeno ljubezen in prizanesljivost utrditi še bolj s tem, da imam vedno vse snažno in pospravljeno in da se urno sučem pri svojem delu. Gospej tudi jako ugaja, da vidim sama, kaj je treba storiti, ne da bi mi vsako stvar še posebej velevala; zato se na-dejam, da mi bo kmalu plačilo nekoliko po-višala, kar mi je tudi obljubila ob nastopu službe, če bodem pridna. Hrane mi ne manjka; vsako nedeljo in vsak praznik grem lahko k božji službi, vsako drugo nedeljo pa imam ves popoldan prost. Iz vsega tega razvidite, da sem prav zadovoljna in srečna, samo po domu se mi včasih toži, zlasti pa po Vas, ljuba mati.

Z iskreno željo, da ste zdravi in veseli, Vas v duhu prisrčno objamem in sem vedno

Vaša

hvaležna hči

Rezika.

V Ljubljani, dné . . . . .

---

7. *Mrtvaško sporočilo sorodniku.*

Častiti gospod stric!

Globoko užaljen izpolnujem z navzočimi vrsticami žalostno dolžnost, da je naš dobri oče, Vaš ljubljeni brat, včeraj izdihnil svojo blago dušo. Že iz njegovih lastnih naznanil veste, da je več mesecev bolehal za prsnimi zbadljaji, ki so čim dalje hujši prihajali, a še le pred tremi tedni so postali nevarni; vedno tesneje mu je bilo pri srcu in težko je dihal. Včeraj zvečer mu je kar sapo zapiralo in ob deveti uri je še parkrat zahropel ter zatisnil oči za vselej. Umrli je vdan v božjo voljo, kakor je bil vedno v življenji. V zadnjih urah se je sam tolažil z osrečujočim zaupanjem, da bode našel milost pred božjim prestolom.

Ta tužna izguba je moja milo mater in nas vse silno potrla, to si lahko mislite, in uverjeni smo, da bode tudi Vas pretresla.

Jedina misel, da mu je Gospod našega življenja odločil lepšo bodočnost, more nekoliko oblažiti našo boleost. Znano nam je, da ste tudi Vi ranjkega srčno in bratovsko ljubili in radi tega bodele našo izgubo tudi Vi objokovali. Veliko žalost nam lajša prijetna zavest, da so ga ljudje, ki so ranjkega poznali, ljubili, in ga bodo zdaj pogrešali. — Moja mati se priporočajo Vaši blagonaklo-

njenosti, in istotako Vas prosimo jaz in sestre,
da nam ohranite svojo ljubezen še nadalje,
osobito pa

svojemu   žalostnemu nečaku
Emeriku.

V Zadru, dné . . . . .

**8. *Sporočilo o nesreči, ki se
je pripetila najemniku.***

Preblagorodni gospod!

Večletna izkušnja Vam potrjuje, da se je
Vaš najemnik R. Klemen v naši vasi vedno
vzgledno obnašal in strogega reda držal.
Tega moža je zadela velika nesreča, katere
pa sam ni zakrivil. Vsled neprevidnosti nje-
govega hlapca je včeraj v njegovi hiši nastal
ogenj, in četudi smo se z naporom trudili,
da bi bili požar omejili, bilo je brezvspešno,
ker je bil silen vihar. Zato nesrečnik skoro ni-
česar ni mogel rešiti in je popolnoma uničen.

Vaše preblagorodnosti plemenito in člove-
koljubno srce je obče poznato, zato mi ni po-
treba, da bi temu sporočilu dodajal še posebno
prošnjo za pomilovanje vrednega moža.

Z največjim spoštovanjem imam čast be-
ležiti se

Vašemu preblagorodju vdanega slugo
Vincencij Svetek.

V Jelšah, dné . . . . .

**9. Pismo z darilom za revno
gospo.**

Ljuba gospa!

Zelo me je užalilo, ko sem zvedela, da se nahajate v tako žalostnem položaju ter pri dobrih ljudeh iščete pomoči. Znabiti si boste mogli s priloženimi dvanajstimi kronami, ki Vam jih tukaj pošiljam, svoje bedno stanje malo olajšati, ter si nekoliko pomagati iz zadreg. Ker sem Vaše hvaležnosti že zdaj prepričana, prosim Vas, da bi te malenkosti nikomur in nikjer ne omenjali, in da bi se tudi osebno ne zahvaljevali. Ako bi pa še kedaj moje pomoči potrebovali, obrnite se kar do mene in z veseljem bodem pomagala ženi, ki je brez svoje krivde ponesrečila.

Srčno želim, da bi se Vaše stanje kmalu izboljšalo; Bog bodi z Vami! To bodi Vaša tolažba in voščilo

Vaše

Vas pomilujoče
Zore Rožnič.

V Matuljah, dné . . . . .

---

10. Naznanilo o hudi uimi.

Visokorodni gospod okrajni glavar!

Včeraj popoldne med tretjo in četrto uro je zadela naš kraj nesreča, da je nastala strašanska nevihta, med katero se je

vsipala toča skoro orehove debelosti. Huda ura je prihrumela tako naglo, da tudi najhitrejša previdnost ni mogla ničesar zabraniti. Na oni strani, od koder je vihar pritisnil, so vsa okna na graščinskem poslopju potolčena. Vsled jako silne in vztrajne plohe sta potoka tako močno narastla, da je deroča voda oba mostiča in brv na južni strani vasi odnesla, tako da je zveza med obema bregoma popolnoma pretrgana. Do sosednjih vasi in v mesto bode dohajanje za nekaj časa zelo otežkočeno. Škoda na jutranji strani ležečih zemljišč je največja.

V svojo dolžnost si štejem, da Vašemu visokorodju začasno to naznanjam, in pridržujem si, Vas v par dneh obširneje in določneje obvestiti o nastali škodi.

Neizogibno potreba je, da se mostiča takoj popravita, zato sem ukrenil najnujnejše naredbe in sklical občinski zastop, ki ima za zgradbo polovico troškov prevzeti. Pričakujem torej Vaših ukazov in nadaljnih odredb ter ostajam z dolžnim velespoštovanjem

Vašega visokorodja

ponižni

Jurij Mohorčič,
župan.

V Št. Pavlu v Savinski dolini dné . . .

11. *Zanikalni odgovor na poizvedovalni dopis.*

Blagi prijatelj!

Srčno me vsikdar razvesele Vaša naročila, ker so mi dokaz Vašega zaupanja v mojo postrežljivost in moje prijateljstvo; a to pot ste se obrnili do mene v taki zadevi, da Vam ne morem postreči. Že jedno leto je, kar sem pretrgal vsako zvezo z družino, o kateri želite dobiti pojasnila; tudi med svojimi znanci nimam nikogar, ki bi kaj občeval ž njo. Ako Vam morem o kaki drugi zadevi biti na uslugo, tedaj Vas prosim, da sta uverjeni, kako radostno Vam bode postregel

Vaš

vsikdar vdani

Norbert Kreč.

V Makoljah, dné . . . . .

---

12. *Odgovor na neotesan dopis.*

G o s p o d! (Se tudi lahko izpusti.)

Nikdar ne bi Vam bil prisodil toliko neolikanost, da ste zmožni pisati mi tako neotesano pismo. Vaš grd značaj, katerega sem spoznal že iz mnogih zame jako trpkih skušenj, zrcali se v tem pismu tako jasno in

zvesto, da si ne morem dovolj v srečo šteti, da sem se na ta način iznebil Vašega znanja. Izpolnite mi še to prošnjo, da ne mislite več name, potem je moja najiskrenejša želja izpolnjena.

Primož Lipar.

V Borovljah, dné . . . . .

---

13. *Sin piše starišem, da je jetnik.*

Ljubi stariši!

Več mesecev je že minulo, kar sem Vam pisal. Kaj si pač mislite? Izvestno ne kaj tako hudega, kakor se mi je pripetilo in kar je vzrok mojemu molčanju. To molčanje bi rad še nadaljeval, ko bi se ne bal žalostnih posledic, ki me čakajo doma. Da jim pridem deloma v okom ali jih vsaj nekoliko oblažim, odločil sem se, da Vam vse razkrijem, kar bode prej ali slej prišlo itak na dan, in žal tudi Vam, dragi stariši, na ušesa. O, da bi mogel to zabraniti, prihranjena bi Vam bila velika žalost in meni strahovita skrb. Že te besede Vas silno vznemirjajo, to vem, in nestrpnno berete te vrstice, ki Vam jih pišem s potrto dušo in tresočo roko. Odpustite mi! Zabredel sem v nesrečo, ki dela Vam, zlasti pa meni nesrečniku nepopisno sramoto. Bil sem v družbi svojih tovarišev in veselili smo

se pri kozarcu dobrega vina. Kar prihrumi v krčmo deset mladeničev iz sosedne vasi z namenom, dati duška sovraštvu svojemu do mojih tovarišev in zanetiti prepir, ki se je končal s silnim pretepom. Tudi meni je nevarnost pretila, in morda bi bilo po meni, ko bi se ne bil branil. Razburjenost pa človeka oslepi, v silobranu ga neprevidnost in strast zapeljeta, da stori kaj, česar bi v treznosti in pri mirnem srcu nikdar ne storil. Da bi se bil mogel izogniti tej rabuki, bežal bi bil, a bilo je nemogoče. Tako sem bil so-vdeleženec po orožnikih prijet in odveden v zapor z drugimi tovariši vred. Tu zdaj zdihujem med štirimi zidovi, ter premišljujem svojo nespamet in krivico, posebno pa mi trga srce grozna misel, da zavrženec ne bodem mogel in smel stopiti pred oči svojih neizrekljivo užaljenih starišev, če se ne uto-lažijo, in mi ne odpuste ostudne pregrehe. Ves skesan in potrft Vas na kolenih prosim odpuščenja. Usmilite se

svojega

nesrečnega sina

Janeza.

V Celji, dné . . . . .

Prosilna pisma.

Te vrste pisma pišemo, kadar prosimo koga, da nam stori kako ljubav, da za nas izvrši kako opravilo, da nam izkaže kako dobroto ali da nam pomaga doseči kako namero. Ker prosilna pisma sestavljamo v svojo korist, tedaj moramo prejemnika nagniti k dobri volji, da našo prošnjo usliši in nam izpolni. Dobro je tudi povedati, kaj nas je napotilo do prošnje in zakaj se nadjamo, da bomo uslišani. V svoji prošnji pa ne smemo niti klečeplaziti, niti nesramni biti. Prositi nas uči življenja modrost in previdnost. Česar prosimo, to povejmo jasno in brez ovinkov, torej kolikor mogoče na kratko, a z vljudno, lepo in prepričevalno besedo. Svojega lastnega zaslužnja omejimo pohlevno, nikakor pa se ne smemo ponašati s čim. Če smo komu storili prej kako uslugo, tedaj je ne smemo jemati v misel. Nedostojno bi bilo, ko bi višjim zagotavljali, da smo vsekdar pripravljeni, jim tudi izkazati dobrote, dobro vedoč, da od nas nikdar ne bodo kaj takega zahtevali. Umeje se, da moramo dobrotniku zajamčiti svojo hvaležnost in to v jako toplih besedah. V prijateljskih pismih pa se celo spodobi, da obljubimo za storjene dobrote hvaležnim biti s protiuslugami in s postrežljivostjo.

Uvod prosilnim listom.

1. *V prijetni nadeji, da je nekoliko dobrohotnosti in prijaznosti, s katero je Vaše blagorodje mojega očeta (moža) opetovano počastilo, tudi deležen sin (vdova), dovoljujem si, predložiti Vam sledečo prošnjo.*
2. *Oprostite dobrotljivo, ako se osmelujem v zadregi, ki me je nepričakovano zadela, zateči se k Vam ter Vas prositi prijazne pomoči.*
3. *Mnogi dokazi Vašega zanimanja za mojo usodo spodbadajo me, da se obračam do Vas z zaupno prošnjo, katero mi dovolite podpreti z razlogi, ki Vam pojasnijo moje sedanje stanje.*
4. *Bili ste toliko dobri, da ste mi, ostavšemu vojaško službovanje, najprijazneje obljubili, pomoči h kaki službi. Drznem se torej nastopno prošnjo predložiti Vašemu blagorodju v prijetni nadeji, da mi je ne bodete šteli v zlo.*
5. *Časopisi nas obveščajo, da je velik del krških njiv in vinogradov silna toča pobila in uničila. Pred vsem pa je zadela uima . . . . . sko vas. Ljudstvo je v največji bedi in prosi pomoči. Vaša človekoljubnost mi je porok, da te nesreče ne bodete prezirali in da bodete drage volje in veledušno stopili v vrsto dobrotnikov, ki se bodo usmilili nesrečnikov. Zato se obračam . . .*
6. *Tesno mi je pri srci, ko mi silijo neugodne razmere pero v roko, da Vam jih razodenem in prosim, ko bi mi hoteli pomagati iz silne zadrege.*

7. Težko bi si mogli misliti, kako pusto in dolgočasno je na deželi po zimi, ko je vse okrog zasneženo in ni najti daleč okoli nobene družbe. Čitanja in pisanja se človek kmalu naveliča in ne preostaja mu družega nego klavir; manjka pa novih muzikalij; zato ....

Kako sklepamo prosilne liste:

1. Pri sklepu svojega pisma Vas, premili stariši, še prosim, da mi ne odtegnete svoje ljubezni, ki je temelj vse moje sreče, ter Vas zagotavljam, da bom z otroškim spoštovanjem vedno

Vaš(a) hvaležni(a)

Fridolin (a)

2. Z vso marljivostjo si bodem prizadeval, da se Vaše ljubezni in skrbi vrednega skažem ne samo z besedo, marveč tudi v dejanji in da Vas uverim, kako visoko spoštovanje goji v srcu

Vaš

ponižno vdani

T. R.

3. Blagovolite torej uveljaviti, za to Vas lepo prosim, Svoj znaten vpliv, ki je za me tolike vrednosti. Z njim bodete zagotovili bodočnost mladeniču, ki Vas bode vse žive dni častil kot pospeševalca svoje sreče in nikdar ne bode nehal biti

Vaš

hvaležni I. I.

4. *Kako drago bi mi bilo, ko bi mi dali kmalu priliko, da Vas s protiuslugami prepričam svoje najtoplejše hvaležnosti. Z odličnim spoštovanjem se beležim*   *Vašega*   *hvaležnega I. I.*
  5. *Pričakovaje, da bode te moje naročilo kmalu izvršili, priporoča se Vaši prijaznosti z vsem spoštovanjem*   *Vam*   *vdani I. I.*
  6. *Nadejam se, da mi te prošnje ne bodeš odbil, in če jo uslišiš, naredil bodeš veliko veselje*   *svojemu*   *zvestemu tovarišu I. I.*
  7. *Čustva hvaležnosti v mojem srcu ne bodo nikdar prenehala, tega Vas zagotavlja*   *Vaš*   *vdani I. I.*
  8. *Radostno bode pozdravljal vsako priložnost, da Vam svoje prijateljstvo dejansko dokaže*   *Vaš*   *iskreni sotrudnik I. I.*
-

1. Mladenič prosi dostojanstvenika za službo pomožnega uradnika.

Visokorodni gospod svetnik!
(predsednik, ravnatelj!)

Ker mi je z jedne strani po naravi podeljeno slabotno telo, vsled česar mi je izbira poklica utesnjena, z druge strani pa razmere mojih dobrih starišev, ki morajo skrbeti še

za petero otrok, ne dopuščajo, da bi nadaljeval svoje zapričeto izobraževanje, odločil sem se, ostaviti gimnazij, na katerem sem z dobrim vspehom dovršil III. razred zdaj, ko sem 16 let star, nadejaje se, da se mi sčasom posreči dobiti kako službo nižje vrste v delokrogu Vašega visokorodja.

V svrhu tega si usojam, v prilogi Vam, visokorodni gospod, predložiti odhodno spričevalo ljubljanskega gimnazija ter prositi najponižneje Vašega blagovoljnega posredovanja, da bi bil vsprejet za pomožnega uradnika pri uradu, kateremu Vaše visokorodje načeluje, bodisi brez plačila iz početka, bodisi proti majhni nagradi, katere sem vsled uboštva svojih starišev jako potreben.

Za slučaj, da bi mogli na mojo pohlevno prošnjo ozirati se, obljubujem, da se bodem vsikdar najmarljiveje prizadeval, Vašega visokorodja zaupanje pridobiti si po zvesti in točni izpolnitvi vseh meni izročenih opravil in po vzornem vedenji.

S trdnim zaupanjem, da bodele ljudoljubno uslišali mojo najponižnejo prošnjo, imam čast klanjati se

Vašemu visokorodju

najpokornejši

Ciril Potočnik.

V Lipovem, dné . . .

---

2. *Prošnja za podelitev službe.*

Visokočastiti gospod predsednik!

Zvedel sem, da je v Vašem uradu izpraznjeno mesto pomožnega uradnika. Za to službo se usojam Vaše preblagorodje najvdaneje prositi, da bi mi jo podelili.

Laskam si, da imam vse zmožnosti in vednosti, ki so potrebne za ta posel; v dokaz temu prilagam svoja izpričevala, ki sem si jih pridobil v dobi svojega službovanja pri peterih uradih. Trajno se bodem najmarljivejše prizadeval, veledobrote vrednega izkazati se z zvestobo in pridnostjo, z vnemo in točnostjo pri vseh svojih opravilih, katere mi bodete odkazali. Ako bi Vaše velerodje bilo v stanu, meni zaprošeno mesto nakloniti, neizrečno bi me osrečili, kajti osigurali bi bodočnost mlademu človeku, ki Vas bode vse življenje častil kot pospešitelja svoje sreče.

S tem zagotovilom se klanja z visokim spoštovanjem

Vaši preblagorodnosti

najpokornejši

Izidor Pečar.

V Rudolfovem, dné . . .

---

3. *Nekdo prosi prijatelja posojila.*

Dragi prijatelj!

Da dovršim kupčijo, katero ste tudi Vi odobraval in kot ugodno pripoznali, potrebujem še 300 kron posojila za dobo šestih mesev. Dovoljujem si s tem prijazno vprašati Vas, ali bi mi ne mogli s to vsoto pomagati dotlej?

Da Vas bode volja, izpolniti mi to, jamčijo mi Vaše usluge, ki ste mi jih storili do zdaj z največjo postrežljivostjo, in ravno zaradi tega mi je ljubše, da sem rajši Vam nego drugemu na ta način obvezan. Prosim Vas pa, da iz tega, ker se obračam do Vaše postrežljivosti, ne izvajate mnenja, kakor da bi hotel zlorabiti Vaše cenjeno prijateljstvo. Dovoljujem si to prošnjo samo zato, ker mislim, da sami ne boste prišli v zadrego, ako mi jo izpolnite, kajti če bi to bilo, tedaj smatrajte moje vprašanje tako, kakor da bi je ne bil izrekel; sicer pa bi mi bilo drago, ko bi mogel zaproseno posojilo dobiti tekom štirinajstih dni.

Vašega prijaznega odgovora se nadejaje
bivam z iskrenim spoštovanjem

Vaš

odkritosrčni prijatelj
Alojzij Pečar.

V Bistrici, dne . . . .

**4. Poizvedovanje o prošnjiku,
kateremu naj bi se posojilo
zaupalo.**

Velečislani gospod!

Oprostite, da se obračam do Vaše dobrote v zadevi nekega gospoda l. . . . l. . . ., ki je Vam baje znan. Prosil me je posojila in jaz bi mu izpolnil željo, ko bi bil prepričan, da imam opraviti z možem, ki je neomadeževanega značaja in poštenja. Predno se torej spuščam v to stvar, dovoljujem si vprašati Vas, jeli temu človeku sploh kaj zaupati in koliko? Po Vašem merodajnem mnenju bom se vestno ravnal, zato se nadjam, da mi bodete prav svetovali. Za Vaš odlok Vas lepo prosim in sem Vam že naprej hvaležen.

Z odličnim spoštovanjem

Vaš

vdani

V Trebnjem, dne . . . . **Tomaž Hren.**

---

5. Prošnja za posojilo.

Velecenjeni gospod Trtnik!

Vsled razglasa v ljubljanskih časopisih se bode dne 20. januarja t. l. vršila velika lesna dražba, in zelo verjetno je, da se bode pri tej priliki naredila prav dobra kupčija. Zato bi vsekako rad porabil to priliko in se udeležil dražbe. Ob novem letu pa so iz-

ostala nekatera plačila, katera sem za trdno pričakoval. V tej zadregi obračam se do Vas z vljudno prošnjo, da mi blagohotno posodite 100 kron k večjemu za dva meseca. Dotlej mi bode izvestno mogoče, da Vam vrnem predujem. Umeje se samo ob sebi, da sem voljan, ono svoto z običajnimi obrestmi točno povrniti in če je potrebno, tudi za poroštvo izročiti Vam kaj v zastavo. Za skorajšni odgovor Vas prijazno prosi

Vam

vdani

Na Vrhniki, dne . . . .

Simon Tomič.

**6. Prošnja za posojilo
900 kron.**

Visokočastiti gospod!

Posrečilo se mi je kupiti posestvo Krekovich dedičev, pri „Slaviji“ zavarovano za 5400 kron. Odšteti imam zanje 4900 kron. Ker pa v tem hipu ne zmorem cele svote, marveč imam na razpolago samo 4000 kron, torej si usojam Vas vprašati, ali imate še onih 900 kron, ki ste jih voljni dati na posodo? Za ta slučaj bi Vas prosil, da bi mi to vsoto prepustili za nedoločen čas proti vknjižbi in četrtletni odpovedi. Pričakujoč Vaš prijazen odlok imam čast beležiti se z visokim spoštovanjem

Vašega

pokornega slugo

Pri Sv. Jurju, dne ...

Mirko Slemenich.

7. *Prošnja za posojilo.*

Velečastiti gospod!

Da se pismeno do Vas obračam, povod mi je nastopni: Moj sosed, kolar Matajec, je primoran, svojemu mlajšemu bratu izplačati kapital, ki je vknjižen na njegovo hišo. Ker Matajec ne bi rad zopet naredil dolga in ga dal zemljeknjižno vpisati, ponudil mi je, da bi mu jaz odkupil vrt, spadajoč k njegovi hiši, ležeč tik mojega posestva. Ker bi moje zemljišče po tem vrtu mnogo pridobilo in je cena jako zmerna, torej me je volja, da sprejemem to ponudbo. Moja sredstva pa ne zadostujejo za pokritje kupne cene, zato Vas prosim s temi vrsticami, da bi mi posodili 300 kron za dobo jednega leta. Rad bodem to vsoto obrestoval s 5 odstotki in bi Vam bil za slučaj uslišanja izredno hvaležen. Prijaznega odloka pričakovaje, bivam z odličnim spoštovanjem

Vaš

vdani

Jakob Škorjanec.

Prj sv. Tomaži, dne . . . .

---

8. *Prošnja za posojilo se odbije.*

Blagorodni gospod!

Odgovarjaje na Vaš cenjeni dopis z dne 14. t. m. Vas zagotavljam, da sem s srčnim pomilovanjem iz njega posnel, kako da Vas

nemila usoda preganja in stiska. Kakor mi je zelo do tega, da bi Vam željo izpolnil, tako bridko mi je, da Vam jo moram odbiti. Moje terjatve, ki so z ozirom na mojo trgovino znatne, poravnavajo se pri sedanjih razmerah tako neredno, da mi je večkrat jako težko, pravočasno zadostiti lastnim svojim dolžnostim, in da ne morem izven kupčije denarja izposojevati. Bodite uverjeni, da mi je jako hudo odkloniti prošnjo tako vrlemu možu, kakor ste Vi. Ako bi našel v kakem drugem obziru priliko, da se Vam skazem uslužnega, tedaj bodem vsikdar pripravljen postreči Vam kot

Vaš

vdani prijatelj

V Lipnici, dne . . . . **Albin Kosec.**

**9. *Nekdo odgovarja, da
ne more dati posojila.***

Dragi prijatelj!

Da bi mi bili svoje razmere razkrili pred tednom dni, tedaj bi mi bilo mogoče pomagati Vam, a zdaj na svoje veliko obžalovanje tega ne morem storiti. V tem hipu nimam nič razpoložljivega denarja in se tudi ne na-dejam, da bi skoraj prišel do kakih večjih dohodkov. V dokaz, da mi je zelo na tem, dejansko uveriti Vas svojega prijateljstva, Vam obljubim, da Vam tekom polu leta preskrbim vsoto. Svetujem Vam, da svojemu upniku

obrazložite vse okoliščine in da ga prosite, sklicevaje se na mojo obljubo, da Vam podaljša plačilni rok za polu leta. Morda se bode dal pregovoriti. Jaz ga ne poznam dobro, a mislim, da je mož, ki se brez potrebe ne opira na najstrožjo pravico. Resnično mi je žal, da Vaše prošnje ne morem uslišati, in srčno želim, da me skoro s pomirljivim sporočilom obvestite, da li je imel moj svet pri gosp. Č. . . . pričakovani uspeh. S prijaznim pozdravom ostajam

Vaš

dobrohotni

Pavel Buda.

Pri Veliki Nedelji, dne . . . .

**10. Nekdo prijatelja
prosi posojila.**

Velecenjeni prijatelj!

Z nujno prošnjo stopim danes pred Vas; prav težko bi jo sicer Vam razodel, ko bi me prej nekoč, ko sva govorila o dobri in varni vporabi večjih glavnih, ne bili zagotovili, da mi jo — ako bode le mogoče — uslišite. Gre se namreč tu za posojilo, katero bi si izprosil od Vas, a ne zase, marveč za svojega prijatelja, gospoda K. . . . Ta mladi mož, ki je obče znan po svoji poštenosti, točnosti in delavnosti, želi kupiti hišo, ki je tukaj po nizki ceni in pod ugodnimi pogoji

na prodaj. Na ponudbo je za 8600 kron. Toliko denarja sicer zdaj nima, potrebuje pa samo 1800 kron, da bi postal lastnik te hiše. Rad bi mu sam posodil to vsoto, ko bi jo imel ravno zdaj na razpolaganje, a kakor dobro veste, imam vse svoje premoženje naloženo v zemljiščih.

Zaradi tega se obračam do Vas in Vas zagotavljam, da bode glavnica pri mojem prijatelju popolnoma varno naložena. Potrebuje jo pa tekom jednega meseca. Ker je na hiši že 2000 kron dolga na I. mestu vknjiženega, hoče Vam hipotekarno varnost vpisati na II. mestu ter Vam prav rad plačevati 4 1/2 odstotne obresti.

Ako bi Vas bila volja vsprejeti te pogoje, tedaj bodite tako dobri, da mi odgovorite z vračajočo se pošto. V tej nadeji priporočava se Vam oba najvdanejša, jaz pa sem vedno

Vaš

zvesti prijatelj

Izidor Robida.

V Gornjem Gradu, dne . . . .

11. Odgovor na prejšnje prosilno pismo.

Častivredni prijatelj!

Zaupanje, s katerim ste se obrnili do mene, je vredno, da je Vam popolnoma vračam. Prav ljubo mi je, da morem v cenjenem Vašem

pismu razodeti želji glede posojila ustreči Vašemu prijatelju, kadarkoli hočete. Že začetkom prihodnjega meseca Vam morem poslati zahtevano vsoto, in tudi z obrestno mero sem popolnoma zadovoljen. Bodite samo še toliko dobri, da daste posojilo zemljeknjižno vpisati proti četrletni odpovedi, ako Vaš prijatelj temu pritrdi. Njemu in Vam najvljudneje priporočevaje se, zagotavljam Vas, da hočem biti vedno

Vaš

postrežljivi prijatelj

V Kamniku, dné . . . . . **Mijo Brgant.**

12. Odklonitev posojila.

Ljuba prijateljica!

Jako mi je žal, da ti z zahtevano vsoto ne morem pomagati. Moja denarna zaloga je prav skromna in brez nje ne morem biti, ker pričakujem, da v nekaterih dneh pridejo moji sorodniki iz Kobarida. Njih poset mi bode prouzročil marsikatero troško, katerih ne morem odvrniti, ker imam mnogo obveznosti do njih. Sicer se ne bojim, da bi mi očitali neprijaznost, a vendar želim, da bi ti pri drugi priliki dokazala, da niso to samo prazne besede, marveč dejstva, s katerimi bivam

tvoja

uslužna prijateljica

V Korminu, dné . . . . . **Urška Bóžič.**

**13. Prošnja za podaljšanje
plačilnega obroka.**

Visokočastiti gospod!

Ko sem se lansko leto zatekel k Vaši dobroti v zadevi posojila, najprijazneje mi dovoljenega, mislil sem za trdno, da se bodo moje razmere obrnile toliko na bolje, da mi bode brez vseh težav mogoče povrniti izposojeni znesek. Žal, — da se je moje upanje le deloma izpolnilo. Sicer sem vso skrb obračal na to, da sem imel vračilo pripravljeno o določenem roku; a bil bi potem skoro na istem stališču, ko prej; zato se zatekam še enkrat k Vaši dobroti in Vas prosim prav lepo, da bi mi podaljšali plačilni rok še za jedno leto. Ugodivši tej prošnji, bi me storili jako hvaležnega. Tu prilagam obresti, ki zapadejo dné 1. majnika in vljudno prosim, da se skoro prijazno odzovete, ali se sme nadjati dobrotnega uslišanja

Vaš

iskreno hvaležni

Martin Košiček.

V Ajdovščini, dné . . . . .

**14. Prošnja za podaljšanje
plačilnega roka.**

Velecenjeni gospod!

Prvi dan prihodnjega meseca bi Vam moral glasom izročene menice plačati vsoto

90 kron z obrestmi vred. Tej svoji obveznosti bi z lahka zadostil, če bi me ne bila zadela nesreča, da sem si zlomil nogo. Tri mesece nisem mogel ostaviti postelje in zdravljenje me je pahnilo v tako bedo, da sem zdaj brez vseh gmotnih sredstev. Glede na to bitko okolnost Vas prav ponižno prosim, da bi mi podaljšali rok za poravnanje onega meničnega zneska — ako je Vaša blaga volja — za šest mesecev. Dosihmal mi bode možno, izpolniti svojo obljubo. Veselo na-
deja se, da uslišite mojo pohlevno prošnjo imenujem se z odličnim spoštovanjem

Vašega

hvaležnega dolžnika

Ljud. Trtnik.

V Tominu, dné . . . . .

**15. Prošnja za posojilo
drugemu namenjeno.**

Prečastiti gospod župan!

V domačih časnikih beremo žalostno vest, da je velik del rodovitnega polja v Savinski dolini grozovita toča pobila. V prvi vrsti je po tej uimi prizadet moj prijatelj, posestnik in zemljak Primož Oblak, ki ni imel najmanjše stvarice zavarovane. Mož bi bil popolnoma uničen, ako ne bi mu priskočili na pomoč nekateri ljudoljubni in usmiljeni prijatelji, posodivši mu nekoliko denarja in setve.

S prvim sem ga preskrbel jaz, v kolikor mi je bilo to mogoče. Glede semena pa se obračam do Vas. Preverjen sem, da boste blagohotno tudi zdaj izkazali svojo občeznano ljudoljubnost ter mi ne odbili prošnje, da bi mojemu prijatelju posodili žitnega semena par hektolitrov do prihodnje žetve. Zanesljivo Vam bode v polni meri in vrednosti vse povrnil. Da boste moji prošnji drage volje pritrdili, pričakuje zaupljivo z vsem spoštovanjem

Vam

zvesti

Fran Jereb,

posestnik.

Pri sv. Petru v Sav. dolini, dné . . . .

**16. Prošnja za dovoljenje,
da se najemnina plača
pozneje.**

Blagorodni gospod!

Opiraje se na Vaše pravicoljubje, mislim, da me štejete k najmirnejšim in rednim strankam svoje hiše. Niti jaz, niti drugi izmed mojih ljudi ne storimo ničesar, kar bi razdiralo dobro vzajemnost z drugimi stanovalci. Tudi se lahko ponašam, da je moje stanovanje vedno snažno, v najlepšem redu in da sem dozdam vsikdar pravočasno plačeval najemnino.

Glede zadnje opombe mi je pa to pot na veliko mojo žalost nemogoče, držati se točnosti. Bridko sem prisiljen, Vaše blagorodje obvestiti o tem in Vam naznaniti milovanja vredne razloge, ki mi onemogočujejo, zadostiti svojim dolžnostim ter plačati prvi dan t. m. najemnino od stanovanja.

Vašemu blagorodju je morda znano, da mi je smrt vzela nadepolnega otroka; dolgo časa je bil bolan. Žalost in posledice silnega napora pri strežbi ubozega otroka po dnevi in po noči, porušile so tudi mater, da je obolela, vender je — hvala Bogu! — izven nevarnosti, ki je pretila njenemu življenju. Znatne troške so mi prizadejali zdravnik, zdravila in postrežba, pri tem je zastajalo moje delo, skrčili so se mi dohodki, moje blagostanje je bilo občutno oškodovano.

Izvolite, blagorodni gospod, dobrodušno uvaževati vse te hkratu nastopivše neugodnosti, ki so brez moje volje, brez moje krivde jedini vzrok, da ne morem zadostiti svoji dolžnosti. Vendar pa si bodem prizadeval z vso resnobo, zastanek poravnati najkasneje v dveh mesecih. Proseč Vas še enkrat dobrotnega potrpljenja, ostajam z velespoštovanjem

Vašega blagorodja

vdani dolžnik

Bernard Jakelj.

V Ormožu, dné . . . . .

---

17. *Prošnja za podporo.*

Velecenjeni gospod in dobrotnik!

Ne morem Vam dovolj bridko potožiti svojega bednega stanja, v katerega me je pahnila poluletna bolezen in potem nastopivša smrt mojega moža. Ves svoj majhen prihranek porabila sem za zdravnika, lekarno in pogreb; ž njim bi sebe in svojega otroka do poletja preživila. Tako sem postala uboga reva in sem še preslabotna za delo, dasiravno vsakdo ve, kako delavna sem bila poprej. Ljubi Bog Vam je dal srce radodarno in občutno za bedo siromakov. Ali bi ne blagovolili pripomoči, da bi se moje žalostno stanje nekoliko ublažilo in olajšalo? Svoje dobrotelnosti ne bodete zavrgli nevrednici. Ponudim se Vam, blagi gospod, za vsakoršno delo, katero zmorem s slabimi svojimi močmi, in prosila bom vsak dan Boga, da Vas blagoslovi za Vašo veledušno pomoč, katere Vas prosi naponižneje

Vam

vdana sirota

Štefana Zemljič.

Velike Lašče, dné . . . . .

18. *Prošnja, da bi se sinu podelila ustanova.*

Visokorodni gospod!

Moj sin, Anton Koren, je koncem preteklega šolskega leta na tukajšnjem gimna-

ziju hvalevredno dovršil svoje študije. Pri odhodnem izpitu je dobil izpričalo zrelosti ter iskreno želi, da bi vstopil na univerzo v Gradcu (na Dunaji, v Pragi), kjer bi se posvetil medicinskim študijam.

Ker pa pri svojih zmernih dohodkih letnih 1600 kron in peterih otrokih ne zmorem potrebnih sredstev v dosego sinovih namenov in bi bil primoran siliti ga v drug, njemu nepriljubljen stan, v katerem nikdar ne bi našel zadovoljstva in sreče, zato moram iskati potrebno pomoč v ljudoljubni podpori, katero najti se nadjam potom milosti Vašega visokorodja. Vsled tega se obračam do Vas, plemeniti gospod baron, z najponižnejšo prošnjo, da bi pri oddaji ustanove v prihodnji spomladi velikodušno ozir jemali na mojega sina.

Ako Vaša milost usliši mojo najponižnejšo prošnjo, zadolžim se s svojim sinom vred z najgorečnejšo hvaležnostjo za vse žive dni. V veseli nadi, da se ne zatekam brez uspeha k Vašega visokorodja plemenitemu srcu, beležim se z visokim spoštovanjem in vdanostjo

Vaši milosti

najhvaležnejši

Martin Koren.

V Tržiču, dné . . . . .

---

19. *Vojak prosi stariše denarne pomoči.*

Predragi stariši!

Mislil sem, da bode pri vojakihi vedno tako dobro, kakor je bilo sprva. Bilo mi je takrat vse novo, zato me je vsaka stvar zanimala. Težave, ki jih mora vojaški začetnik premagati, sem lahko pozabil. Čutil nisem pomanjkanja, bodisi da kot čvrst mladenič — lahko rečem korenjak — nisem potreboval nikakega poboljška, bodisi da sem se motil z raznimi opravki na vežbališču, v vojašnici, v šoli, kjer sem radovedno pazil na vse, kar se nam je kazalo in velevalo. V prostih urah bi se bil lahko oddahnil, a vedno so mi bile na mislih razlage in dolžnosti, češ čemu je vse to? Tako so mi ure jako naglo minule, in skoro sem pozabil sam nase. Seveda zdaj sem se uglobil v to živahnost tako, da mi vsled navade ne dela nika kršnih skrbi. Vendar po tolikem duševnem in telesnem naporu nisem mogel ohraniti svoje prvotne čilosti. Čutim se nekoliko slabjega od prej in dostikrat bi si kak grižljaj belega kruha, košček mesa ali kozarec vina privoščil; a skromna vsakdanja plača dvanajst vinarjev nikakor tega ne pripušča, saj to sami izprevidite. Pri sedanji draginji se za borih par vinarjev ne more ničesar omisliti. Zato Vas, mili stariši, lepo prosim, ko bi utrpeli mi poslati par kronic. Hočem si za nje po malem kupovati kak poboljšek, da ne bodem preveč oslabel. Obljubim pa, da bodem

varčno ravnal s podporo, saj veste, da sem še doma gledal na vsak drobiž in ga brez potrebe nisem izdajal.

Nadejaje se, da mi prošnje ne odbijete, pozdravljam Vas pristrčno in sem

Vaš

hvaležni sin

Matijček.

V Pulji, dné . . . . .

---

20. Prošnja za poravnavo računa.

Milostiva gospa!

Skrajna potreba me sili, da se obračam s temi vrsticami do Vas, če tudi se bojim, da Vas bodo neprijetno zadele. Pred nekočim časom ste me počastili z naročilom, da sem Vam nekatera ročna dela izgotovila. Izročivši Vam izdelke, usojala sem se priložiti tudi svoj račun. Bržkone se je ta račun izgubil, in tako se je poravnanje pozabilo. Ako si jemljem zdaj prostost, Vas, milostiva, opozarjati nanj, tedaj me opravičite najprijazneje s tem, da se nahajam ravnokar v hudi denarni stiski, iz katere se ne vem rešiti drugače, kakor da potrkam na Vašo dobroto ter Vas vljudno prosim za blagohotno pobotanje omenjenega računa. Kakor sem rekla, primorale so me okolščine k temu neljubemu koraku, zato Vas, velecenjena gospa, po-

hlevno prosim, ne bodite nevoljni zaradi tega, marveč prepričani moje postrežljivosti in mojega odličnega spoštovanja, s katerim ostajam vedno

Vaša

ponižno vdana

Frančiška Smodel.

Pri St. Petru nad Kranjem, dne . . . .

21. *Mladenič prosi svojega strica podpore za študije.*

Častiti gospod stric!

Pred nekoliko leti ste se dobrotljivo izjavili, da bi mi radi kaj pripomogli, ako bodem svoje študije nadaljeval. Vaše dobrote nisem hotel zlorabiti, dokler so moji stariši lahko shajali. Zdaj, ko mi je moč, vstopiti na univerzo za slušatelja, izpodbita mi je vsled očetove smrti najbolja podpora. Skoraj bi moral izgubiti upanje, da bodem svoje študije dovršil, ako bi ne imel Vas, velespoštovani gospod stric; Vi ste že tolikrat dokazali svojo skrb za moj blagor, zato me ne bote zapustili zdaj, ko sem Vaše pomoči najbolj potreben. Bodite trdno uverjeni, da se bodem vsikdar vrednega skazal Vaših dobrot in da Vam bodem vse žive dni vedel hvaležnosti. V nekaterih letih — tako upam — bodem v stanu, sam sebe preživiti in potem bodem Vas, predragi moj stric, smatral za pouzročitelja moje življenjske sreče.

Za Vaš stanovitni blagor vedno Boga
proseč ostanem z največjim spoštovanjem

Vaš

hvaležni nečak

Tomaž Repič.

Na Dunaji, dné . . . . .

22. *Prošnja za posredovanje kake službe.*

Velečastita gospa!

Spominjajoč se mnogih dokazov Vaše naklonjenosti in Vašega iskrenega sočutja pri mojega življenja vedno menjajoči se usodi, oprijemljem se osrečujočega zaupanja in se Vam bližam s prošnjo, katero mi bodete izvestno izpolnili, tako vsaj upam z ozirom na Vašo tolikrat mi izkazano dobrotljivost. Žalosten položaj, v kateri je naša družina zabredla po brezvestnosti in prevari družih, me sili, iskati dela in službe pri kakem večjem gospodarstvu. Čut plašljivosti, da zaidem med ljudi, pri katerih ni lahko pridobiti srca in naklonjenosti, naj mi izprosi Vaše odpuščanje, ako ponavljam prošnjo, da bi se dobrotljivo za me potegnili ter mi po svojem obširnem znanji z odličnimi družinami skoro pripomogli do kake skromne službice.

Kar bode v moji moči, storil bodem, da bodem zadostil Vašemu priporočilu in da bodem dejansko pokazal, da niste svoje izborne dobre naklonili nevrednežu. Misel,

da bode te zame skrbeli, me tolaži, da gledam v bodočnost z veselim upanjem.

Ohranite mi svojo dobrotljivost, ki me je vedno spremljevala na poti skozi življenje s toliko ljubeznjivostjo! To je najtoplejša želja

Vašega

vedno hvaležnega

Karola Matajca.

V Rudolfovem, dne . . . . .

23. *Sin prosi očeta, da bi mu odpustili žalitev.*

Blagi oče!

Svoje vesti ne morem upokojiti, dokler Vam skesano ne priznam, da sem Vam, mili oče, storil veliko krivico s svojim vedenjem in Vas globoko žalil. Slaba tovaršija zapeljala me je, da nisem poslušal Vaših dobrotnih opominov in da sem pozneje zabredel v pregrešek, na katerega misliti ne smem. Ponižno Vas prosim, odpustite mi, ljubljeni oče, ker sem se že nebrojokrat pokesal in storjeno krivico obžaloval. Po vsi svoji moči prizadeval si bom, da svoj pregrešek poravnam. Še enkrat Vas prosim, dragi oče, pozabite mojo nerodnost! Obetam Vam, da se nikdar več ne bom pečal s slabo tovaršijo in da se bom vedno tako vedel, da postanem zopet vsaj nekoliko vreden Vaše očetovske ljubezni in dobrote, brez katere bi

bil pomilovanja vredna in zapuščena sirota na tem svetu, na onem pa zavržen grešnik pred pravičnim božjim prestolom. Rešite me skoro teh groznih misli in odprite očetovsko svoje srce

svojemu

potrtemu sinu

Simonu.

V Dobu, dné . . . . .

**24. Obrtnik prosi družega,
da bi mu odstopil pomočnika za nekaj dni.**

Častiti prijatelj!

Pred dvema mesecema, ko ste imeli izvršiti veliko naročilo v svoji stroki za graščaka R . . . . , priskočil sem Vam na pomoč s tem, da sem prepustil za nekaj časa svoja pomočnika, ker Vam je nedostajalo delavnih rok. Bili ste toliko prijazni, da ste mi ponudili za slučaj potrebe jednako protiuslugo. Nahajam se zdaj v položaju, da se moram oprijeti Vaše ponudbe in Vas vljudno prositi, da mi za štiri dni odstopite jednega svojih spretnejših in pridnejših delavcev, ki bi mi pomagal izvršiti neko prav nujno naročilo. Ravno zdaj sta obolela moja dva najpridnejša pomočnika, in nikjer ne morem dobiti namestnikov; zato sem prisiljen nadlegovati Vas s to prošnjo in se nadejam, da mi jo

bodete prijazno izpolnili, ker vem, da zdaj niste z delom preobloženi. Zagotavlja Vas svoje postrežljivosti, priporoča se Vam najvljudneje

Vaš

Radoslav Bežek.

V Škofji Loki, dne . . . . .

---

25. *Rokodelec prosi, da bi se mu podaljšal čas za naročeno delo.*

Blagorodni gospod!

Obetal sem Vam, da bodem do danes izgotovil delo, katero ste blagovolili pri meni naročiti. Zelo mi je žal, da Vam, prespoštovani gospod, ne morem ob izgovorjenem času ustreči.

Da bi delo po Vašem blagem naročilu izvršil dobro in točno, naročil sem iz mesta nekatere priprave, kakoršnih sedaj še nisem imel in tudi ne potreboval za navadna dela. Menil sem, da bodem naročeno pripravo vsaj v nekaterih dneh dobil, pa minulo je osem dni, predno sem jo dobil, in tako se mi je delo zakasnilo, akoravno sem se ves čas pridno pečal samo z Vašim naročilom.

Prosim Vas, blagi gospod, ne bodite nevoljni, da ne morem svoje besede izpolniti, in verjemite mi, da bodem sedaj vse storil,

da bodete zadovoljni z mojim izdelkom,
katerega Vam bom čez tri dni gotovo poslal.

Z največjim spoštovanjem

Vašega blagorodja

vdani služabnik

Ignacij Lesar

mizar.

V Št. Vidu, dné . . . . .

---

26. *Naročilo za izterjatev dolga.*

Velečastiti gospod Križnik!

Ker nikakor ne morem doseči, da bi gospod M . . . P . . . v Š . . . poravnal svoj dolg, dovoljujem si s tem prositi Vašega prijaznega posredovanja, ker sem uverjen, da se Vam bode posrečilo, to zadevo za me urediti najugodnejše. Vsa moja terjatev znaša 300 kron brez obresti. Iz priloženega nadrobnega računa razvidite vse natančno; tudi Vam pošiljam dve pismi, v katerih pripozna svoj dolg v onem znesku. Prosim Vas, da se dobrotno potrudite, da Vam ali ves znesek, ali vsaj polovico poplača, in da mu za poravnavo ostanka dovolite 6 mesečni obrok. Ako pa sodite, da ni kaj prida pričakovati, kar sem že sam tudi čul —, tedaj skušajte, kar najpreje napeljati kako poravnavo in če ne drugače, tudi s popustom 25 odstotkov. Skratka, potegnite se za to,

da dobite od njega, kolikor le morete, ne da bi bil prisiljen zaplesti se v pravdo, ki navadno mnogo stane, a dobička ne donša. — Zagotavljam Vas, da bodem odobraval vse, kar bode v tej zadevi ukrenili in da me zato zavežete k največji hvaležnosti.

S popolnim spoštovanjem se Vam priporoča

Vaš

vdani sluga

Dragotin Oblak.

V Cerknici, dné . . . . .

---

27. *Prošnja, naj prijatelj opusti svoja obiskovanja.*

Cenjeni prijatelj!

Ni ga bolestnejega čustva od onega, ki nas spominja radostnih, srečno preživelih dni — izgubljenih za vselej! V takem slučaju se nahajam sedaj jaz. Čas, katerega ste kot mojega moža in moj prijatelj porabili v malem našem domačem krogu, bodril nas je vse tako živahno, da bi že sam spomin na prijetne ure mojemu srcu delal največje veselje, ko bi se veselje in nenadomestljiva izguba dala spojiti.

Da, častiti prijatelj, izgubljeni so oni dnevi najprijetneje družbe in morajo prenehati za vselej, če hočem zabraniti, da se vznemirja sprog, kateremu hočem prihraniti vsako

žaljenje, in če bi morala še toliko žrtvovati. Žensko oko se vara malokdaj in to oko mi je dalo videti, da mnenje mojega moža o najinem prijateljstvu ni več isto, nego je bilo poprej. Večkrat je zamišljen in malobeseden, osobito kadar govoriva o Vas. Kar tu sveta dolžnost ukazuje, odteguje se vsemu daljnemu razmotrivanju. Naj z Vami zadnjikrat govorim v gorečem in resničnem prijateljstvu in Vam zatrjujem, da bode ta žrtva za me bolestna; vendar sem pripravljena, pretrpeti jo. Soprogov dušni mir, njegova družinska sreča zahtevata to, in ta klic je preglasen, presvet, da bi ga preslišala.

Vljudno Vas prosim, da obustavite svoje posete v naši hiši polagoma, da ne obudite sumničenja pri sostanovnikih in sosedih, ali celo pri mojem soprogu. Konečno izostanite popolnoma, ko se bode morda za to našla ugodna prilika; a vse to naj se zgodi kakor slučajno.

Nikdar ne bi bila poznala niti vrednosti niti plemenitosti Vašega prijateljstva, ko bi mogla misliti, da bi Vas ta prošnja žalila. Ker je ta pot edino mogoča, da se soprogu zopet povrne mir, tedaj jo bode Vaš razum tudi odobral, in — kaj ne, Vaše blago srce se ne bode protivilo temu? In ko bi bilo morda pri tem kaj nevšečnega, poizgubilo se bode v zavesti, da Vaša prijateljica sicer žrtvuje okoliščinam neomadeževano prijaznost z Vami in Vašo družbo, da pa taka odpoved ne obsega čustev, niti ne poruši nepozabnega spomina na prijatelja, ki ga

moje srce Vam ohraniti sme in ohranilo bode.
Razmere preminjajo naša dejanja, a naša čustva
so in ostanejo nam sveta last.

Vam

vdana

Marjeta Kras.

V Konjicah, dné . . . .

**28. *Nekdo prosi zdravnika
pomoči.***

Blagorodni, velečastiti gospod doktor!

Moj oče, posestnik tukajšnji, je preteklo
noč nenadoma zbolel; vsled naročila svoje
matere vljudno prosim Vaše blagorodje, da
bi se čim preje tem bolje potrudili k nam.
Ker ima bolnik neznosne bolečine v glavi,
bojim se, da se ga bode lotila vročinska bo-
lezen in morda je njegovo življenje v veliki
nevarnosti.

Ko Vas, velečenjeni gospod doktor, naj-
pristrčnejše prosim nagle pomoči in rešitve,
priporočam se z najodličnejim spoštovanjem
ter se beležim z vsem zaupanjem

Vašemu blagorodju

vdani

Aleks Dornik.

V Št. Vidu pri Vipavi, dné . . . .

**29. *Reven oče prosi gospoda
za kuma pri krstu.***

Velecenjeni gospod!

Težko, prav težko mi je, da se v svoji stiski moram obrniti do Vaše dobrote. Da Vas nadlegujem s ponižno prošnjo, povod je dogodek v moji družini, ki me navdaja z nemajhno skrbjo. Moja ljuba ženka mi je povila čvrstega sinka, katerega hočem krščansko odgojiti in zato dati v katoliški cerkvi krstiti. Na vse strani premišljujem, kako bi se izognil, da bi ne bilo v delež jemati dobrotnikov požitvovalnosti; a ne najdem druge poti, nego to, da zaupno in pogumno potrkam na vrata človekoljubnega bližnika in ga pohlevno prosim, da mi sinka iz krsta vzdigne. Ker ga nimam človeka, da bi to storil, obračam se do Vašega blagege srca, ki je že mnogim pomagalo iz zadrege. Vem, da težko to storite osobito človeku, ki Vam je skoraj tuj, a bodite preverjeni, da ne bodete svojega usmiljenja zavrgli nevrednežu. Hvaležen Vam bodem iz dna svoje duše, ter si prizadeval, povrniti Vam veliko dobroto, kadarkoli mi bode prilika dana in mi bodo dopuščale moje skromne razmere. Skušal bodem svojega otroka voditi po poti poštenosti in čednosti, da bode vzrastel dober, marljiv in uzoren državljan, kar Vam bode izvestno veselje delalo in nikdar dalo povoda obžalovati, da ste se usmilili ubozega očeta

in ga rešili težke skrbi. S tem zagotovilo
ponavljam svojo pohlevno prošnjo; če jo
blagodušno uslišite, osrečili bode

Vam

V Gorici, dné... vdanega prosilca
Marko Strnena.

30. *Ugoden odgovor na prejšnje pismo.*

Spoštovani prijatelj!

Pomirite se, ljubi moj! Kdor ima kaj srca,
za svojega bližnika, ta ne more prezreti, kake
bridkosti, težave in skrbi prenašajo ljudje, ka-
terim usoda ni mila in naj so še tako pošteni,
delavni in varčni. Poznam mnogo častivrednih
družin, katere se v potu svojega obraza boré
za vsakdanji kruh. Diči jih potrpljenje in za-
dovoljnost, ter zaupanje v Njega, ki v svoji
neskončni usmiljenosti ne pozabi najmanjše
stvarice na svetu, torej tudi zemljana siro-
maka ne. Ta dobrodejna zavest jih krepi in
tolaži, zato se vdani v božjo voljo preživé
ložje, nego marsikateri drugi, katerim je sreča
milejša.

V ono vrsto ljudi štejem tudi Vas, ljubi
moj. Prepričal sem se, da ste vredni pomoči,
za katero me prosite. In če tudi nisem v
prijetnem položaju, da bi vsakemu pomagal,

vender storim Vam to ljubav drage volje, ker vem, da svoje usluge ne bom zavrgel, marveč da bom storil dobro delo, ki bode našlo priznanje v nebesih in rodilo tudi dober sad. Prosim Vas, naznanite mi, kedaj bode te dali dečka krstiti, da se na to pripravim. Dosihmal želim, da Vaša žena kolikor mogoče okreva, ker bi rad, da bi se pri botrinji, katero priredi moja soproga, vsi prav srčno veselili. Tu Vam pošilja mali poboljšek s prijaznim pozdravom

Vaš

Jesenice, dné . . . dobrohotni

Miroslav Vehar.

31. *Nekdo usliši prošnjo za kuma (botra).*

Častiti gospod!

Srčno me veseli in Vam najprijazneje čestitam, da je Vaša mila soproga srečno prestala vse težave poroda. Bog Vam daj mnogo veselja doživeti pri Vašem sinku in blagoslovi vsa Vaša prizadevanja, da ga vzgojite v dobrega in koristnega uda človeške družbe.

Radostno vsprejemem tudi Vašo vljudno vabilo, da bi Vam bil za kuma pri krstu, saj mi dokazuje Vaše posebno zaupanje do mene. S svojo ženo, ki se Vam najtopleje priporoča

z menoj vred, pridem določenega dne zanesljivo in pravočasno na Vaš dom.

Dosihmal ostanem z odličnim spoštovanjem

Vaš

Tolsti vrh, dné ... vdani

Gvidon pl. Račič.

32. *Nekdo prosi sorodnika za kuma (botra).*

Preblagi gospod ujec!

Vaša tolikokrat izkušena prijaznost proti nam naklada mi prijetno dolžnost, naznaniti Vam najvljudneje, da mi je moja ženka sinoči srečno povila sinčka.

Ob enem se osmelujem, našega novorojenčka toplo priporočiti Vaši ljubezni in Vas lepo prositi, da bi blagovolili pri njegovem krstu kumovati. Odločili smo se, da bi se to zgodilo v nedeljo, dné 14. t. m., ako bi to Vam ugajalo in ne bi Vas ovirali kaki opravki. Tudi Vašo gospo soprogo vabimo k tej slovesnosti. Vzemite dobrotljivo to prošnjo za dokaz našega spoštovanja in zaupanja do Vas, in sodite, kako iskreno želim, da se naše sorodstvo po novih vezeh ljubezni še bolj zbliža, našemu sinu pa da pridobimo novega prijatelja in pospešitelja njegove sreče.

Ako mi izpolnite ponižno prošnjo, tedaj me jako zavežete k dragi mi dolžnosti, pri vsaki priliki pokazati, kako hvaležen in vdan Vam je

Vaš

V Ložu, dné . . . iskreni častilec

Hrabroslav Grmek.

33. *Brat prosi sestro, da bi užaljenega očeta potolažila.*

Ljubezniva sestra!

Ne morem ti povedati, kako me vest peče, da sem zadnjič našega ljubega očeta razžalil s svojo nepremišljeno, osorno besedo in svojim neotesanim obnašanjem. Odhajajoč iz doma se mi je polegla razburjenost in premislil sem, kako grdo sem se obnašal proti očetu, ki so mi toliko dobri in jim je mar samo moja sreča, moj blagor. Mila sestra, verjemi mi, da ne morem biti vesel poprej, dokler ne izvem, da so mi oče odpustili. Stopi torej pred drazega mi očeta — prosim te prav lepo, in povej jim, kako bridko se kesam nad svojo odurnostjo proti njim. Ponižno jih prosim odpuščanja in tudi tebe prosim, da mi pomagaš spraviti me ž njimi. Kaj ne, da mi boš storila to ljubav? Ker te oče izmed nas vseh najbolj ljubijo,

preverjen sem, da bodeva ti in jaz uslišana. O vspehu svojega dobrotnega posredovanja mi pa takoj sporoči par vrstic, ker bom jako težko čakal odgovora, in dobro veš, da brez očetovega odpuščanja ne bi se upal stopiti pred nje, ki jim bi rad bil slej ko prej poslušen sin in tebi

tvoj

V Makolah, dné ...   vdani brat
Ožbé.

**34. *Sestra odpisuje bratu,
da je užaljenega očeta
potolažila.***

Dragi brat!

Težko sem pričakovala tvojega lista. Bala sem se že, ker nisi takoj odpisal, da bi dobremu očetu ne delal še večje žalosti.

Kakor si naročil, da bi pri očetu za te govorila, tako sem tudi nemudoma storila. Pokazala sem očetu tvoje pismo, in zraven v tvojem in svojem imenu prosila, da bi ti žaljenje odpustili in te zopet za svojega sina vsprejeli. Rekli so, da ti odpuščajo, samo da bodeš zanaprej tak, kakor v listu obetaš.

Ljubi brat! Ne morem ti povedati, kako zelo me je veselilo, ko sem slišala mile, prizanesljive besede očetove. Utolaži se torej in očetu še sam piši, predno prideš domov, ter

se jim zahvali za toliko milost. Trdno upam,
da mi bodeš zopet dober brat, kakor sem jaz

tebi

Vransko, dné . . .   zvesta sestra
Lencička.

35. *Poizvedovanje o bratovi smrti.*

Velečastita prijateljica!

Oprostite mi dobrotljivo, da se osme-
lujem, nadlegovati Vas s temi vrsticami. A
moja iskrena želja, da bi kaj slišala o zadnjih
urah našega predragega ranjcega prijatelja
Mateja, me osrčuje, da Vas prosim za to
ljubav, za par tolažljivih vrstic. Oh, ne morem
verjeti, ne morem se sprijazniti z bridko
vestjo, da se je ločil iz tega sveta!

Preveč morda zahtevam od Vas, pa tega
ne vem, komu bi pisala in ga prosila, naj
mi kaj sporoči o žalostnem dogodku; Vi me
bodete še najprej umeli in prav sodili.

Najzvestejši moj prijatelj je ž njim zagrnjen
s črno zemljo. Izročite vsem svojim sorod-
nikom moj iskren pozdrav in ohranite na-
dalje v prijaznem spominu

svojo

V Zagorji, dné . . .   žalostno
Josipino Čarič.

Zahvalni listi.

Pri zahvalnih listih nam je posebno na to paziti, da se ne zagrešimo proti vljudnosti. Kadar nam kdo kaj dá ali sploh kaj dobrega stori, dolžnost je naša, da se za prejeta dobroto zahvalimo. Tega pa ne smemo odlašati, temveč podvizajmo se, da se čim preje tem bolje zahvalimo. Vsaka zakasnitev je že nevljudnost sama na sebi in če smo se vsled prav tehtnih vzrokov vendar le zapozneli, moramo se opravičiti, a ne s kakimi praznimi izmišljotinami, in z neverjetnimi vzroki. V zahvalnem listu mora se dobrota, katere smo bili deležni, omenjati in zadostno ceniti. Svojo zahvalo moramo izreči na kratko, lepo in pristrčno, ter jo naglašati krepkeje, kolikor večja je bila storjena dobrota. Običajno in spodobno je, da se s protiuslugami zavežemo, svojo hvaležnost tudi dejansko izkazati, a previdni moramo biti, da ne obljubimo kaj, česar nam ne bode moči izpolniti. Varovati se moramo, da ne vzbudimo v dobrotniku ali postrežljivem človeku mnenja, kakor da bi ga imeli za sebičneža.

Uvod pismom, v katerih se zahvaljujemo.

1. *Moje srce mi velewa, da se ti (Vam) najtopleje zahvalim za izkazano mi dobroto.*
2. *Z najsrčnejšo radostjo sem včeraj iz Vaših blagih rok vsprejel lepo vezilo za svoj god. Zelo ste mi ustregli z darilom, kajti že zdavnej sem si želel imeti . . .*

3. *Prijetnejše me ne bi mogel nihče presenečiti, kakor si me ti s svojim cenjenim listom, v katerem mi zagotavljaš svojo vdanost in prijateljstvo.*
4. *Hvala, pristrčna hvala, dragi moj, za tvoje cenjene vrstice, ki mi znova jamčijo za tvojo nežno ljubezen in prijaznost. Kako bi ti jo mogel povrniti, to bode moja vedna želja in skrb. Radostno bom pozdravljal vsako priliko, da te uverim, kako visoko cenim tvojo dobrohotnost.*
5. *Primanjkuje mi besedi, kako bi izrazila svoje veselje nad darilom, ki ste mi ga poslali povodom moje zaročitve z mojim ljubim Danilom. Da ste mi dobri, prepričali ste me že neštivilnokrat, a da mi mojo srečo povišujete še z dokazi tolike požrtvovalnosti, tega se nisem nadejala in v zadregi sem, kako bi se Vam dostojno zahvalila.*
6. *Vaše nad vse prijazno pismice, katero je bilo še opremljeno z bogatim vezilom, me je jako vradostilo, a tudi pripravilo v veliko zadrego, ker ne vem, kako bi Vam vračal Vašo prijaznost in se Vam zanjo zahvalil.*
7. *Pred vsem vsprejmite mojo dolžno zahvalo za storjeno mi izredno uslugo. Da ne bi bil deležen Vaše dobrote, težko da bi bil dosegel svojo željo. Zdaj mi je le še potruditi se, da se skažem vrednega Vašega zaupanja. Vse svoje moči hočem zastaviti v to, da bom . . .*

8. *Bodite zagotovljeni, da ste mi storili največje veselje s poslanim naročilom, kajti že dolgo sem čakal ugodne prilike, da Vam dokazem svojo hvaležnost. Zdaj . . .*

Kako se zahvalna pisma sklepajo.

1. *Ako Vam morem s čim kdaj postreči, veselilo bode prav srčno Vašega*
2. *Z veseljem bode pozdravljal vsako priložnost, da se Vam hvaležnega skaže Vaš*
3. *Prav ljubo mi je, da Vam morem dokazati svojo postrežljivost.*
4. *Radosten se Vam ponudim storiti vsako opravilo za Vas, ako mi bode le mogoče. To Vam zagotavlja Vaš*
5. *Če Vam morem še kako prijaznost storiti, zanesite se name. Radostno Vam bode šel na roke Vaš*
6. *Srčno me bode veselilo, ako se mi bode nudila še kaka priložnost, da Vam povrnem Vašo ljudoljubnost in postrežljivost. Vaš*
7. *Da bi se kmalu zopet prilika našla, skazati se Vam hvaležnega, srčno želi Vaš*
8. *Dejanjsko Vam želim dokazati svojo hvaležnost, kakor hitro se mi bode ponudila prilika. To Vas zagotavlja Vaš*
9. *Za prijazni dar sprejmite najsrčnejšo hvalo od svojega*
10. *Po Vaši dobroti ste me zavezali k največji hvaležnosti, katere vrednega skazati se bode vselej prizadeval Vaš*

11. Čustva hvaležnosti za Vašo dobrohotnost ne
bodo nikdar v mojem srcu ugasnila, tega smete
biti preverjeni, zato ostane vedno Vaš dolžnik
vdani Vam I. I.
12. Prihodnost Vam bode dokazala, da niste ne-
vrednemu storili dobrote, katere Vas še na-
dalje prosi Vaš hvaležni I. I.
13. Potrudil se bodem pri sleherni priložnosti, da
se skažem Vam hvaležnega I. I.
14. Nikdar ne bode pozabil, koliko hvale je Vam
dolžan Vaš ponižni sluga I. I.
15. Vsprejmite konečno za vse izkazane mi do-
brote mojo najsrčnejšo hvalo, in bodite uver-
jeni, da mi bode dobro došla vsaka priložnost,
pri kateri Vam bodem mogel narediti kako
veselje. Le bodite dobri še nadalje
svojemu hvaležnemu I. I.
16. Tudi v bodočnosti bode moja največja in naj-
prijetnejša skrb, da ustrežem Vašim željam,
kajti to bode največja slast
Vašemu vdanemu I. I.
17. Hvala ti lepa, mila prijateljica, za tolikokrat
mi izkazano ljubav. Prosim te, da mi skoro
kaj naročiš; k vsaki protiuslugi je vsikdar
pripravljena tvoja zvesta I. I.
18. Da bi Vam mogel v kaki stvari kaj pripo-
moči, srčno rad bi to storil; zato Vas prosim,
le kmalu me osrečite s kakim naročilom in
videli bode, da Vam je iskreno hvaležen
Vaš vdani
19. Jako srečnega bi se štel, če bi Vam na drug
način, kakor z besedami mogel posvedočiti,

da sem Vam največjo hvalo dolžan. Nadejaje se, da bom še deležen te sreče, priporočam se Vašemu blagorodji vdani I. I.

20. *Nikdar, nikdar ne bodo ugasnila v mojem srcu čutila vroče hvaležnosti in izrednega spoštovanja, in s temi čutili ostajam do konca svojih dni Vaš ponižno vdani I. I.*

21. *V tem, ko te zagotavljam, da bom vsikdar hvaležno priznaval tvojo dobroto in postrežljivost, priporočam se ti v prijazen spomin ter sem tvoj zvesti I. I.*

1. Nekdo vrača posojilo in se zahvaljuje.

Blagi gospod in prijatelj!

Jako me veseli, da Vam morem povrniti vsoto, ki ste mi jo pred mesecem preprijazno posodili. Res veliko uslugo ste mi storili; zato sem Vam iskreno hvaležen. Brez Vaše pomoči bi se ne bil rešil zadrege, v katero so me nepričakovana plačila pripravila.

Zdaj vem ceniti Vašo dobroto in da sem je bil vreden, priča naj dejstvo, da sem vestno držal svojo obljubo ter Vam pravočasno zopet poslal vračilo. Morda Vi niste tako zadovoljni, da sem v določenem roku poravnal svoj dolg, kakor jaz sam, ki sem se bal, da mi bode težko izpolniti, kar sem Vam zatrjeval. Zelo mi je bilo do tega, da ne izgubim Vašega zaupanja, ker drugi pot ne bi se upal, zateči se k Vaši dobroti in iskati pomoči. Zdaj pa se nadejam, da mi je ne bo-

dete odrekli, če bi bil še katerikrat v potrebi. Vaše dobrote ne bodem nikdar pozabil in radostno bodem pozdravljal vsako priložnost, da Vam pokažem, kako hvaležen Vam je

Vaš

V Tunjicah, dné ... vdani

Zvonimir Škorjanec.

**2. Zahvala za obljubljeno
posojilo in izročitev
menice.**

Velečastiti gospod!

Iz pisma svojega prijatelja J..... J..... posnemam, da Vas je volja vsled njegovega nasveta pomagati mi iz sitne zadrege s posojilom 300 kron. Za to dobrotno pomoč sem Vam tem hvaležnejši, čim se na noben drug način nisem vedel rešiti iz zadrege. Zaupanje, izkazano mi tem povodom, cenim po njegovi popolni vrednosti; s časom Vas bodem prepričal, da sem bil vreden Vaše naklonjenosti. Tekom jednega leta najpozneje bode mi moč, povrniti Vam posojilo, in zato dôbo sem Vam podpisal priloženo solamenjico. Izročevaje Vam jo z zagotovilom najodličnejega spoštovanja beležim se

Vaš

Ljutomer dné ... hvaležno vdani

Štefan Nagel.

---

3. *Nesrečen sin se zahvaljuje starišem za podporo.*

Predobrotljivi moji stariši!

Ljubezen starišev do njihovih otrok je brezmejna. Kaj vse za nje storé, kaj za nje žrtvujejo, koliko za nje pretrpé in skrbé, tega otroci navadno ne morejo primerno, niti približno ceniti. Dokler uživajo njih dobrote, jim še mar ni, da bi jih vračali s pokorščino in pridnostjo; še le potem, ko niso več deležni pomoči svojih roditeljev, odpirajo se jim oči, potem pridejo k spoznanju, kaj je očetovo in materino srce! Glejte, dragi stariši, tudi jaz se nahajam v vrsti takih nesrečnikov, tudi jaz zdaj uvidevam, kako bridko je, ako sin, hrepeneč po svobodi, obrne hrbet očetovemu domu ter lehkomiselno blodi po svetu, ki mu na vsakem koncu stavi nevarne zanjke, v katere se končno vjame. Da bi bil poslušal Vas, ki ste mi vedno pravo in dobro svetovali, ne bi bil zabredel v nesrečo in ne bi se moral zdaj kesati. Rad bi popravil, kar sem zagrešil, ko bi bilo to v moji moči, samo da bi zopet dosegel Vašo ljubezen, ki še ni — tega sem prepričan — popolnoma ugasnila. Nobeno materino, nobeno očetovo srce ni tako trdo, da ne bi imelo usmiljenja z otrokom, ki obžaluje svojo pregreho, ki obljubuje, da se hoče spokoriti! In to hočem tudi jaz storiti, ker ste mi, nevrednežu, milodušno zopet pomoči naklonili, ter me v največji bedi osrečili z dokazom, da ste mi prizanesli in da me spet spoznate za svojega

sina. Kako Vam hočem zahvaliti se za veliko dobroto? Nedostaje mi besed, da Vam pristojno hvalo izrečem, pač pa hočem z dejanjem dokazati, da sem

Vaš

popolnoma spokorjeni

Vransko, dné . . . sin **Marko.**

---

4. *Zahvala dobrotniku.*

Preblagi moj dobrotnik!

Ako bi se dala z besedami razodeti čustva, ki jih gojim za moža, kateri je položil temelj mojemu napredku, moji sreči, hotel bi jih Vam naslikati z najživejšimi bojami v znak svojega hvaležnega srca. A ker mi to nikakor ni mogoče, zato bode te oprostili, da nepopolno povem, kar bi Vam rad z vsem povdankom — in v celem obsegu razkril.

Dovolite mi torej najprijazneje, da Vas na tihem blagoslavljam in da prosim Delitelja vseh dobrot, naj bi Vas obilo poplačal za vse, kar ste meni tako veldušno storili. Bog Vas ohrani srečnega, zdravega in vselega.

To je goreča želja

Vašega

V Vipavi, dné . . . hvaležnega
Ante Mrveca.

---

5. *Zahvala za prejete dobrote.*

Preblagi človekoljub!

Zdi se mi, da je to najlepši in najprimernejši naslov, s katerim Vaše blagorodje ogovorim. Imenujem Vas tako, ker velja to največ ne samo pred ljudmi, marveč tudi pred pravičnim Bogom. To ime mi prihaja iz polnega srca in ni zgolj prazna oblika. Dokazali ste, velečastiti gospod dobrotnik, na jako sijajen način, kako dobrohoten in velikodušen da ste. V dnevih bede in tuge ste meni in moji družini brisali solze, naše življenje ste razveseljevali z dobrodejnim sončnim žarkom, nam odganjali najsilnejše, najmučnejše skrbi in pripomogli, da sem zaupljivo in mirno zrl v bodočnost. Vsprejmite, visokočastiti gospod, mojo najtoplejšo zahvalo za vse to. Osrečujoča zavest, ki jo ima vsak blagotvoritelj, bodi Vam najlepše plačilo za storjene dobrote. Moje pero ni toliko spretno, da bi moglo to zapisati, kar za Vas občutim. Usmiljeni Bog naj ohrani Vas srečne na tem in onem svetu, kajti Vaše blagorodje zasluži to; meni pa naj nakloni še dolgo veliko veselje, da se z neomejenim spoštovanjem bodem smel zvati

Vaše blagorodnosti

vdanega in najhvaležnejšega

Brežice, dné . . . **Otona Prhavca.**

6. *Zahvala za storjeno ljubav.*

Draga prijateljica!

Jako sem Vam hvaležna, da ste moje naročilo s toliko prijaznostjo in skrbljivostjo izvršili. Vse (klobuk, jopič, ovoj i. t. d.) sem v najboljšem stanu resnično sprejela ter sem z vsem, kar ste mi izbrali, jako zadovoljna. Do zdaj pa nisem imela prilike, da bi Vam povrnila Vaše storjene mi usluge. Počastite me torej prav kmalu s kakimi naročili, ki bi Vam kaj koristili in Vas veselili. Nihče jih ne bode dražje volje opravil, nego

Vaša

Na Vrhniki, dné . . . hvaležna

Jerica Zavrl.

---

7. *Zahvala za storjeno uslugo.*

Blagorodni gospod!

Obče znana je Vaša poslužnost, katere bi skoro ne omenjal, ako ne bi je bili izkazali meni na tako odličen način s tem, da ste blagovolili potruditi se za mojega netjaka s tako srečnim vspehom. Ne dvomim, da se je Vam bil že sam dostojno zahvalil za to; dolžnost me pa veže, da tudi jaz Vašemu blagorodju svojo iskreno zahvalo izrekam, pristrčno želeč, da bi mi bila skoro dana prilika, o kateri bi Vam, velečastiti gospod,

mogel dokazati svoje hvaležno priznanje. S tem skromnim zagotovilom združujem še izraz svojega globokega spoštovanja ter se klanjam in priporočam

Vašemu blagorodju

Na Bledu, dne . . . vdani
Bernard Rak.

---

8. *Zahvala za prejeto vezilo.*

Srčno ljubljeni prijatelj!

Jako ste me iznenadili s svojim dragocenim darilom za moj god. Ogledujem ga večkrat, a vselej z novim veseljem. Sam ne vem, ali bi se bolj divil nad Vašim izbornim ukusom, ali bi bolj odobral Vašo dobro pogojeno izvolitev; še menj pa morem pogoditi, da ste mi sploh izkazali toliko pozornosti in ljubeznivosti, s katero mi je izpolnjena zdavno že gojena želja. Vsprejmite torej mojo najtoplejšo zahvalo za jako prijetno presenečenje, posebno pa za ljubko pisemce dodano lepemu darilu. Ohranite mi pa pred vsem v novi dobi mojega življenja svoje prijateljstvo, kakor do sedaj, da bodem čedalje bolj občutil srečo, da se smem imenovati

Vašega

Kranjska gora, dne . . .

vdanega častilca
Bernarda Stoja.

---

9. *Zahvala odličnemu gospodu
za poročno darilo.*

Preblagorodni,
visokočastiti gospod svetnik!

Izredna dobrotljivost, ki ste jo zdaj zopet tako velikodušno skazali meni in moji nevesti, me veže, da se Vam najiskreneje zahvalim iz globočine svojega srca. Poslano, jako imenitno in ukusno poročno darilo nama bode ostalo trajen spomenik Vaše dobrotljivosti ter naju vsak dan opozarjalo, da se je skaževa vredna čim dalje bolj.

Bodočnost naj svedoči o najini vdanosti in Vas, velečastni gospod svetnik, preveri, kako ceniva veliko srečo, da nisva bila ne vredna Vaše pozornosti in kako se bodem neprestano poganjal za to, da ostanem v besedi in dejanju

Vašega preblagorodja
V Metliki, dné 190
najpokornejši in najhvaležnejši
Demeter Perič.

10. *Zahvaljujeta se nevesta in
ženin za vposlano darilo.*

Velecenjeni prijatelj!

Svoje iskrene hvaležnosti za vposlano primerno in krasno darilo k najini poroki ne morem dovolj živo izraziti. Trajni spomin Vaše dobrohotnosti bode mene in mojo nevesto neprenehoma bodril, da se skaževa vredna Vašega dobrotnega mišljenja. Iz na-

jinih čuvstev izvolite posneti velikost in iskrenost najine hvaležnosti ter se uveriti, kako se bodeva jaz in moja ženka prizadevala, da Vam dokaževa, kako sva češčena po Vaši blagonaklonjenosti in pozornosti. Priporočite naju svoji mili soprogi in častiti družini, ter ostanite še nadalje dobri temu, ki si šteje v največjo radost, da se sme imenovati

Vašega hvaležno vdanega
Opatija, dné ... **Ignacija Karlina.**

11. *Zahvala županu za podeljeno ustanovo.*

Visokočastiti gospod župan!

Z najiskrenejšo hvaležnostjo moram pripoznati, da ste blagovolili ozir jemati na mojo prošnjo za podelitev (Perličeve) ustanove. V sveto dolžnost si štejem, z vso marljivostjo poganjati se za svojo večjo izobrazbo in pridobitev lepih vednosti, da se bodem izkazal čimdalje zaslužnejega za prisojeno mi odlikovanje. Tako se nadejam, da bodem o svojem času kot porabljev mož mogel svojemu rodnemu kraju povrniti podporo, katera se mi je dobrotno podelila v dobi mojega pripravljanja.

S temi mislimi in sklepi priporočam se hvaležno Vašega blagorodja nadaljni dobroti, zagotavlja Vas najodličnejega spoštovanja, katero Vam dolguje

Vaš vdani
Rudolfovo, dné ... **Vinko Mešiček.**

12. *Sin se zahvaljuje za usluge storjene očetu.*

Častivredni prijatelj!

Kako naj bi Vam povrnil to, kar ste storili meni in mojemu očetu? Res je to veliko več, nego sem mogel pričakovati. Moj oče je po Vašem blagem in človekoljubnem prizadevanji skoro zopet v prejšnjem položaju. Da bi Vam mogel popolno razkriti svoje srce in Vam razodeti svoje mnenje, tedaj bi videli, da mi ni mogoče, vse to povedati z besedo.

Najzanesljivejši dokaz Vašega prijateljstva je, da ste se v skrajni sili potegnili za mojega očeta neugodne razmere. Da bi se mi skoro nudila prilika, storiti za Vas kaj dobrega; radostno bi se je oprijel, da bi Vam pokazal, da svoje prijaznosti niste potratili za nevredneža. Dobro pa vem, kako plemenito mislite v takem slučaju in kako malo se ozirate na hvaležnost pri svojem človekoljubnem delovanju, zato sklepam te vrstice in Vam hočem samo to še povedati, da bodem na veke

Vaš

najhvaležnejši in najvdanejši

Št. Jurij, dné... **Miroslav Ozmec.**

13. *Zahvala gospej za njeno pripomoč pri dosegu službe.*

Veleblagorodna, milostiva gospa!

Po jako uspešnem posredovanji Vašega gospoda soproga mi je bila sreča toliko

ugodna, da sem dobil službo, za katero sem prosil. S pristrčno hvaležnostjo čutim in priznavam, da je storila to Vaše milosti blagohotna pripomoč. Saj rahla in ljubka beseda dobrohotne gospe zmore jako mnogo pri možkem srcu in Vi, milostiva, porabili ste ta upliv, da je sreča moja zdaj utrjena.

Dolžnost me veže, da vporabim vse svoje moči, skazati se vedno vrednejšega znamenite podpore, ki ste mi jo, milostiva gospa, tako ljubeznjivo naklonili. Kaj morem drugzega storiti, kakor Vas zagotoviti, da Vas visoko čislam in da sem z največjo hvaležnostjo

Vaši milosti

Nabrežina, dné . . . najvdanejši
Konrad Brodnik.

14. *Sin se zahvaljuje starišem za odpuščenje.*

Predobri stariši!

Težko sem pričakoval Vašega pisma. Zdaj se mi je želja izpolnila. Neizrečeno sem bil vesel, ko mi je bilo pismo izročeno, še bolj pa, ko sem ga prečital in se prepričal, da mi svoje ljubezni niste odtegnili. Kako lahko mi je zdaj pri srcu! — Tega sem se najbolj bal, da me ne bode več hoteli poznati za svojega sina, kar bi bil prav za prav zaslužil, ker sem Vam po svoji lehkomyiselnosti, po neukrotljivi strasti in nezmernosti nakopal

toliko sramote, žalosti in grenkih solz, da Vam je od bolesti moralo srce skoro počti. Oh, kam sem zabredel! Zdaj, ko čutim vso ostrost svoje nesreče, se bridko kesam, da sem krenil s pota poštenosti; a prepozno je! Neznosna je moja potrtnost, ki bi me do obupnosti tirala, ko ne bi bil zdaj preverjen, da ste mi moje ostudno početje odpustili, da ste se me usmilili in da ste mi zopet dobri. Koliko hvale sem Vam za to dolžan! Toda kaj prašate po hvaležnosti? Največje zadoščenje Vam bode za mojo žalitev, da Vam sveto obljubim, nikdar več tako spozabiti se, da bi prišel navskriž z Vašimi dobrohotnimi povelji, z Vašo voljo, ali celo s kazenskim zakonikom. Svojega trdnega sklepa zdaj še ne morem dejansko izvršiti, a ko mi bode prilika dana, Vas hočem prepričati, da moja obljuba ni prazna. Le tako Vam bodem pokazal, da sem res vreden Vaše velike ljubezni, s katero ste osrečili

svojega

V Kamniku, dné . . . .

skoro zgubljenega sina
Franceta.

Voščilna pisma.

Vsakdo si sreče želi in dober človek jo privošči tudi svojemu bližnjiku. Kogar spoštujemo in ljubimo, temu razkrivamo svoje sočutno srce, kadar se mu dobro godi, kadar obhaja kak važen spominski dan, kadar se mu izpolni kaka želja, kadar izpremeni svoj stan, kadar se mu posreči kako podjetje, sploh — kadar se mu kaj veselega pripeti in ga osrečuje kak poseben dogodek. Taki slučaji so tako mnogovrstni, da je težko omeniti vseh. Vselej pa najde srce in razmerje naše do družega povoda dovolj, da željam njegovim pridružujemo še svoje in da izrazimo v voščilu to, kar mu je najljubše. Tako vzbudimo pri vsprejemniku večje zanimanje za naš dopis in povišujemo vrednost njegove sreče. Pozabiti pa ne smemo, da naglašamo težkoče in ovire, ob katerih se je dosegla sreča ali kaka korist. Napačno bi bilo, ako bi srečo pretiravali, ali zmanjševali. Bližnji sorodniki in prijatelji naj se navadnih ceremonij ogibljejo in naj o stvari tako pišejo, kakoršna je v istini. Slog v tacih pismih bodi priprost in prisrčen, poleg tega pa tudi slovesne oblike ne smemo popolnoma prezirati.

Uvod pismom, v katerih komu čestitamo.

- 1. Mojemu srcu je največje veselje, da Vam smem svoja čutila razkriti, ki jih vedno gojim za Vaš blagor, posebno pa danes, ko obhajate svoj častni imendan.*

2. *Ne zaradi tega, ker je to običajno, marveč ker me veže najiskrenejša hvaležnost na Vas, oglašam se danes z drugimi Vašimi čestilci vred, da Vam iz dna svoje duše voščim največjo srečo in stanovitno zdravje. itd.*
3. *Neizrečeno sem vesel, da mi je današnji Vaš godovni dan prijeten povod, razkriti Vam čutila največje hvaležnosti, ki jo Vam dolgujem za brezštevne dobrote izkazane mi v iskreni ljubezni in neprestani skrbi. Ker mi pa nedostaje moči, da bi Vam dejanjsko dokazal svojo hvaležnost, zato prosim Boga, naj Vam . . .*
4. *Vedno ima zame posebno vrednost ta dan, ko Vam morem ponoviti, da Vas visoko spoštujem in da iskreno želim, naj bi Vas božja roka varovala in vodila na vseh Vaših potih in pri vseh Vaših podjetjih. Vaš častiti god poslaviti bi hotel s takimi dejanji, ki Vašemu srcu dobro deajo, a preskromne so moje moči; zato Vas moram prositi, da vsprejmete moja voščila kot nadomestilo tega, kar mi danes srce vелеva in narekuje.*
5. *Dovolite mi prijazno, da sledeč nagibu svojega srca izrekam svoja najradostnejša voščila k Vašemu imenovanju, vsled katerega se pomaknete za jedno stopnjo višje v svojem dostojanstvu.*
6. *Zopet mi ni mogoče, da bi ti ustno voščila srečo k tvojemu rojstnemu dnevu, in vendar ne bi bila nikdar tako rada tega storila, kakor letos, ko bi lahko svojo hčerko pripeljala seboj, ki bi najino radost še povišala.*

Kako se sklepajo voščilna pisma.

1. Vse moje prizadevanje bodi obrnjeno v to, da se tudi v bodočnosti skažem vrednega Vaše dobrote in da zaslužim naklonjenost, s katero počastujete svojega Vam vdanega I. I.
2. Trdno se zanašam, da bode izraz mojega čustva najprijazneje vsprejeli in da mi tudi nadalje ostanete dobrotni, kar me jako osrečuje. Z največjim spoštovanjem se Vam priporoča   ponižni sluga   I. I.
3. Dovolite, blagorodni gospod, da izrekam še enkrat svojo radost na odlikovanji, s katerim ste bili počeščeni, zagotavlja Vas svojega neomejenega spoštovanja, katero bode gojil v svojem srcu do zadnjega diha
Vašemu blagorodju vdani I. I.
4. Vsprejmite to odkritosrčno voščilo z isto ljubeznijo, katera ga je narekovala, in uverjeni bodite, da ostanem v kakoršnih si bodi razmerah vedno Vaš iskreni prijatelj   I. I.
5. Dovolite mi, visokočastiti gospod, še ponižno prošnjo, da ohranite svojo do sedaj mi izkazovano naklonjenost še nadalje in da se smem v spoštljivi vdanosti imenovati
Vašega   hvaležnega I. I.
6. Z vsakim dnevom si bodem prizadeval, da si zaslužim Vašo dobrohotnost in da Vam ne samo z besedo, marveč tudi z dejanjem kažem, kako Vas spoštuje
Vaš   ponižni I. I.

1. *Hči (omožena) vošči materi na rojstveni dan.*

Najboljša mati!

Po sladkih prirodnih vezeh, še bolj pa po tvoji nežni ljubezni je moja usoda s tvojo prav tesno spojena. Ko ti danes vsega dobrega želim v najobilnejši meri, želim si to ob enem sama sebi, a tega ne storim samo danes na tvoj rojstveni dan, marveč vedno. Ginjena sem do dna svoje duše po vsakdanjih dokazih tvoje nežne skrbljivosti za moj (in mojih otrok) blagor, in pripoznati moram, da imam s svojimi vred neizmerno mnogo zahvaliti tvoji ljubezni! Bogu ne morem dati dovolj hvale, da mi je podaril tako dobrotljivo, rahločutno, skrbno mater, zato ga iskreno prosim, da bi mi jo še mnogo mnogo let zdravo in čvrsto ohranil. Ne odtegni tudi za naprej svoje ljubezni in dobrote

svoji

Trbovlje dné . . . hvaležno ti vdani hčeri

Mariji S.

2. *K rojstnemu dnevu matere.*

Mila mati!

Današnji dan je zame zelo važen, kajti spominja me živo, da je Vaše življenje povod mojemu, vzrok moji sreči in izvir moji omiki. Sicer mislim sleherni dan hvaležnega srca na

brezštevilne dokaze Vaše brezmejne dobrote do mene in prosim Boga, da milostno ohrani drago življenje moji tako dobri materi; a dovolite mi zlasti danes, da naglašam še posebno, kako polno je moje srce čustva otroške ljubezni in spoštovanja. Vam veselje delati ne samo zdaj, marveč tudi olepšati pozna leta, to je obljuba, h kateri me izpodbada vnovič osobito Vaš rojstveni dan.

Vsprejmite dobrotljivo in ljubeznivo skromni darek, ki naj priča bolj o moji dobrohotnosti nego o njegovi vrednosti. Samo to še želim, da bi Vam bilo všeč, kar sem Vam izbral za vezilo. Bodite mi še nadalje v ljubezni vdani, in storite me deležnega svojega materinega blagoslova, česar Vas lepo prosi

Vaš

V Celji, dné . . . 190   hvaležni sin
Ivan.

3. *Za god očetu (tudi materi).*

Preljubljeni oče!

S kakšnim veseljem sem pozdravil današnje jutro, ne morem Vam povedati z besedo. In mar bi se ne veselil? Je li kdo na svetu, ki bi bil mojemu srcu bližje in ki bi me ljubil gorečnejše od Vas! Bog bodi sto in stokrat zahvaljen, da Vas je dosihdob ohranil tako čvrstega in zdravega, in da Vam je dal nastopiti zopet novo dobo Vašega življenja pri najboljših počutkih. Dolgo dolgo

varuj in brani Bog Vaše drago življenje na mojo in nas vseh veliko srečo ter Vas spremljaj na vseh Vaših potih! Vsako Vaših podjetij naj ovenča s svojim obilim blagoslovom! S temi željami združujem tudi vsa čutila svoje iskrene hvaležnosti. Kakor vedno za nas ljubeznivo skrbite, tako si hočem neprestano prizadevati tudi jaz, da z vsakim dnevom v dobrem napredujem ter Vas oradostim z marljivostjo in pokorščino. Le tako se bom izkazal vrednega Vaše ljubezni. Bodi Vam, premili oče, to zagotovilo kot vezilo Vašega sina, ki se bode trudil do konca svojih dni biti veselje, tolažba in upanje svojemu očetu. Proseč Vas, da mi ohranite še nadalje svojo ljubezen, sem vedno

Vaš

Pri Sv. Lorencu, dné . . .

najhvaležnejši sin
Fridolin.

4. *Sin očetu ali materi za god.*

Dragi oče! (Draga mati!)

Ako je že ime „oče“ („mati“) samo ob sebi častitljivo, tedaj mora biti pri Vas še imenitnejše, ker združujete v sebi vse one prednosti, ki to ime povečujejo. O tem imam mnogobrojne dokaze in radi tega pozdravljam radostno priliko, ki mi jo daje Vaš častiti god, da Vam svojo hvaležnost kolikor mogoče tudi z besedo dokažem. Vzemite

torej dobrotno moje voščilo za resničen izraz moje otroške vdanosti. Sreča naj vam bode v vsem svojem obsegu mila, kakor ste je vredni! Usmiljeno nebo naj Vam rosi toliko milosti, da Vam bodo dnevi na zemlji kakor zarja svetli in Vaš konec enkrat mil prehod k večnemu nebeškemu veselju! Tako molim vsak dan za Vaš blagor in moja molitev bode tem gotovejše uslišana, čim srčneje izvira iz moje duše.

Svojo hvaležnost Vam pa morem izkazati še na drug način in sicer dejansko. Nekoč ste mi rekli, da Vam ne morem večjega veselja storiti, kakor če hodim vedno po krepostni poti. Vaš ukapolni vzgled me spodbada k temu in me utrjuje v kreposti, zato se ji hočem v bodoče kakor do zdaj posvetiti z vsemi močmi, da bodem še nadalje deležen (deležna) Vaše ljubezni, katere Vas prosi

Vaš (a)

Krško, dné ... hvaležni (a) sin (hči)

I. I.

5. *Teti za god.*

Mila teta!

Koliko dokazov imam, da ste mi vedno dobra! Zato Vas tudi pristrčno ljubim in Vam voščim v dan Vašega častitljivega godu vse najboljše, s kratka vse, karkoli le more osrečiti in razveseliti Vaše blago srce. Iskreno hočem danes prositi božjo Previdnost, da milostno usliši te moje pobožne želje.

Ne odtegnite mi svoje ljubezni v bodočnosti, in jaz se bodem prizadevala, da jo bodem zaslužila. Dovolite, da se Vaši blagohotnosti in ljubezni najtopleje priporoča

Vaša

Šmartno, dné . . . vdana nečakinja
Tereza.

---

6. *Dobrotniku za god.*

Vaše preblagorodje!

Bližajoči se praznik Vašega častitega imen-
dana opominja me na prijetno dolžnost, Vašemu preblagorodju razodeti vse one želje za Vaš blagor, katere me navdajajo za toliko milostnega dobrotnika. Oče nebeški naj Vašemu preblagorodju dodeli, da bi ta radostni dan na srečo sorodnikov in mnogih hvalježnih varovancev še mnogokrat obhajali pri najčvrstejšem zdravju! On naj Vaše preblagorodje blagoslovi že tukaj na zemlji z vsemi dobrotami sreče, ki jo tako plemenito in nesebično delite v prid ubogih in podpore potrebnih! On naj Vam nakloni isto pripoznanje in odlikovanje, katero zasluži v polni meri mož tako žlahtnega mišljenja in blagohotnega srca! Življenje Vašega preblagorodja bodi mogočna reka, ki teče po cvetapolnih in plodonosnih tratah in ki nosi na svojih bistrih valovih stotero ladij obloženih z najbogatejšimi nadami v pristanišče vesele izpolnitve.

To so moja odkritosrčna voščila, to je predmet moje vsakdanje goreče molitve, in če se moj visokočislani gospod dobrotnik potem toliko poniža, da se tu in tam milostno spominja svojega gorečega in odkritega čestitelja, tedaj bode najobilnejše poplačan

Vašega preblagorodja

V Pragi, dné . . . najvdanejši sluga

Matej Rekar.

7. *Reven sin vošči srečo materi.*

Mila mati!

Z blaženimi, a ob jednom z otožnimi čutili otroške ljubezni in hvaležnosti voščim Vam, predobra moja mati, srečo in zdravje k Vašemu jutrajšnjemu imendanu. Jako rad (rada) bi Vam poslal (poslala) mali dar, da bi Vam dejansko dokazal (dokazala), kako prisrčno da Vas ljubim in kako srečen (srečna) da bi bil (bila), ko bi Vas mogel (mogla) nepričakovano razveseliti; toda zdaj sem reven (revna) ter nimam družega, nego to, kar si sami pritrgate, da meni naklonite. Ne morem Vam torej ničesa družega podati, kakor najsrčnejša in najiskrenejša voščila za Vašo srečo in zadovoljnost. Bog Vas ohrani še dolgo, da bi čakali še prav mnogo, toda še veselejših godov, nego bode Vaš jutrajšnji! O da bi bil (a) skoro v stanu, povrniti Vam s svojo hvaležnostjo, ljubeznijo in pokorščino obilo bridkih in skrbipolnih ur in dni, ki sem jih

Vam zakrivil(a). Moje stremljenje bodi jedino v to obrnjeno, da Vam po svojem vztrajnem in neumornem trudu vsaj mirno in brezskrbno starost pripravim.

Poljubovaje Vam roko zahvaljujem se Vam, preljuba mati, za toliko dobrega in lepega, kar ste si požrtvovalno sami od ust pritrgali. Izvestno bode ljubi Bog uslišal mojo gorečo molitev in Vam bogato povrnil, če ne na tem, pa vsaj na onem svetu, kar jaz ubog in nezmožen otrok ne bodem mogel(la) nikdar storiti. V duhu Vas objamem in sem na veke z otroškim spoštovanjem

Vaš(a)

V Litiji, dné . . .

pokorni(a)

Alojzij(a).

8. *Nekdo čestita duhovnemu gospodu za god.*

Prečastiti gospod!

Oprostite, ako se drznem k Vašemu častitemu imendanu izreči svojo vdanost in hvaležnost združeno z iskrenim voščilom za Vaš blagor in Vašo srečo. Vi, preblagi gospod, ste moj velik dobrotnik! Revež pa ne vem, kako bi se Vam hvaležnega izkazal. Rad bi Vam vsaj danes povedal, kako zelo sem Vam hvaležen za vse, kar ste mi dobrega storili, in kako zelo Vas spoštujem. Bog, ki vidi vsakemu v srce, naj izpolni moje srčno voščilo, naj Vam dá srečo ter obilno poplača vse, česar Vam jaz povrniti ne morem! Nebeški

Oče ohrani Vas, prečastiti gospod in do-
brotnik, še mnogo mnogo let, da bode ve-
lika vrsta zapuščencev in podpore potrebnih
deležna Vaše požrtvovalnosti in dobrotvor-
nosti! Prosim, prečastiti gospod, bodite mi tudi
še za naprej mil in naklonjen podpornik!

Z neomejenim spoštovanjem sem

Vaši prečastitosti

Ma kole dné . . . najhvaležnejši sluga

Gregor Šerak.

9. *Voščilo na očetov rojstveni dan.*

Preljubljeni oče!

O veselem praznovanju Vašega današ-
njega rojstvenega dne je moje (otroško) srce
napolnjeno z radostjo in živo željo, da bi
neomajeno zdravje, stanovitna sreča in dobro-
dejni dušni mir lepšal Vašega življenja bodoče
dni. Dan za dnevom spominjam se z gorečo
hvaležnostjo, da pospešujete moje veselje,
ter skrbite za mojo izobrazbo, ki me dovede
do samostojnosti in sreče. Po Vaši požrtvo-
valnosti bom postal svoj čas porabljen in
koristen mož. Naj bi Vas Bog, najboljši po-
vračnik vseh dobrot, za vse, kar mi storite
in bodete še storili, poplačal s svojim obilim
blagoslovom ter Vas obdaril z vsako radostjo,
ki more razvedriti in osrečiti Vaša pozna
leta.

Z vso vnemo si bom prizadeval in vse
svoje moči bom zastavil, da Vam napravim

veselje in se izkažem vrednega Vaše ljubezni. — Sprejmite, blagi oče, ta pristrčna zagotovila resnične moje ljubezni za vezilo v današnji radostni dan! Bodite zagotovljeni, da ne bodem prenehal, s pridobitvijo koristnih vednosti in z izpolnitvijo vseh svojih dolžnosti zaslužiti si Vašo zadovoljnost!

S pristrčno ljubeznijo in spoštljivostjo sem vedno

Vaš

Pri s v. Ani dné . . .

pokorni sin

Anže.

10. *Odgovor očetov.*

Ljubi moj sin!

Za tvoje voščilo k mojemu godu zahvaljujem se ti pristrčno. Prepričan sem, da ti prihaja iz srca in da ni samo običajna vljudnost. Za vse, kar ti storim, mi bodeš najhvaležnejši, da zvesto izpolniš, kar obetaš. Bog bodi tudi v bodočnosti s teboj, ohrani, krepčaj in blagoslovi te! Tvoja največja sreča bodi krepostno srce! Glej, da bodeš boljši in plemenitejši z vsakim dnevom; v nedolžnem veselji uživaj posvetne dobrote, a ne zlorabi jih! Ostani, kakor dozda, moj dobri sin! Radostno bodem storil potem vse, kar je v moji moči, da bodeš srečen, kakor zaslužiš.

Nehal ne bodem ljubiti te in se izkazati
tvojega

V Radoljici dné . . . skrbnega očeta
Andreja B.

11. *Sin vošči srečo svojim
starišem k novemu letu.*

Dragi stariši!

Preteklo leto me spominja vseh dokazov
Vaše pristrčne ljubezni, katere sem bil deležen,
zato me spodbada, da se Vam najtopleje
zahvalim za vse sprejete dobrote. Te zahvale
Vas zagotavljam z gorečo željo, da Vas Vse-
dobrotni blagoslovi in Vam dá učakati prav
obilo veselja nad menoj in nad mojimi brati
in sestrami. Osobito pa naj Vam dá uživati
mного srečnih dni v novem letu ter Vas
ohrani pri zdravji na blagor nas vseh. Vse
dobro, kar Vam Vaši otroci želijo, voščijo
si sami sebi, ker je njih blagor tako tesno
zvezan z Vašim. Naj bi še mnogo let tako
ugodno minulo, kakor je preteklo, in vse,
kar more človeka na zemlji osrečiti in raz-
vedriti, naj sladi Vaše življenje. —

Zdravi ostanite, ljubeznjivi stariši, in osre-
čujte me še nadalje s svojo ljubeznijo. Po-
zdravite mi drage moje brate in sestre, ka-
tere v duhu objamem in bodite preverjeni,
da bodem vedno ostal

Vaš

V Ptujú dné...

vdani sin
Fridolin.

12. *Odgovor starišev na sinovo
voščilo za novo leto.*

Ljubi Fridolin!

Hvala ti lepa za tvoja dobra voščila k
novemu letu. Tudi tebi želimo vse dobro.

Bog te ohrani in ojači v vseh hvalevrednih sklepih ter ti daj trajno zdravje! K naši sreči in oplešanji našega življenja moreš prav obilo pripomagati z radostjo, ki jo nam lahko napravljaš. Glej, da živiš v strahu božjem in da nikdar ne zgrešiš pota kreposti! Bog te ne bode pozabil, ako tudi ti nanj ne bodeš. Blagoslovil te bode v resnem trudu, da postaneš koristen ud v človeški družbi, in njegova roka te bode vodila na vseh tvojih potih. — Za tvojo vzgojo storili smo vse, kar je bilo v naši moči in žrtvujemo radi še toliko, da se bodo izpolnile nade, katere stavimo v te gledé na tvojo višjo izobrazbo. Božje oko naj te čuva, da bodeš z vsakim dnevom rasel v modrosti in kreposti na blagor sebi in na veselje

svojih

V Lo ki dné... te ljubečih starišev

Marija in Anton Sirk.

13. *Brat čestita sestri k novemu letu.*

Predraga sestra!

Srečno novo leto, blaga sestra! Hvala Bogu, da sva minulo dobo oba zdrava in vesela doživela. Naj bi nama novo tudi tako radostno preteklo! Tebi, ljuba sestra, voščim najslajšo srečo na svetu. Bog te blagoslovi in ti daj v nastopnem letu hoditi po samih potih okrašenih s cvetjem blaženstva, zdravja in zadovoljnega srca! Prosim te pa tudi,

draga Lavoslava, da mi ohraniš i nadalje svojo ljubezen, ki tako dobro de moji duši in jo tako visoko čislam. Bodi zagotovljena, da se bode tudi moja ohranila neizpremenjena do mrzlega groba. Na zadnji dan t. j. na Silvestrov večer sem bil v družbi nekaterih svojih ljubih prijateljev in spominjali smo se v živahnih napitnicah tudi tebe. Ali se ti je kaj dozdevalo? Kmalu mi kaj piši, kako si slavila ti prehod na novo leto! Pridržujem si, pisati ti drugo pot več, za danes ponavljam svoje zagotovilo, da sem na veke
tvoj

V Postojni dné...   zvesti brat
Matej Žagar.

14. *Odsotna hči vošči svoji
materi k novemu letu.*

Preljuba, veleecenjena mati!

Ločena od Vas, čutim vprav šele zdaj jako živo, koliko je vredno ljubeče materino srce! O, da bi Vam mogla povedati ta častni dan, katerega sve tolikrat skupaj radostno obhajali, kako iskreno Vas ljubim in ob katerih bridkih občutkih sem se prepričala, da ljubečega materinega srca nikakor ni najti v družih prsih. Vsa otožna sedim pri pismu ter se spominjam velicih praznikov, ko mi je moja ljuba mamica z malimi, dobrohotnimi darili vedno prirejala toliko veselja. Jedina sladka zavest, da imam tako mater, more utešiti mojo potrtoost.

Morda mi dobrotno nebo nakloni kmalu zopet srečo, da se povrnem v Vaše naročje; dosidob Vas priporočam njegovemu varstvu z najiskrenejšimi voščili za novo leto ter dostavljam še samoljubno prošnjo, ohranite mi še nadalje svojo naklonjenost. Jaz pa se hočem na moč potruditi, da jo bodem zaslužila. Bog Vas ohrani še dolgo zdravo in zadovoljno na veliko radost

Vaše

V Gorici dné... srčno Vam vdane

Lavoslave.

15. *Sin vošči svojim starišem za novo leto.*

Blagi moji stariši!

Vsak dan me opominja že sam na sebi na nova voščila za Vaš blagor, ker ga ni dneva, da ne bi mi izkazovali novih dobrot, katerih sem v obilni meri deležen. Dovolite mi pa danes še posebno, da Vam odkrijem svoja iskrena čustva ljubezni in hvaležnosti v obliki pristrčne čestitke za Vašo srečo in blagostanje.

Vsemogočni nad zvezdami ohrani Vas na mojo srečo in radost še mnogo mnogo let, podari Vam stanovitno zdravje in neporušljivo zadovoljnost ter Vas brani vseh bridkosti in težkih skrbi življenja! To je moja goreča prošnja in zaupna nadeja, ki jo bode pre-dobrotljivi Bog izvestno uslišal. V svojih prsih pa gojim še tiho željo, ki je nastopna:

Ljubi Bog mi daj skoraj doseči to, da bodem dejansko dokazal, kako Vam je hvaležen

Vaš

Na Dunaju, dné ... pokorni sin
Oton.

---

16. ***Dobrotniku za novo leto.***

Blagorodni, visokočastiti gospod!

Današnjega slovesnega dne, ko vsako srce goji in izrazuje blaga voščila, ne smem prezreti, ne da bi Vas, prečastiti gospod dobnrotnik, zagotovil svojega odličnega spoštovanja in Vam razodel iskrene želje za Vaš blagor. Blagonaklonjenost, katero mi že toliko let izkazuje, mi naklada to prijetno dolžnost. Vsprejmite zato pred vsem mojo najtoplejšo zahvalo. Dobrotljivi Bog naj Vašemu blagorodju podari ne samo v nastopnem, temveč tudi v bodočih letih Vašega druzega mi življenja prav obilo radostnih dni, oslajenih s stanovitnim zdravjem, neomahljivo srečo, veseljem ter zadovoljnostjo! Blagoslovi naj Vaša opravila, ojači Vašo podvzetnost in Vam daj veliko radosti doživeti pri Vaših nadepolnih otrocih! Dovolite mi še prošnjo, velečastiti gospod, da me tudi v novem letu osrečite s svojo naklonjenostjo in bodite zagotovljeni, da se bodem zmirom prizadeval, storiti se je vrednega in Vam pri vsaki priliki dokazati, da sem

Vaši blagorodnosti

V Gradcu, dné .. vedno pokorni sluga
Vojteh Kolarič.

---

17. *Hči vošči svoji materi za
novo leto.*

Draga mati!

Neprenehoma sem deležna znatnih dokazov Vaše materine milosrčnosti. Čim bolj me obkladate z dobrotami, tem bolj se vnema v meni hvaležnost, katera mi polni srce že itak v obilni meri. O, da bi Vam mogla povrniti vso Vašo dobroto in ljubezen! A razun čutil svojega srca, vnetega od hvaležnosti in spoštovanja, Vam ne morem ničesa podariti. To so čustva, ki jih obnavljam pri začetku tega leta proseč Boga, da bi Vas blagodaril in ohranil pri trdnem zdravju in neskajjenem veselju. Vsedobrotni osreči Vas s svojim svetim blagoslovom in izpolni Vam vse želje! Prizadevala si bodem neprenehoma, da se storim vedno vrednejša Vaše dobrote in materine ljubezni, da Vas prepričam o otroški svoji vdanosti, s katero sem

Vaša

V Kamniku, dné ... pokorna hči
Tončika.

18. *Nesrečni sin vošči svojim
starišem vesele praznike.*

Premili stariši!

Bližajo se sveti božični prazniki, katerih se staro in mlado iz vsega srca veseli. O, kako srečni so, da bodo v krogu svojih ljubih sorodnikov obhajali radosten spomin rojstva našega Izveličarja. Tudi pri Vas, dragi

stariši, že mislite in se morda kaj pripravljate na praznovanje. Moji mlajši bratci in sestre izvestno težko čakajo svetega večera, ko bodo z nedolžnimi igrami zabavajoč se zbrani pri mičnih jaslicah poslušali, kdaj jih bode veliki zvon pri fari klical na polnočnico. Prepričan sem, da bi radi videli, ko bi bil tudi jaz med Vami; a kdo to bolj želi, nego jaz, Vaš nesrečni sin. Žal, da ne morem biti te sreče deležen! Bridka usoda me je pahnila v nesrečo, ki mi naklada ostro pokoro in to po pravici, ker Vaših dobrotnih opominov nisem poslušal. Prosil sem Vas odpuščenja, obljubil poboljšanja, in Vi ste mi v svoji brezmejni ljubezni odpustili moje nespametno ravnanje. To mi jako lajša bridkosti, a vzbuja v mojem srcu še večje hrepenenje po Vas in po domu. Ne morem pa te želje utešiti, zato Vam iz dna svoje bedne duše voščim, da bi srečni čakali praznike, da bi deležni bili obilih dobrot in da bi Vaše radosti ne kalil žalosten spomin na

Vašega

V Celju, dné ...   nesrečnega sina
                                          Norberta.

19. *Voščilo prijatelju k ženitvi.*

Preblagi moj!

Jedna mojih najljubših želj se je torej izpolnila. Barbika je sedaj popolnoma Vaša! Iz vsega srca me veseli Vaša sreča; ljubeznivi mladi gospej pa gre vsa hvala, da je

podala roku možu, katerega čislam kot svojega prijatelja in kateri je vreden njenega srca in ljubezni pred stoterimi drugimi. Naj Vam nebeški Oče nakloni vso radost srečnega in zadovoljnega zakona! Na svetu ni večjega blaženstva, nego združitve dveh ljubečih src v ta namen, da med sabo delita srečo in bedo, radost in žalost. Po nežni vzajemnosti se Vama bode povekševala najmanjša sreča, in pomanjševala najbridkejša potrnost, ker bodeta drug drugega tolažila.

Priporočite me svoji ljubi soprogi in zagotovite jo mojega iskrenega spoštovanja. Povejte ji, da sem jo vedno visoko cenil, da jo pa sedaj še bolj spoštujem, ker je mojega najljubšega prijatelja premenila v najsrečnejšega in najzadovoljnejšega soproga. Bodita oba preverjena, da Vama nihče ne more veselejše in srečnejše žeteti božjega blagoslova kakor

Vajin

V Mariboru, dne ... vdani prijatelj

Janko Košir.

20. Čestitka vdovi, koje sin je dobil dobro službo.

Velečastita gospa in prijateljica!

Prava slast je mojemu srcu, da Vam morem svoje veselje izreči na častnem imenovanju Vašega sina. Znano Vam je, kako skrbno sem od nekdanj zasledovala Vašo usodo, zlasti pa izza zgodnje, toliko bridke smrti Vašega

ranjcega gospoda soproga, svojega nepozabnega prijatelja. Tem izvestnejše smem upati, da ste prepričani o odkritosrčnosti, s katero Vam čestitam, da je Vaš sinko zdaj tako dobro preskrbljen. Kmalu bode v prijetnem položaju, da Vam bode olajšana skrb za ostale otroke. Lehko bode obračali v njihovo izobrazbo ves svoj trud, ki se je s tako povoljnim vspehom obnesel pri Vašem sedaj že nameščenem sinu. Vašemu modremu vodstvu, Vaši ljubezni, Vašemu vztrajnemu prizadevanju ima se zahvaliti za to, kar je. V zavesti, da ste mu ustanovili srečo po modri vzgoji, najdete zaslužen povračilo za toliko njemu na ljubo prevzetih težav in žrtev. Da bi tudi učakali pri ostalih svojih otrokih isto veselje, želim Vam najtopleje, kajti to zasluži Vaše materino srce, ki je vsô ljubezen posvetilo blagru Vaših otrok.

Ponavljajoč svojo prisrčno čestitko priporoča se s prijateljsko vdanostjo

Vaša (Vaš)

V Kobaridu, dne ...

vedno zvesta (zvesti)

Helena T. (Hilarij T.)

-
21. *Prijatelju čestitamo, ko je nastopil dobro novo službo.*

Spoštovani prijatelj!

Jako me je razveselila vest, da ste dobili novo službo, katero ste toliko želeli in jo tudi zaslužili. Na tej novi stopnji svojega

marljivega delovanja bodete izvestno mnogo dobrega storili. Voščim Vam, da bi v zboljšanem poklicu imeli najboljši uspeh in da bi Vaše poslovanje našlo vsikdar ono priznanje, katerega si želite. Bog daj, da bi v tej svoji službi mnogo srečnih in zadovoljnih let doživeli, potem pa da bi obilni sad svojega truda in uma slastno uživali!

Vaši prijaznosti se najtopleje priporoča

Vaš

Na Planini, dné . . . zvesti prijatelj
 _____ Miroslav Jug.

22. *Čestitanje svojemu predpostavljenecu, ki se je pomaknil v višjo službo.*

Velerodni gospod!

Dovolite mi, da se uvrščujem med mnogo onih spoštovanih oseb, ki Vašemu velerodju izrazujejo svoje veselje in čestitke na važnem imenovanju, ki je Vas doletelo. Čeravno nisem sposoben o tem svoja čutila tako dostojno izraziti, kakor drugi, vendar niso manj pri srčna. Naglašati ne morem zadostno, da bi se ne mogel bolj veseliti, ko bi mene samega sploh kaka sreča zadela, nego da se je Vašega veleblagorodja zasluženje po pravici priznavalo in odlikovalo s tako visoke strani. Usojam si dostaviti še ponižno prošnjo, da bi se blagohotno spominjali tudi v svojem novem dostojanstvu mene, ki hočem na moč potruditi se, Vaši Velerodnosti biti uslužen z uzorno marljivostjo in vestno natančnostjo,

da Vam s tem še bolje nego z besedo izkažem svoje visoko spoštovanje, s katerim se beležim

Vaše velerodnosti

V Ljubljani, dné ... najponižnejši
Vojteh Belič.

23. ***Čestika za kako odlikovanje.***

Preblagorodni, visokočastiti gospod!

Vsa častitanja, ki jih Vaše preblagorodje sprejema od prijateljev, znancev in drugače obveznih povodom Vašega zasluženega odlikovanja, izvestno niso odkritosrčnejša, kakor so moja. Znano Vam je, koliko uzrokov imam, da sem Vam vdan in hvaležen; zato smatram za svojo najprijetnejo dolžnost, da se pri tej slovesni priliki oglasim in svoje veselje izražam na časti, ki Vas je zadela. Zaslužno Vaše delovanje ob neumorni trudoljubivosti vsak priznava; ni torej čuda, da se Vašega preblagorodja uzorno poslovanje tudi na merodajnem mestu visoko ceni in jako uvažuje, da se Vam na toli imeniten način izkazuje čast in Vas v stanu povišuje. Ne štejte mi v zlo, ako se drznem v svoji skromnosti razodeti Vam izredno veselje na doseženem povišanji. Na odlični Vaši novi stopnji izvestno ne bodete odtegnili svoje blagonaklonjenosti

Vaši preblagorodnosti

V Slatini, dné ... ponižno vdanemu
Florijanu Merku.

24. *Prijatelj prijatelju vošči
srečo k ženitvi.*

Srečni prijatelj!

Novica, da si izpremenil svoj stan in se poročil, me je veselo iznenadila. K tej imenitni zvezi voščim ti največjo srečo. Bog daj, da bi s svojo ljubeznivo ženko užival čisto, domačo srečo in da bi oba dolgo in zdrava živela v novem stanu ter čez petdeset let radostno obhajala zlato poroko. Istotako želim, da bi vama bile vse težave in nadloge tega stanu neznane in da bi vedna zadovoljnost in sreča kraljevala med vama. Nadjam se, da mi bodeš tudi v novem stanu dober prijatelj, kakor do zdaj. Prisrčno pozdravljam tvojo ljubeznivo tovaršico in tebe ter sem neprenehoma

Tvoj

V Trstu, dné ...

odkritosrčni
Lovro.

25. *Čestitanje pri rojstvu otroka.*

Ljubi moj prijatelj!

Ravnokar sem prejel Vaš cenjeni listek z dne 12. januarja t. l., s katerim me obvestujete, da je Vam mila soproga podarila čvrsto in zdravo hčerko. Iskreno Vam čestitam na srečnem porodu Vaše ljube ženke in na pomnožitvi Vaše rodbine. Sicer se vsled družinskega naraščaja skrbi in delo starišem povekšajo, a z druge strani tudi nakloni Bog

roditeljem več moči in sredstev, da premagajo vse težave, ki jih pouzrokuje vzreja v mladostnih letih nedoraslih otrok. In kar nedostaje pripomočkov za skrbno vzrejo mladine, to nadomesti ljubezen, potrpljenje in požrtvovalnost starišev, ki se morajo odpovedati marsikateri prijetnosti svojim otrokom na ljubo. Veselilo me bode, ako bodete s svojo milo soprogo učakali mnogo rodbinskega veselja nad svojimi ljubkimi otroki ter se Vam bode trajno dobro godilo.

S prijateljskim spoštovanjem priporoča se
Vaši velecenjeni gospej, osobito pa Vam

Vaš

Sv. Lovrenc, dne ... vdan

Anton Cerovec.

26. *Prijatelj vošči prijatelju srečo.*

Predragi prijatelj!

Pred letom, dragi moj, obhajali smo radostno s prijateljskimi družinami današnji dan. Zdaj naju loči dolžnost in poklic, a najini srci ostali sta še v prejšnji tesni zvezi, odtujila se nisva tudi trohice ne.

Goreče te objamem in pritisnem na svoja prijateljska prsa ter se ti zahvaljujem najtopleje za vso vdanost in dobroto, s katero si mi sladil mojega življenja najboljša leta, delivši z menoj vse plemenito in dobro. Sreča naj ti bode mila tudi za naprej! Obilni sad svojega koristnega prizadevanja pridobivaj si tudi v bodočnosti ob čvrstih močeh! Zvezda

stanovitne sreče naj te vodi po tvojih potih in ti daj srečno dospeti do cilja tvojih želj, tvoj blagor in tvoja sreča bodi tudi moja; saj me poznaš ter veš, kako mnenje imam o tebi. Torej še jedenkrat: Bog daj srečo! Dasi ti vsak dan in ob vsaki uri srčno želim vse dobro in lepo, vendar naj ti bode ta izraz mojega čustva zlasti danes posvečen. Morda naju kak srečen slučaj pripelje zopet v jeden kraj, potem se hočeva odškodovati za to, da sva bila tako dolgo in posebno pa na današnji dan ločena.

Iskreno te pozdravlja in ti stisne roko

tvoj

V Opatiji, dne ...

stari prijatelj

Radoslav Jenko.

27. *Prijatelju čestitamo na ozdravljenju.*

Prijatelj moj!

Bog bodi zahvaljen, da ste zopet okrevali ter tako ohranili se svoji zbegani družinici in svojim prijateljem. Zdaj je Vaše ozdravljenje zagotovljeno in upam si odkrito povedati, da sem se tresel za Vaše življenje, da, še več, bal sem se, da ste izgubljeni. Vaša rešitev je pravi čudež, zaradi tega se pa smemo tembolj veseliti, da ste nam ohranjeni in da nam je božja Milost toliko dobrotljiva, da Vas imamo še med seboj in, kakor trdno upamo, še mnogo, mnogo let!

Dragi prijatelj! Poleg Vaših ljubljencev ne more nihče tako sočustvovati, da se Vam je povrnilo zdravje, nego jaz. Nihče tudi ne goji tako goreče želje, da varujete svoje povrnjene moči in da zopet trajno utrdite najdražji zaklad, svoje ljubo zdravje. Usojam si, Vas opozarjati na to, da bodite jako oprezni pri hrani in da se prezgodaj in preveč ne vpregate z delom. Bolje je, da imate pri svojem poslovanju nekoliko škode, nego da vsled novega obolenja Vaše delo zopet zastane.

Neskončno Usmiljeni blagoslovi Vas in varuj, ojači Vas z novimi močmi ter Vam daj, da neprestano uživate radosti tega življenja do skrajne meje!

To, pristrčni prijatelj, so najtoplejše želje
Vašega

V Celovcu, dné ... Vam vdanega
Jakoba Vesela.

28. *Čestitka k srečnemu porodu.*

Draga mi sestra!

Sporočilo o tvojem srečnem porodu me je navdalo z največjim veseljem. Važen trenutek v življenju, ko sta obstanek in zdravje dveh bitij na razpotju, prestala si srečno in to je dovolj resen povod, da Boga prav srčno zahvaljujemo. Čestitam ti, ljuba moja sestra, iz globočine svojega srca, da si srečno prestala nevarno uro in da ti je božja milost

podarila zdravega in čvrstega dečka, katerega se jako veseliš. Ta dogodek v tvoji hiši razglasila sem vsem našim tukajšnjim znancem in prijateljem, ki so se vsi živo zanimali zanj. Vsi so mi naročali, ti čestitati in te pozdraviti. Svojemu ljubemu soprogu povej mnogo srčnega, in da mu želim obilo sreče zdaj, ko je deležen očetovskega veselja. Okrevaj kmalu na veliko radost svojih dragih! Čez teden dni segla bode obema v roke ter vaju objela

tvoja

V Zatičini, dné ...   vesela sestra

Katarina Vizjak.

**29. *Teta čestita svoji nečakinji
k zaroki.***

Ljuba moja nečakinja!

Že v tvoji nežni mladosti sem se živo zanimala in radovala, ako se ti je dobro godilo. Sodi torej, kako prijetno me je iznenadila novica, da so te stariši zaročili z gospodom M. Tvoja izvolitev me izredno veseli in jo odobravam. Moje dobro mnenje o tvojem zaročencu je zdaj še bolj utrjeno, ker si je izbral za tovarišico tako ljubko dekle, kakor si ti. Res je, osrečila bodeš vrlega moža in ob njegovi roki bodeš varno, lahko in radostno stopala skozi drago življenje.

Povej svojemu ženinu, da mu želim mnogo ljubeznivega in srčnega. Veselim se, ker mi-

slim kmalu tebe in njega videti pri tvojem
očetu. Takrat Vama hočem obema ustno če-
stitati v večjem obsegu, nego morem to storiti
pismeno. V prilogi ti pošiljam za zdaj majhen
spominek. Čista kakor zlato in trdna kakor
biser bodi vajina prihodnja zakonska sreča!
S to željo te objame, draga Antonija,

tvoja

V Brnu, dné...

ti vdana teta
Milka Rožič.

Vabilni listi.

Kadar bi radi, da bi k posebnim slovesnostim, veselicam in drugim zabavnim pa tudi žalostnim prilogom prišli naši sorodniki, prijatelji in znanci ali tudi vikši, vabimo jih ali pišemo jim vabilni list. V takem listu mora se zapisati to, k čemur koga vabimo.

Vabiti pa moramo vselej vljudno in prisrčno ter sploh tako, da vabljenec vidi, da bi ga resnično radi imeli pri sebi.

Ako vabimo odlične osebe, tedaj se mora slog našega vabila ravnati po stanu vabljenca. Navadno pišemo vabila svojim prijateljem, zato jih vabimo z besedo, ki jo nam narekuje naše čustvo. Na mrzlo vabilo se vabljenec malokdaj odzove.

Včasih združujemo s svojim vabilom tudi prošnjo za kako uslugo, za kako posebno dobroto; v tem slučaju spada tako pismo bolj med prosilna. Recimo: Nekdo vabi svojega predpostavljence, da bi bil za krstnega kuma novorojenčku.

Da nam to dobroto stori, ne zadostuje samo, vljudno vabiti ga, marveč moramo ga vdano prositi, sicer bi se nam lahko očitalo, da ne vemo ceniti vabljenčeve požrtvovalnosti.

Uvod vabilnim listom.

1. *Mojemu soprogu ste bili vsikdar tako naklonjeni in dobrotni, da sem si v svesti Vašega odpuščanja, ako se drznem Vas prositi, da bi blagovolili povečati majhno družinsko praz-*

novanje s svojo navzočnostjo. Dne 3. t. m. obhajamo i. t. d.

2. Prihodnji teden dné 2. aprila t. l. bomo praznovali trideseti god moje dobre soproge. Pripravljeno je vse, da bode to godovanje kar najveseleje. Zanašam se, da te ne bode manjkalo pri tej slovesnosti, zato te prosim, i. t. d.
3. Ne bi vedel bolje povzdigniti krstne botrinje dné 16. t. m., nego da Vas prosim Vaše prijazne vdeležbe. Pridite torej in delite veselje z mojimi ljubimi stariši, i. t. d.
4. Vaše mnogokrat preizkušeno prijateljstvo proti naši družini naklada mi prijetno dolžnost, naznaniti Vam, da mi je moja mila soproga sinoči zdravo in brhko hčerko srečno povila. Ob jednom se osmelujem, Vas vdano prositi, da bi . . . . i. t. d.
5. Radostnega srca sem prejel poročilo, da se Vaše vsled hude bolezni zelo porušeno zdravje zopet k boljšemu obrača in da ste že znatno okrevali. Da bi Vas božja Previdnost varovala v bodočnosti pred takimi neugodami! Zdaj sem jako pomirjen in upam, da Vas kmalu vidimo v naši sredi. Opozoriti Vas moram na obljubo, da boste prilično par tednov na posetu pri nas; zdaj Vam bode najbolj ugajalo, če nekoliko zrak izpremenite itd.

Kako se sklepajo vabilni listi.

1. S prijetno nadejo, da moje prošnje ta pot ne boste odbili, priporoča se z največjim spoštovanjem   Vaš   vdani I. I.

1. *Vabilo k veselici.*

Častiti prijatelj!

Prihodnjo nedeljo bomo priredili večerno veselico z godbo, petjem in gledališčno igro. Vsi naši prijatelji, izvzemši Vas, obljubili so mi, da se je hočejo vdeležiti. Zame bi vendar bila vsa zabava klaverna, ako bi pogrešal najljubšega in najčislanejšega svojega prijatelja. Pridite torej gotovo. Radostno Vas bode vsprejel

Vaš

Sv. Trojica, dné ... iskreni prijatelj

Jožef Žitnik.

---

2. *Vabilo na ženitovanje.*

Draga prijateljica!

Prihodnja nedelja bode zame najsrečnejši dan v mojem življenju. Sklenila se bode med mano in mojim ljubim Francetom zakonska vez. Draga prijateljica! Najlepši dokaz tvoje ljubezni do mene in mojih ljubih starišev bi bil, ako bi se ta dan vdeležila moje poroke. Vršila se bode ob 11. uri dopoldne v cerkvi sv. Katarine, potem bomo obhajali svatbo v hiši mojih starišev. Vabim te torej prisrčno in ob enem tudi prosim, da gotovo prideš, ker brez tebe bi moje veselje ne bilo popolno, moje srce bi pogrešalo nekaj, kar bi mi sicer povišalo mojo pričakovano radost.

Ostani z Bogom in ne pozabi vljudne
prošnje

svoje

V Litiji, dné ... srečne prijateljice
Katarine Mikš.

---

3. *Vabilo na ženitovanje.*

Mili moj bratranec! (prijatelj!)

Odkar mi je neizprosna smrt vzela pre-
drazega očeta, ostal sem sam pri svoji ma-
teri, ki so začeli tudi hirati, kar me ne malo
skrbi. Rad bi jim olajšal bremena, ki jim jih
naklada gospodinjstvo in oskrbovanje na-
šega posestva, rad bi jih varoval hudega
napora in jih ohranil še dolgo pri življenju.
To pa mi je mogoče le tako doseči, da si
poiščem tovarišico, katero vzamem čim preje
tem bolje v zakon. Tudi mati odobravajo
to misel, zato sem se odločil, da se poročim
z Julijano Tratnikovo, hčerjo posestnika v
Št. Ilju. Mojo izvoljenko poznaš, in veš tudi,
da sem jo zasnil. Stariši njeni in ona so
zadovoljni in jaz pa še bolj, zato sem tudi
vse uredil, kar je treba za poroko, katera
bode v 14 dneh t. j. dné 2. svečana v naši
farni cerkvi predpoldne ob 10. uri. Dragi
moj! Prosim te prav vljudno in te vabim,
pridi k poroki in na svatovanje, katero bo-
demo obhajali doma. Ne odkloni torej mo-
jega prisrčnega vabila, kajti željno te pričakuje

tvoj

V Preski, dné ... odkriti prijatelj
Zorko Kalič.

---

4. *Vabilo na praznovanje
rojstnega dné.*

L j u b i s v a k !

Osmi dan prihodnjega meseca je, kakor ti je znano, rojstni dan tvojega brata, mojega moža. V krogu svoje družine in nekaterih prijateljev želim imenovani dan praznovati in svojemu možu prirediti izredno veselje. Da se pa to brez tebe in tvoje ljube žene ne more zgoditi, umeje se samo ob sebi. Vabim vaju torej prav prisrčno. Da storim to že štirinajst dni poprej, uzrok je temu, ker želim, da se pripraviš na to, da urediš vsa svoja opravila in odstraniš vse zadržke, ki bi utegnili moji prošnji nasprotovati. Poslala bodem pravočasno voz po vaju. Trdno upam in prepričana sem, da bodeš ustregel prošnji

svoje

V Kaplji, dne ...   svakinje
Marice Pristove.

5. *Vabilo in prošnja za
krstnega botra.*

Visokočastiti gospod!

Odlično spoštovanje, katero gojim za Vas ne samo kot Vašega blagorodja podložnik, marveč tudi v vseh drugih odnošajih svojega življenja, me bode morda opravičilo zaradi prošnje, ki mi jo narekuje moje srce.

Sreča očetovstva je le tedaj utemeljena, če je zajamčeno naše upanje, da moremo

svojce vzgojiti v dobre družinske člane in koristne državljane. V to me veže sveta dolžnost, ko mi je moja soproga podarila sina. Svoje želje, da novorojenčka od rojstnega dne posvetim vsemu, kar je plemenitega in koristnega, ne mogel bi bolje izpolniti, nego da Vaše blagorodje najspoštljiveje poprosim, da bi bili priča zaveze mojega sinka, v katero stopi kristjan po sv. krstu z Bogom in krepostjo. Če bode toliko srečen, da bode ta poziv k dobremu, vzglednemu in delavnemu življenju najprej prejel v naročji toliko čislane prijatelja in plemenitega moža, tedaj bodem smatral to za njegovega bodočega življenja ugodno predznamnje, ki mi daje upanje, da si bode vedno najlepše prizadeval, doseči one lastnosti, kolikor mu bode dovoljeval njegov skromni delokrog, in se s tem skazati vrednega, da je v takem razmerju z blažencem, ki ima vsa ona plemenita svojstva.

Krst bode ob . . . uri popoldne v župni cerkvi pri sv. Barbari. Za izpolnitev te milosti Vašega blagorodja Vam bodem vedel vse žive dni največjo hvalo in izkazoval izredno spoštovanje, s katerim se tudi zdaj klanja

Vašemu blagorodju

V Vojniku, dné . . . vdani

Anton Koren.

---

6. *Vabilo in prošnja, da bi gospod hotel biti krstni boter.*

Blagorodni, visokočastiti gospod!

Moja ljuba soproga mi je dné 29. t. m. povila sinka, katerega bi rad prihodnjo nedeljo s svetim krstom uvrstil v občestvo kristjanov. Naše roditeljsko veselje je veliko in ob slovesnem krstu bila bi naša radost znatno povišana, ko bi mi, visokočastiti gospod, blagovolili izpolniti ponižno prošnjo ter mi izkazali veliko čast, da bi hoteli mojemu dečku biti za kuma.

Ako bi se smel nadejati prijaznega uslišanja, tedaj bi še to pripomnil, da bode krst v župni cerkvi sv. Petra popoldne po božji službi. Malo prej pošljem voz po Vas in prosim tudi, da pripeljete seboj milostivo gospo svojo, ker bi rad, da bi tudi ona bila priča našega družinskega veselja, katero hočemo užiti pri mali botrinji.

Priporočevaje se Vašega blagorodja naklonjenosti in prijaznosti, beležim se z največjim spoštovanjem

Vašega

V Ribnici, dné ... vdanega
Karola Piseka.

7. *Odgovor oddaljenega botra na prošnjo za kumovanje.*

Velecenjeni gospod!

Nad srečnim porodom Vaše ljube, nam vsem drage gospe se vsi prav iskreno ve-

selimo in želimo iz vsega srca, da bi kmalu okrevala.

Nič manj se ne radujem, ker ste mi izkazali zaupanje ter me poverili za krstnega botra. Bodite prepričani, da mi je v čast, storiti Vam to uslugo in da hočem v vseh slučajih svojo dolžnost kot boter pošteno izvrševati. — Samo Bog daj mojemu priporočencu trdno zdravje! Pod Njegovim varstvom in po Njegovi milosti naj bi rasel na veliko radost svojih ljubih starišev ter se lepo razvijal. Zanj prilagam tu majhen spominek z opombo, da bi Vi, častni gospod, in Vaša gospa soproga ne gledali toliko na vrednost darilca, kakor na srce darovalca. Moja soproga se priporoča Vam in Vaši nadaljni naklonjenosti; jaz pa Vas objamem pristrčno ter sem v novem razmerji s podvojenim prijateljstvom in spoštovanjem

Vaš

V Metliki, dne...

verno vdani
Oton Rupar.

Opomini, svarila in graje.

Kadar komu kaj očitamo, ga opominjamo ali svarimo, ali kadar se opravičujemo, varovati se moramo, da ne zaidemo v strast, ker bi s tem več škodovali svojemu namenu nego koristili. Pri očitanjih in svarilih ne smemo prezirati potrebne prizanesljivosti, če tudi nam je krepko povdarjati svoje mnenje. Ogibati pa se moramo srditosti in žalitve. Kogar opominjamo, tega skušajmo prepričati in ganiti, nikakor ga pa ne smemo žaliti. Resnost, katero kažemo sprejemniku pisma, moramo vsikdar družiti s spravljivostjo. Opominjalna pisma naj bodo zložena okolščinam primerno v lahkem, srčnem, včasih tudi dovtipnem slogu, pri resnobnem povodu pa pišimo odločno, vendar ne osorno. Občutljivosti ne smemo kazati in praznih obljub ne ponavljati, ker je to zoperno. Kadar koga svarimo, kažimo vselej svojo boleost, da smo prisiljeni k opominu. Z rahlo besedo mu dajmo razumeti, da hočemo posvarjencu le koristiti, poboljšati in priversti ga do tega, da spozna samega sebe. V najvažnejših zadevah bodi naša beseda odločna in primerno resna.

Uvod opominjalnim in svarilnim listom.

- 1. Ker svoje obljube v zadevi ... niste izpolnili, pripravili ste me v silno zadrego. Vredil sem si vse svoje zadeve tako, da bi se moje podjetje brez ovir lahko pričelo; zdaj pa najdem, da se mi vse namere izjalovijo in da bodem celo znatno škodo trpel, ker ...*

2. *Pahnili ste me v velike skrbi, ker svoje mi dane obljube zopet niste izpolnili. Dobro veste, da so moji dohodki zelo vtesnjeni in da je moja požrtvovalnost bila jako velika, ko sem Vam posodil 45 kron namenjenih moji družini za hrano in druge potrebščine. Prosim Vas torej, da . . .*
3. *Odkar imam čast, Vas šteti med svoje naročnike, ste vedno vsak račun tako točno poravnali, da moram posebnemu slučaju pripisovati — vsaj tako se mi dozdeva — da za obleko, Vam že v lanskem letu narejeno, do zdaj še nisem dobil plačila. Račun o tem delu sem Vam predložil že dne . . . ter Vas prosil, da bi ga hoteli priznati in pobotati. Dovolite torej, da Vas i. t. d.*
4. *Nepričakovano in nujno plačilo, katerega iz svojih vsakdanjih dohodkov nikakor ne morem poravnati, sili me, da Vaše blagorodje prosim za neodlašano vračilo Vam posojene vsote, ki ste jo prejeli od mene pred tričetrť leta . . .*
5. *Dolgo sem se obotavljal, predno sem se odločil prijeti za pero in ti pisati. Prav bridko mi je, da se moram dotakniti stvari, s katerimi se zatemneva slika radostnega upanja, katero sem gojil gledé tvojega delovanja. itd.*

Kako se sklepajo opomini in svarila.

1. *Prositi moram torej Vaše blagorodje, da mi prijazno javite, kako stoji ta stvar in kaj Vas je napotilo, da ste tako govorili. Dosihmal sem Vaš . . .*

2. Ali torej nisem primoran misliti, da si name pozabil ali da si najino prijateljstvo razdrl? Prekini vendar svoje molčanje in daj kak glas o sebi, da bom vedel, pri čem da sem. To je jedino sredstvo, da opravičiš svoje ravnanje in da si ohraniš spoštovanje

svojega

I. I.

3. O vsem tem si izprosim Vaše odločne izjave. Ako mi jo odrečete, primoran bi bil, oprijeti se sredstev, ki bi Vam bila neprijetna. Da se bode temu izognili, nadja se

Vaš

I. I.

4. Svoj dopis zaključujem z željo, da bi moja prošnja dobrohotno upoštevali ter mi prihranili neprijetnost, da bi proti Vam nastopal s silo, kar bi za Vas ne bilo častno, zame pa skrajno zoperno. S primernim spoštovanjem sem

Vaš

potrpežljivi I. I.

5. Ako bode izpolnili mojo prošnjo, tedaj bodem uverjen, da Vam je še kaj do tega, ako se nadalje imenujem

Vašega

vdanega I. I.

6. Smem se torej nadejati, da bode Vaše blagorodje toliko dobrotno, da se bode moja in mojega sina nujna prošnja v kratkem ugodno rešila. V tem zaupanju sem

Vaš

vdani . . .

7. Smatral sem za svojo dolžnost, da sem te o tem obvestil, kajti rad bi te obvaroval pred daljnimi neprijetnostmi; zato menda ne bodeš nevoljen zaradi teh vrstic, ki ti jih z dobrim namenom pošilja tvoj

zvesti I. I.

1. *Opomin naročniku, naj poravna zastanek.*

Blagorodni gospod!

Vsled svojega računa z dne 4. aprila t. l. imam še na dobrem pri Vas 42 K 80 v. Te vsote dozdej niste še blagovolili poravnati; radi tega si dovoljujem, Vas najvljudneje opozarjati na ta zastanek. Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Vašemu blagorodju

V Dovjem, dné ...

vdani

Konrad Piš.

2. *Opomin na poravnanje že predloženega računa.*

Spoštovani gospod!

Naš račun z dne 1. januarija t. l. ste sprejeli in bržkone tudi odobrili, vendar do danes niste še poravnali dotičnega zneska. Ker imamo več znatnih plačil odposlati, bilo bi nam jako ustrezno, da bi nam skoro nakazali pripadajočo svoto. S prijaznim pozdravom beležim se

Vaš

V Celovcu, dné ...

vdani

Norbert Sirk.

3. *Prvi opomin, naj se račun poravna.*

Velečastiti gospod!

Oprostite dobrotljivo, da se usojamo opozarjati Vas na poravnavo računa, ki smo ga

Vam pred tremi tedni (meseci) predložili. Nadejaje se, da nam v najkrajšem času plačilo določite, priporočamo se Vam z odličnim spoštovanjem

V Gorici, dné... Ivan Krušič.

---

4. *Drugi opomin, naj se poravna račun.*

Velečastiti gospod!

V drugič se usojam, Vas opominjati na poravnanje onih 52 K in 40 v., katere mi dolgujete za razne Vam dostavljene reči, ter upam, da bodete zdaj toliko dobri, da to zadevo končno uredite.

Z dostojnim spoštovanjem se priporoča

Vašemu blagorodju

V Gorici, dné... vdani
Ivan Krušič.

---

5. *Tretji opomin, da se poravna račun.*

Spoštovani gospod!

Dasiravno se bojim, da ste zbok lastnih, v sedanjih časih umljivih zadreg ovirani, poravnati moj račun od 1. januarja t. l. v znesku 60 kron, vendar si dovoljujem, Vas vljudo prositi, da bi mi kar najhitreje mogoče vsaj eden del računa plačali. Jako bi Vam bil hvaležen, kajti v resnici ne vem, kako bi pri

svojem skromnem imetju zmagoval najpo-
trebnejše izdatke. Trdno se nadejam, da bo-
dete kmalu zadovoljili

svojega

potrpežljivega upnika

V Gorici, dné ... **Ivan Krušič.**

**6. Četrta opomin, naj se po-
ravna zastali račun.**

Cenjeni gospod!

Ker smo Vam že trikrat dostavili svoj račun, dovoljujemo si še v četrtač vljudno, a nujno prošnjo ponoviti, da poravnate brez odloga nam pripadajoči znesek. To je vendar skrajna brezobzirnost, ako mislite, da trgovec (obrník) lahko pogreša plačilo za svoje blago (delo) toliko mesecev (let). Ako bi bil tudi ta poziv brez vspeha, tedaj bi morali, če tudi silno neradi, pomoči iskati pri sodnji, da pridemo do svojega imetja.

S spoštovanjem

V Gorici, dné ... **Ivan Krušič.**

**7. Pretilen opomin za po-
ravnavo dolga.**

Častiti gospod!

Ker se Vam tudi na naše zadnje pismo ne zdi vredno, kaj ukreniti, torej smo pri-
morani, seči po skrajnem sredstvu, ki je za

Vas in nas jednako neprijetno. Do konca tega meseca bomo še potrpeli, potem pa hočemo Vaš dolg sodnijskim potom izterjati, kakor pri drugih malomarnih plačnikih. Uvažujte ta opomin in ravnajte se po njem!

To je moja zadnja beseda.

V Črnomlji, dné... **Radivoj Slokar.**

---

8. ***Obrtnik opominja graščaka, da bi mu plačal sedlarska dela.***

Blagorodni, veleccenjeni gospod!

Konec meseca marcija t. l. poslal sem Vam račun za sedlarska dela, ki sem jih na zimo izvršil. Ker je od tega časa že četrto leta preteklo, pa mi omenjenega računa še niste potrditi in poravnati blagovolili, drznem se Vas ponižno prositi, da bi mi kmalu naklonili zasluženno plačilo. S pohlevno prošnjo, da bi tega mojega vljudnega opomina ne jemali za zlo, sem z največjim spoštovanjem

Vašega blagorodja

Studenec, dné... vdani sluga.

Miha Jeraj, sedlar.

---

9. ***Drugo opominjevanje.***

Blagorodni gospod!

Pred dvema mesecema sem Vas ponižno prosil, da bi mi plačali račun za izgotovljena sedlarska dela. Vaše blagorodje pa mi niti

prošnje ni izpolnilo, niti sporočilo, kedaj bom dobil plačilo. Ker pričakovanega denarja nisem dobil v pravem času, prišel sem v neljube zadrege, da nisem mogel ob določenem roku plačati svojega dolga, kar mi zelo težko dene. V svesti sem si, da sem Vašemu blagorodju vselej natanko in vestno postregel, in da plačila za delo nisem pretiral; torej ne bodite nevoljni, da Vam zopet pišem in Vas vljudno prosim, da bi mi dolžni znesek najpozneje do konca tega meseca blagovolili poslati.

Z odličnim spoštovanjem

Vašemu blagorodju

Studenec, dné ... vdani

Miha Jeraj, sedlar.

10. *Tretje opominjevanje.*

Blagorodni gospod!

Dvakrat sem Vas že prosil, da bi mi plačali sedlarska dela, pa nisem prejel niti plačila, niti obvestila, zakaj odlašate poravnanje onega zastanka. Čakal sem že čez pol leta, da bi ne bili hudi name, vkljub veliki zadregi, v katero me je Vaše odlašanje pripravilo. Sedaj me pa sila priganja, da Vašemu blagorodju resno napovedujem, da bom zaradi tega plačila moral drugod iskati pomoči, ako mi kmalu, to je ob tednu ne plačate mojega zaslužka. Prosim, ne bodite zlovoljni, spoštovani gospod, da govorim tako odkrito! Sila kola lomi. Upam, da boste brez od-

loga ugodili mojemu naročilu in me tako odvrnili od neljube poti, katere bi jaz nikakor rad ne nastopil.

S spoštovanjem se beleži

Studenec, dné . . . **Miha Jeraj**, sedlar.

---

11. ***Opomin na vračilo posojila.***

Blagorodni gospod!

Nenadne okolščine me silijo prositi Vas, da mi vrnete kapital 1600 K, kateri je zapadel že o Božiču preteklega leta.

Za trdno se nadejam, da storite to do 1. dne prihodnjega meseca. Voljan sem, v bodoče Vam postreči s kako manjšo svoto. Tudi sem Vam na razpolago za druga naročila, sicer pa se beležim z odličnim spoštovanjem

Vam

Slov. Bistrica, dné . . . vdani

Stanko Pernič.

---

12. ***Opomin prijateljici, naj vrne posojilo.***

Ljuba prijateljica!

Ali mi bodeš zamerila, če te malo poterjam? Nadjam se, da ne, ako ljubiš še mojo odkritosrčnost, kakor nekdej. Torej glej, hočem ti kar brez ovinkov razodeti, da bi jako rada dobila nazaj, kar sem ti pred nekaj časa posodila. Da mi je zeló neljubo,

opozarjati te na to, mi bodeš verjela; a sili me k temu zadrega, iz katere si ne morem drugače pomagati. Zima je pred durmi in jaz silno potrebujem gorke obleke; a da bi si kupila gornje krilo, kakeršno si želim, za to mi nedostaje denarja. Primanjkljaja nimam s čim pokriti, zato se obračam do svoje ljube dolžnice. Če ti nikakor ni mogoče izpolniti moje želje in si v stiski, tedaj mi povej odkrito in še jedenkrat hočem poskusiti, da si primanjkljaj izposodim pri prijateljici. V tem slučaju bi te torej prosila, da mi sporočiš, kdaj mi bodeš mogla denar povrniti, da bodem svojo obljubo pri oni prijateljici utrdila. Da mi ne bodeš štela v zlo tega opomina in da mi ostaneš prijazna še nadalje, nadeja se za trdno

tvoja

V Brežicah, dné ... dobrohotna
Terezija Košir.

13. *Upnik opominja dolžnika,
da bi mu plačal obresti.*

Spoštovani prijatelj!

V zadolžnici, ki sva jo pred dvema letoma naredila, obljubil in zavezal si se, da mi bodeš obresti, to je: pet kron od sto kron vsako leto točno plačeval. Ker ste pa že dve leti pretekli, ne da bi bil črhnil kake besede, zato ne bodi nevoljen, da te vljudno prosim, da bi mi zaostalih 50 kron obresti kmalu, in sicer še ta mesec plačal. Ko bi tega ne storil, prisilil bi me, da bi te moral

za ves znesek terjati. Mislim pa, da tega ne bode treba, ker mi bodeš gotovo odgovoril brez odlašanja in poravnal svoj dolg. Tako se nadeja

tvoj

Slov. Gradec, dné... prijatelj
Mihalj Kržič.

---

14. *Opomin mudnemu plačniku,
ki na več pisem ne odgovori.*

P. n.

Nikakor ne morem umeti, kako je to mogoče, da na vsa pisma, ki sem Vam jih tekom leta pošiljal, opominjevaje Vas na Vašo dolžnost, niste dali niti enega odgovora. Sklepati moram iz tega, da Vam je to prijetno, ako Vas neprestano opominjam, da poravnate svoje zastanke, in da Vam je to največja slast, izkušati moje potrpljenje do zadnje trohice. Zagotavljam pa Vas, da se jako varate, meneč, da bode moja popustljivost še dalje trajala.

Ako mi torej od danes čez tri tedne ne vpošljete zneska 38 kron 70 v., ki ga izkazuje že trikrat Vam dostavljeni račun, tedaj se smete za trdno zanašati, da se bodem poslužil sredstva, ki Vas bode prisililo, izpolniti Vašo obveznost. Ne pričakujte pa, da se bodem dal z ničevimi izgovori odpraviti, marveč bodite uverjeni, da ne bodem poprej miroval, dokler ne dobim od Vas svojega denarja.

S primernim spoštovanjem!

Na Trati, dné... Jurij Kobencelj.

---

15. *Opomin na povračilo
posojila.*

Blagorodni, visokočastiti
gospod ravnatelj!

Vaše blagorodje me je presenetilo z zaupanjem, ko ste pred šestimi meseci, pojasnivši svoje zadrege, obrnili se do mene za pomoč. Rad sem Vam jo izkazal, in misleč, da Vam nisem mogel dati boljšega dokaza svojega prijateljstva, kakor da sem Vam namesto na šest tednov dovolil šestmesečni rok za vračilo posojila, za katero nisem zahteval niti zadolžnice, niti obresti. Zdaj je šest mesecev preteklo, ne da bi Vaše blagorodje mislilo na svojo obveznost proti meni, ne da bi bili besede črhnili o tem, da, celo na moj pohleven opomin niste dali odgovora; tega se nisem nadejal, — to Vam kar odkrito povem, in me žali zlasti radi tega, ker je moje zanašanje na zvestobo in uverjenost dokaj omajano. Nikakor nočem misliti, da Vaše blagorodje iz zlovoljnosti ne izpolni dane besede; a jaz se tudi ne morem zadovoljiti, da jo kar tebi nič meni nič prezirate; zato Vas prosim najvljudnejše, da sebi in meni prihranite vse sitnosti ter da mi posojenih 250 K tekom enega tedna povrnete.

Z odličnim spoštovanjem se priporoča

Vašemu blagorodju

V Mozirju, dné ... vdani

Bernard Klemen.

16. *Opomin za poravnanje dolga.*

Prečastiti gospod!

Minulo je že teden dni po obroku, o katerem ste mi obljubili vrniti proti zadolžnici dne 1. marcija t. l. posojenih 300 kron s pripadajočimi 5 odstotnimi obrestmi. Lehko bi se poslužil sodnijske pomoči; hočem Vam pa, če je le mogoče, prihraniti stroške in neprijetnosti. Moje razmere mi nikakor ne dovoljujejo, da bi Vam ono vsoto še dalje prepuščal, in tega bi tudi ne storil zaradi tega, ker svoji ustni in pismeni obljubi, da boste točno in pravočasno dolg poplačali, niste ostali zvesti. S temi vrsticami Vas torej pozivljam, da mi tekom osmih dni prinesete plačilo, sicer pa pričakujte, da bodem po tem minulem roku proti Vam vložil tožbo.

S spoštovanjem!

V Varaždinu, dné ... **Hinko Lazar.**

17. *Vljuden opomin, naj se poravna dolg za blago.*

Visokočastiti gospod!

Obžalovaje sem opazil, da Vaše blagorodje že dlje časa ne jemlje več blaga pri meni. To mi vzbuja mnenje, da ste mi svoje cenjeno zaupanje odtegnili, dasiravno ne morem umeti, s čim sem se zakrivil, da niste več zadovoljni z menoj. Ker je na Vaše cenjeno ime vknjiženega še 16 K in 28 v za-

stanka, katerega ste pri svojih obilih opravi-
lih morda zgrešili in pozabili poravnati;
torej se osmelujem, predložiti Vam dotični
račun s pohlevno prošnjo, da mi izkazani
iznos blagovoljno določite. Nadjam se, da
mi ne bode v zlo štelih teh vrstic, marveč
kmalu zadovoljili

Vašemu blagorodju
V Cerknici, dne ... vdanega
Mihaela Repiča.

---

18. *Vljudna opozoritev na
plačilo dolga za blago.*

Visokočastiti gospod!

Že večkrat sem se usojal, Vaše blagorodje
opozoriti na poravnanje terjatve v znesku
42 kron 75 v. Zdi se mi, da ste pri svojih
važnih in mnogih opraviilih pozabili na to
malenkost; zato si dovoljujem, svojo po-
nižno prošnjo zopet ponavljati. Uverjen sem,
da mi Vaše blagorodje ne bode vzelo za
zlo, ako prosim, da bi blagovolili skoro po-
botati ta zastanek. Z največjim spoštovanjem
se klanja

Vašemu blagorodju
V Ljutomeru, dne ... vdani
Simon Beker.

---

19. *Odgovor.*

Cenjeni gospod!

Veseli me, da sem v prijetnem položaji,
Vaši opravičeni terjatvi zadostiti in svojo dolž-

nost poravnati. Obžalujem pa ob enem, da sem jo toliko časa v nemar pustil. V prilogi Vam pošiljam dolžnih 42 K 75 v zagotavlja Vas, da sem z neizpremenjenim spoštovanjem

Vaš

V Žalcu, dné . . .

vdani

Blaž Zabič.

---

20. ***Opomin za poravnavo kupčijske terjatve.***

Velečislani gospod tajnik!

Nastopna prememba leta mi naklada dolžnost, svoja plačila urediti. Ker moram znatne račune poravnati, primoran sem Vas lepo prositi, da pobotate dolžni znesek 20 K 45 v, katerega Vam kaže poslani račun. Zanesljivo pričakujoč, da izpolnite mojo prošnjo do 1. dne januarija nov. l., bivam z vsem spoštovanjem

Vaš

V Rogatcu, dné . . .

vdani

Rudolf Šetinec.

---

21. ***Nujen ponovljen opomin za pobotanje računa.***

Velespoštovani gospod!

Ob novem letu sem Vam predložil račun, po katerem imam pri Vas na dobrem še 16.25 K. Ta račun ste popolnoma prezrli, zato sem primoran, Vas še enkrat opomi-

njati nanj z vso resnostjo, kajti do Velike noči imam več svojih zastankov poravnati, ki so jih največ zakrivili mlačni plačniki. V trdnem zaupanju, da boste ta moj zadnji opomin upoštevali, in moji opravičeni prošnji brez odloga zadostili, beležim se

Vašega blagorodja

V Trnovem, dné . . .

vdani

Konrad Malik.

22. *Obrtnik opominja svojega bivšega naročnika, naj poravna star račun.*

Preblagorodni gospod!

Dočim sem bil že dolgo časa deležen sreče, da sem bil zagotovljen Vašega preblagorodja zadovoljnosti, nahajam se zdaj v jako neprijetnem položaju, ker pogrešam že precejšno dobo vsaki znak, ki bi me preveril o tem, da mi svoje blagonaklonjenosti niste odtegnili. Laskam si, da sem storil vse, da bi ustregel Vaši blagorodnosti; tem večja je zdaj moja zadrega, ker Vas moram prositi, da blagovolite dobrotljivo poravnati račun, katerega sem Vam pred enim letom predložil. Bodite pa uverjeni, da me k tej prošnji sili lastno pomanjkanje.

Računajoč na blagohotno njeno izpolnitev bivam z največjim spoštovanjem

Vaši blagorodnosti

V Ljubljani, dné . . . najvdanejši sluga

Bernard Poznik.

23. *Trгоvec opozorja dostojanstvenika na plačilo menice.*

Velerodni gospod svetnik!

Bržkone je Vam, visokočastiti gospod, ušlo iz spomina, da je dne 1. tega meseca zapadla menica, ki sem jo vsprejel iz Vaših rok. Dovoljujem si torej Vašemu velerodju to stvar v spomin poklicati in Vas vljudno prositi, da mi skoro nakažete menično vsoto 260 K. Ker imam drugod obveznosti, razpolagal sem že s tem zneskom in prišel bi v silno zagato, ako bi hotel samo osem dni še odlašati.

Z najodličnejšim spoštovanjem imam čast beležiti se

Vaši velerodnosti

V Trstu, dné ... najponižnejši sluga

Oroslav Dobrič.

24. *Opominjevalno pismo za plačilo dolga.*

Vaše blagorodje

bode izvestno spominjalo se, da imam pri Vas še 34·10 kron na dobrem. Dozdaj sem vedno odlašal, opozoriti Vas na poravnavo tega zastanka, ker sem moral misliti, da se bode zvesto držali dane mi častne besede. Tudi mi nikakor ne dá dvomiti, da ste na to zadevo pozabili, sicer bi ne bili odkladali plačila; zaradi tega upam, da bode toliko

dobri in zadostili mojemu ponižnemu opominu. V tej nadeji ostanem z najodličnejšim spoštovanjem

Vašemu blagorodju

Na Rakeku, dné . . . vdani

Simon Krakar.

25. *Meščan opominja dostojanstvenika na povrnitev posojenega kapitala.*

Veleblagorodni gospod!

Kakor mi je težko, opozarjati Vas na dano mi besedo, vendar me sili k temu zadrega, v kateri se ravnokar nahajam. Obljubili ste mi, da mi bodete posojilo vrnili o sv. Jurju, ki je že minul; opravičili ste se sicer kmalu potem, da Vam ni bilo mogoče biti „mož beseda“, a obljubili ste mi, da o sv. Mihelu zanesljivo dobim svoj denar nazaj. Sv. Mihael je tudi že minul, a jaz še vedno pričakujem, da bodete dano besedo izpolnili. Prosim Vas torej še enkrat nujno, da resno mislite na pobotanje svojega dolga, ker mi nikakor ni mogoče, puščati Vam posojila dalje, kakor do nastopnega novega leta, oziroma do sv. Treh kraljev. Bodite uverjeni, da bi Vam z največjim veseljem še dalje pustil posojilo, ko bi sam ne bil v silni stiski, kajti v varnejših rokah bi ne vedel tega denarja, kakor v Vaših. Jasno Vam bode iz tega, kako zelo neprijetno bi mi bilo, ko bi bil primoran Vašo listino (zadolžnico) dati iz svojih rok. Izvestno sodite toliko pravično,

da moje prošnje ne bodete za zlobno tolmačili; temveč se nadejam, da bodete iz mojega dosedanjega vedenja povzeli, kako iskreno želim, da sem ne samo zdaj, marveč tudi v bodoče   Vaš

V Trbižu, dné ... postrežljivi sluga
Demeter Zabred.

---

26. *Opomin na skorajšnjo izvršitev naročila.*

Častiti gospod!

Kmalu bode preteklo 10 mesecev, da ste mi obljubili, naročeno blago v najkrajšem času izvršiti. Med tem sem Vas že večkrat opozoril na dano besedo, a ostalo je brez uspeha; ako ste vselej tako „mož beseda“, tedaj bode marsikdo Vaših naročnikov zgubil vse veselje, dajati Vam kaj v delo. Nujno Vas prosim, da me dalje ne zadržujete in da blago do 15. novembra izdelate, sicer po preteku tega roka prekličem svoje naročilo.

S primernim spoštovanjem!

V Srpenci, dné ...   Jurij Žagar.

---

27. *Oster opomin, naj se poravna star dolg.*

Blagorodni gospod!

Kakor vse kaže, nameravate mojo potrebnost tirati do skrajne meje. Že dve leti je tega, kar me odpravljate zdaj s to, zdaj z drugo pretvezo zastran poplačila zasluženih

500 kron, tako da sem več nego (sto) potov moral zaman storiti v dosego svojih pravic. Menda Vam je dobro znano, da ne morem svoje mnogobrojne obitelji prerediti s postopanjem, marveč da moram delati od zore do mraka, ako se hočem izogniti pomanjkanju in bedi. Odkrito Vam moram povedati, da ne bi bil verjel, da bi mož, kakor ste Vi, kljubu svojemu dostojanstvu in vzlic lepim dohodkom mogel tako ravnati proti svojemu upniku. So slučaji, da mora meščan dajati svoje blago ali izdelke na upanje, in da tudi vsikdar ne pričakuje točnega plačila; a taki slučaji spadajo k občnim nesrečam, ki jih obžalujemo, ki pa nas še ne uničijo. Samo Vaše blagorodje se ume na umetnost, poštenemu možu izpodkopavati pogum in pošteno se preživečega meščana ponižavati na jako žaljiv način. Prosim Vas zdaj opetovano, da moj račun tekom meseca poravnate, in da me ne pripravite v neljub položaj, da bi sodišče poveril z izterjatvijo, kajti nerad bi videl, da bi se ne prizanašalo Vašemu dostojanstvu.

Spoštovanjem   Vaš

Št. Vid p. Ljubljani, dné...   vdani

Mirko Ravšelj.

28. *Opomin, zakaj prijatelj ne dopisuje.*

Dragi moj!

Ali ste še živi? Ste-li še v Voloski? To je prvo, kar bi rad zvedel.

Menda se ne bodete čudili, zakaj to vprašujem? Polu leta je minulo, ne da bi mi bili par vrstic privoščili. Tisuč raznih misli mi blodi po glavi; mislil sem, da Vam moji dopisi niso došli, da imate sila mnogo opravkov, ali da ste celo zboleli. A vse to ni zadostilo, da bi opravičil Vaše molčanje. Za trdno sem se nadejal, da bodete v tako dolgem času vsaj enkrat dali kak znak od sebe, da se me še spominjate; vsled tega se mi vsiljuje domnevanje, da ste me popolnoma pozabili.

Rešite me torej vseh teh vznemirjajočih dvomov, da ne sklenem, Vam ne pisati preje ničesar, dokler mi ne odgovorite.

Ako ste morda tudi radovedni, kako se meni godi, tedaj me vprašajte, in jaz se Vam hočem takoj odzvati, kako mi je.

Bodite zdravi in pomirite kmalu
svojega

V Varaždinu, dné ... odkritosrčnega
Timoteja Ježa.

29. *Oče svojega sina spodbada k pridnosti.*

Ljubi sin!

Po tvojem izpričalu, katero si dobil za prvo polovico leta, sem do zdaj zadovoljen s tvojo marljivostjo; samo to se vidi, da si pri svojih pismenih izdelkih prepovršen. Ako te je resna volja napredovati, tedaj se moraš potruditi, da boš skrbnejši in pozornejši v pisarijah. Pri najboljših zmožnostih človek zastaja, ako jih ne goji z vnemo, pridnostjo in naporom.

To ni delo enega dneva ali leta, marveč dolgotrajne dobe; zato upam, da bodeš po svojem dosedanjem vedenju še marljivejši, ker si že starejši in pametnejši. Ugodne posledice tvojega prizadevanja ne bodo izostale; po njem bodeš dosegel bogato plačilo ter imel zadoščenje, da si delal svojemu očetu čast in veselje. Od tvoje otroške ljubezni pričakujem to tembolj, ker ti vedno dokazujem, da mi ni nobena žrtva prevelika, samo da postaneš nekoč koristen član človeške družbe.

Zdravstvuj! Pisal sem ti, kakor mi očetovska ljubezen in dolžnost narekujeta, zato se nadejam, da se bodeš vestno ravnal po tem.

Srčno te pozdravljamo vsi, osobito
tvoj

Na Rakeku, dné . . .

oče
Matija Črne.

30. *Oče graja sina zavoľjo lahkomišljenega življenja.*

Nehvaležni sin!

Tako mi torej vračaš brezmejne žrtve, ki sem jih zate imel izza tvojih otroških let! Koliko sramote nakladaš na pošteno ime svojega očeta! S svojo lahkomiselnostjo zabredel si v pogubo, in to pretečo opasnost moram še le po drugih zvedeti! — Nesrečni France! Tega od tebe nikdar ne bi bil pričakoval! Ali te nisem vedno napeljeval h kreposti, bogaboječnosti, marljivosti, varčnosti? Ali nisi bil že zdaj deležen plačila, katero vselej do-

naša krepostno in delavno življenje? In zdaj ostavljaš na mah ono pot, ki bi te bila gotovo dovedla do sreče, spodkopavaš svoje zdravje z nerednim življenjem, delaš dolgove in zlorabljaš celó očetovo ime, da si izposojiš denarja za razuzdano svoje življenje. Resnično, mera tvojih grehov je polna; moje potrpežljivosti pa je konec, in samo priprošnji tvoje matere, ki si ji toliko bridkosti nakopal, imaš zahvaliti se, da te nisem izročil sodišču kot zapravljivca in zadolženca. Ne misli pa, da ti je zato vse odpuščeno. Dokler svojih prestopkov brez vsakega prikrivanja ne priznaš, dokler ne dokažeš svojega kesanja in poboljšanja, toliko časa ne smeš pričakovati odpuščanja. Zapovedujem ti, da takoj po sprejemu tega lista stopiš k gospodu D . . . . ., kateremu ob enem vse potrebno naročam, ter mu na drobno naznaniš svoje dolgove. On se bode potem z vsemi upniki skušal pobotati in ti kupil vozni listek za prvi osebni vlak. Na kolodvoru izročil ti bode potrebno potnino, da se brez odlašanja vrneš pod moje nadzorstvo. Pričakujem brezpogojne pokorščine in ti povem, da pri najmanjšem ugovoru s tvoje strani nimaš več pravice, stopiti čez prag očetovske hiše. Bog ti daj, da se skesaš in poboljšaš!

tvoj

Medvode, dné . . .

oče

Marko Svetina.

31. *Oče svojemu na tujem bivajočemu sinu, ki razuzdano živi.*

— !

Daleč si proč od mene, moj sin, a jaz moram mesto veselja nad teboj trpeti samo srčne bolesti in bridko žalost zbok tvojega zanikarnega, neopravičljivega življenja! Od več oseb, ki živé v tvoji bližini, so mi došle verjetne vesti, da si se vdal ne samo pijančevanju, marveč tudi razuzdanemu življenju, s kratka, da na vse mogoče načine svoje zdravje rušiš in denar z nepotrebniimi troški za razne budalosti lahkomisljeno zapravljaš. Dobro ime, katero si imel prej pri poštenih in razsodnih ljudeh, je izgubljeno. Ti sam sebe oviraš pri napredovanji v koristnih vednostih in spretnostih, pri požlahnovanji svojega značaja in pri ojačenji in izomiki svojega duha. Lastna pamet bi ti morala povedati, kako zelo si škoduješ s tako nerednostjo in samopašnostjo!

Ako si bodeš k srcu vzel moja svarila, ako bodeš ostavil pregrešna svoja pota, in ako me bodo drugi obvestili, da si se poboljšal, o čemur pa bi me moral sam pomiriti, tedaj ostanem tvoj dobrohotni oče; ako pa bodeš varal moja pričakovanja, tedaj ne smeš več računati na mojo podporo. Ti imaš še brate, ki naj se vzgoje v dobre ljudi, in jaz bi jim moral odtegniti svojo pomoč, če bi hotel tebe v tvoji zanikarnosti še nadalje podpirati. Hočeš li moje srce še

žaliti ter sramotiti sebe in svoje sorodnike,
tedaj vedi, da te ne bodem več smatral
svojim sinom. Dobro premisli zadnje moje
besede, ki prihajajo iz užaljenega srca

tvojega

jako vznemirjenega očeta

Borovnica, dné... S...

---

32. *Stric svari svojega netjaka
pred pogubljivo družbo.*

Ljubi moj netjak!

Zvedel sem, da se nekaj časa sem paj-
dašiš z mladim (K . . .). Domnevati moram,
da ti je popolno neznano, na kako dvom-
ljivem glasu je bil v tukajšnjem mestu, ne
gledé na to, da mu priznavajo povsod v
družbi in v občevanji neko ljubeznivost. Na
vsak način bi tvoje ime trpelo, ako bi se še
nadalje pečal s tem človekom; radi tega te
prav nujno prosim, da se ogibaš njegove
bližine in to tembolj, ker v takšnem kraju,
kakor je (Celje), in pri tvojih razmerah ni
lahko pogrešati primerne in dostojne družbe.
Dobro veš, kako sem vsikdar skrben za tvoj
blagor, zato tudi ne bodeš preziral opo-
mina in sveta

svojega

dobrohotnega strica

Brežice, dné... **Jožeta Steblovnika.**

---

33. *Opozoritev na obljubljeno priporočilo.*

Prečastiti gospod!

Pri svojem odhodu iz Maribora blagovolili ste me zagotoviti, da se bodete prilično spominjali mojega sina, ki bi rad dobil kako službo. Da je to ostalo do zdaj brez uspeha, ni čuditi se, kajti prositeljev za službeno nameščenje je brez števila, in Vašemu preblagorodju dohaja od vseh strani vse polno takih nadležnih prošenj. Vendar se nadejam Vašega dobrotljivega prizanašanja, če se s temi vrsticami usojam, ponavljati svojo ponižno prošnjo.

Mojega sina največja želja je, da bi se v kakki deželni ali državni službi izkazal marljivega in koristnega delavca (uradnika). V sedanjem položaju mu je jako hudo, da mora vedno še živeti na troške svojih staršev, kajti dobro ve, da mi je skoro nemogoče pri skromnih dohodkih in poleg mnogobrojne obitelji skrbeti še zanj. Upati torej smem, da bodete moja in mojega sina predvano prošnjo blagohotno uvaževali ter toplo podpirali.

Sprejmite zagotovilo najodličnejega spoštovanja

Vašemu velerodju

Naklo, dné...   ponižno vdanega
Oskarja Donikra.

Opravičevalni listi.

Kedar se hočemo opravičevati, tedaj dokažimo, da se ali ne zavedamo pregreška, ki se je nam očital, in v tem slučaju lahko pišemo prosteje; ali pa priznajmo odkritosrčno, da smo storili napako, in prosimo odpuščenja. Seveda to ni lahka stvar; prevladati mora v pismu značaj zmerne bojazljivosti, ki naj sprejemnika dovede do mnenja, da je nam hudo, ker smo ga žalili ali ga spravili v zadrego; vendar ne smemo zvižati in plaziti se, kakor črv v prahu ter tako samega sebe zametavati. Očitanja ne smemo vračati z očitanjem; to je malokdaj dobro, kajti razdraženost med obema se poveča. Ako hočemo, da se nam storjena nerodnost prizanaša, moramo opravičiti se z rahlo besedo in prepričevalnimi izgovori. Nezasluženo očitanje zavračajmo dostojno in mirno, nikakor pa ne z žaljivo, osorno besedo, če nam je do tega, da si ohranimo prijateljstvo, ali da se ne kažemo neolikanca. Posebno pa se je v takih listih varovati, da se ne izpregovori kaka beseda, katera bi kalila resnico in bi nas še bolj omadeževala.

Uvod opravičevalnim listom.

1. *Bili ste tako prijazni, da ste mi izročili nekoliko dela, katero sem obljubil izvršiti tekom 14 dni. Ta obrok je zdaj minul, ne da bi bil*

delo izgotovil. Imel sem toliko zastanega dela, da nisem presodil, koliko časa mi bode treba, da odpravim najnunejša naročila, zato ...

2. *Že pred štirimi tedni je bil pripravljen denar, s katerim sem hotel poravnati obresti Vašega na mojem posestvu vknjiženega posojila. Ne-pričakovana nezgoda pa me je prisilila, da sem moral seči po prihranku, a še le zdaj mi je bilo mogoče, nadomestiti ga. Računajoč na Vaše prizanašanje zaradi zakasnenja pošiljam Vam po nakaznici ... itd ...*
3. *Vaše dobrotljivo pismo mi je dalo popolnoma spoznati, kako krivico sem Vam storil, ko sem Vas strastno obdolžil brezsrdnosti in omah-ljivosti. Pozabite za zdaj to stvar, za bodočnost Vam obljubujem, da ne bodem nikdar več dvomil o Vašem prijateljstvu, itd ...*
4. *Na vse zgodaj bodi moje prvo opravilo, da Vam pišem in Vas prosim odpuščenja zaradi svojega velikega prenačenja, katero sem včeraj proti Vam zakrivil. Sama misel na to mi je tako mučna, da bi rad vse dal za to, ako bi mogel pozabiti dogodek. Danes pridem k Vam, da si osebno zagotovim Vaše odpuščenje za-radi neopravičljivega mojega vedenja ... itd ...*
5. *Žal, da nisem mogel biti mož beseda in da nisem v pondeljek, kakor je bilo dogovorjeno, zopet nastopil svoje službe. Obžalujem to tem-bolj, ker predobro vem, da Vam moje zakas-nenje hodi vprek pri Vaših obilih opravkih. Vzrok moji zamudi je pa tako tehten, da se smem nadejati Vašega odpuščenja, ko ga iz nastopnih vrstic posnamete ... itd ...*

Sklep opravičevalnim listom.

1. *Ne mislite torej, da bi bil v stanu, Vas kedaj pozabiti, marveč prav pogostoma sem si želel prepričati Vas, kako pristrčno Vam je vdan*
Vaš prijatelj I. I.
2. *Bodite zagotovljeni, da Vam s svojim vedenjem ne bodem nikdar več dal povoda, da bi bili z menoj nezadovoljni, zato Vas prosim najvljudnejše, da prizanesite*
svojemu vdanemu I. I.
3. *Dovolite mi konečno, da Vas zagotovim, kako se bodem za naprej ogibal vsakega povoda kakemu očitaniu, in da se bodem potrudil za-slужiti Vašo naklonjenost, za katero Vas vljudno prosi*
Vaš pokorni I. I.
4. *Za prihodnje Vam obljubim, da Vas ne bodem več krivo sodil, marveč bodem o Vas tako dobro mislil, kakor zaslužite in mi srcé veleva. Tako se nadejam Vaše prizanesljivosti in ljubezni, katere se bode vrednega skazati prizadeval*
Vaš hvaležni I. I.
5. *Preverjeni bodite, da bi mi jako bridko bilo pri srcu, če bi izgubil prijateljstvo moža, katerega vedno visoko cenim in katerega bi tudi v bodoče rad osvedočil, kako draga mi je njegova naklonjenost. Z najiskrenejšim spoštovanjem*
Vaš vedno vdani I. I.
6. *Pomiri me skoro s prijaznim dopisom, da se več ne huduješ nad menoj in da si mi zopet tako dober, kako ti obljubuje ostati vedno*
tvoj iskreni I. I.

1. *Opravičenje zavoljo
dolgega molčanja.*

Mili moj prijatelj!

Kaj si pač mislite o meni, da Vam toliko časa ne pišem? Vse, kar hočete, samo tega ne, da sem prenehal spoštovati Vas. Slobodno mi smete očitati, da sem zanikarn odpisalec, to Vam hočem in moram pritrditi; kljubu temu pa upam, da mi boste moje dolgo molčanje prizanesli in vso krivdo dali mojim od nekaj jako nakopičenim opravkom. Izvestno mi boste to prošnjo uslišali, ker je Vam znano, da vzlic svoji malomarnosti v dopisovanju nikdar ne pozabim z gorečnostjo spominjati se svojih prijateljev. Računajte v bodočnosti na to, da najinega dopisovanja jaz ne bodem nikdar več prekinil; prosim pa, zagotovite me, da Vas smem vedno smatrati svojim prijateljem in da se smem imenovati

Vašega

Rakitna, dné . . . iskrenega tovariša
Kozma Jeriča.

2. *Opravičenje, da se je naročilo
pozno izvršilo.*

Blagorodni, velečastiti gospod!

Vaše mi cenjene naloge nisem mogel prej izvršiti, nego zdaj, kar mi blagovolite najprijazneje oprostiti. Nujna opravila so me ovirala, da sem moral to stvar proti svoji

volji odlagati; tudi drugi nenadni zadržki so krivi, da Vaši želji nisem mogel takoj ustreči. V prilogi Vam vračam Vaša pisma in druge listine, katere bodele našli vse urejene. Žal mi je, da nisem mogel Vašemu pričakovanju zadostiti, kakor ste se nadejali; upam pa, da bodem v bodoče Vaša vselej mi draga naročila točno reševal.

Bodite uverjeni, da mi je vedno prijetno opravilo, ako Vam morem biti postrežljiv ter Vas zagotoviti, da sem z odličnim spoštovanjem

Vašemu blagorodju

Ljutomer, dné... vdani sluga

Norbert Rozina.

3. *Opravičevanje zaradi zapoznelega plačila stanarine.*

Blagorodni gospod!

V svojo sramoto moram priznati, da sem zaslužil Vašo grajo zaradi zapoznelega poplačila stanarine, a če Vam povem vzrok zakasnenja, prizanesli mi bodele gotovo.

Znano Vam je, da imam družino in kot reditelj se moram okleniti vsakega posla, da izboljšam usodo svoji rodbini. Pred kratkim je nanesel slučaj, da sem pri neki dražbi kupil nekaj hišne oprave za prav nizko ceno; a k temu ni zadostila moja druga gotovina, zato mi ni preostajalo drugega, nego da sem porabil del svoje že pripravljene stanarine. Nakupljene stvari so mi bile neobhodno po-

trebne in so mi na veliko korist, in to je bil povod, da sem Vam dolžno stanarino pozneje poplačal.

Ker sem Vam jo do zdaj še vselej pravočasno prinesel, zato se nadejam, da me bode te blage volje opravičili zaradi mojega zakasnenja. Obljubim Vam, da se bodem z naprej na vso moč prizadeval, točno poravnati svojo dolžnost, tudi sem pripravljen, da Vas za morebitno izgubo odškodujem.

Bodite uverjeni, da mi je jako ljubo, če si ohranim Vašo prijaznost, zato Vas opetovano prosim Vaše potrpežljivosti. Priporočevaje se Vaši dobroti, klanja se

Vašemu blagorodju

Ajdovščina, dné ...

hvaležni

Izidor Pelin.

4. Prijatelj se opravičuje, da je tuje pismo odprl.

Cenjeni prijatelj!

Obtožiti se moram proti Vam, da sem po neprevidnosti odprl priloženo pismo, ki je bilo naslovljeno na Vas, a pomotoma pri meni oddano. Naslova nisem pogledal, zato obžalujem svojo neljubo nerodnost. Oprostite torej, da sem se nehote spregledal; storil nisem tega iz kaznjive radovednosti, marveč v naglici, s katero vsak dopis odprem, ne da bi prečital prejemnikovo ime. Na prvih besedah sem spoznal, da pismo ni meni namenjeno, in pogled na ovitek me je po-

učil, kako veliko napako sem storil. Vsebina pisma mi ni čisto nič znana, to Vam pri svoji časti zagotavljam. Spoznavši svojo pomoto, utaknil sem list v prvi, in s tem pismom vred v drug zavitek ter tako z novo znamko oddal zopet pošti.

Imejte me torej izgovorjenega, za to Vas vljudno prosi   Vaš

V Poreču, dné ...

odkritosrčni
Rajko Piš.

5. ***Obdolženec se opravičuje
zaradi obrekovanja.***

Ljubi prijatelj!

Tvoj zadnji list me je zelo užalil in vznemiril. Očitaš mi, da sem jaz zoper tebe govoril in celo lagal. Vse svoje govorjenje sem premislil in si svojo vest natanjko izpraševal, pa se kar ne spominjam, da bi bil kdaj kje izpregovoril kako besedico zoper tebe in da sem povsod in vselej le govoril spodobno in resnično. Bog ve, kako je, da moreš kaj takega o meni verjeti ali celo misliti, ker me poznaš, da sem ti bil vedno odkritosrčen. Zelo želim, da bi prišla kmalu skupaj in da bi se ustno pogovorila o tej neugodni stvari. Prepričal se bodeš, da sem jaz v tej zadevi čisto nedolžen, in da sem preprežano, kakor sem bil,

tvoj

Konjice, dné ...

pravi prijatelj
Janko Dobrič.

6. *Sobarica je dlje časa iz službe izostala, oče ali mati jo pri gospodi opravičujeta.*

Visokorodna, milostiva gospa!

Z najponižnejšo hvaležnostjo moramo priznati, da je Vaša milost moji hčeri dovolila, da nas je pretekle praznike obiskala. Tudi bi se bila že zdaj povrnila, ako bi ne bila malo pred svojim odhodom zbolela za hudo hripo, ki jo je prisilila, da je morala biti v postelji. Po zdravnikovi izpovedbi bode ta bolehnost kmalu minula, ako ji bodedo skrbno stregli in jo varovali prehlajenja. Ko bode okrevala, povrnila se bode nemudoma v Vašo hišo. Najvljudneje Vas, milostiva gospa, prosim v njenem imenu, da bi ji oprostili zamudo, in naročuje mi, da Vašo milost zagotovim, kako hudo ji je, da Vam morda nje daljši izostanek dela težave in neprijetnosti. Po njeni vrnitvi se bode na vso moč potrudila, da s podvojeno pridnostjo popravi to, kar bode zamudila. S tem zagotovilom priporočam sebe in svojo hčer Vaši blagonaklonjenosti in z največjim spoštovanjem se klanja

Vaši milosti

Predvor, dné...   najpokornejši
Matija Hlabajna.

7. *Nekdo se sprijazni s prijateljem, ki je bil sumničen obrekovanja, a se je opravičil.*

Dragi prijatelj!

Dokazovalni uzroki, ki ste mi jih v svojem cenjenem pismu z dné 21. jul. navedli, so tako prepričevalni, da si ne morem kaj, da bi Vas ne prosil odpuščenja, ker sem Vas sumničil, da ste me obrekovali. To je resnica, da skušajo hudobni ljudje najino prijateljsko zvezo z nizkotnim opravljanjem razdreti; da se jim pa ta sramotna namera ni posrečila, tega naj Vas uverijo te vrstice, s katerimi Vas ob enem prosim, da me danes zvečer ob 7. uri počastite s svojim obiskom. Za krivico, katero sem Vam proti svoji volji storil, hočem Vam dati najlepše zadoščenje. Poleg nekaterih prijateljev sem povabil k sebi tudi Vašega obrekovalca, da ga po zasluženji pred vsemi osramotim. Odpustite mi torej, ker sem se prenaglil; poznati bi Vas moral bolje in ne slušati hudovoljnih obrekovanj. To napako priznavam očitno s tem in zapupno pričakujem Vašega poseta, kajti težko čakam, da me zopet sprejmete za
svojega

Vojnik, dné...

pravega prijatelja
Zorko Muhiča.

Priporočilna in odsvetovalna pisma.

Večkrat smo v ugodnem položaju, da moremo svojemu bližnjiku kaj pomagati, izkazati mu kako dobroto in podpirati ga v njegovem prizadevanji. Blagosrčen človek oprime se drage volje take prilike in nam gre na roko, če ga prosimo posredovanja. Česar sami doseči ne moremo, to s pomočjo priprošnjikov dosežemo, torej se obračamo do njih, da svojo veljavno besedo zastavijo za naše koristi, katerih bi radi bili deležni. Tako dobrotnikovo posredovanje se vrši potem ustno ali pismeno. Pri tem se je držati največje vestnosti. Ako koga ustno priporočamo, držati se nam je strogo resnice; ako pa se potegujemo za svojega bližnjika pismeno, storiti moramo to še z večjo previdnostjo. Varujmo se torej lahkomišljenega hvalisanja, ne pretiravajmo dobrih svojstev in zmožnosti priporočenca, kajti to bi mu preje škodilo kakor koristilo in zagrešili bi se z grdo brezvestnostjo proti prejemniku našega dopisa. Prej ali slej bi se tudi izkazalo, da smo ga varali, kar bi našemu ugledu bilo na veliko kvar. Za spisovanje priporočilnih listov veljajo pa sicer ista pravila, kakor pri prosilnih.

Kadar komu kaj odsvetujemo, paziti nam je, da podpremo svoje trditve tudi samo z golo resnico, in če bi bila ta prebridka, skušajmo jo oblažiti z rahlo besedo, da ne bode naše mnenje preostro. Stvari, o katerih sodimo danes brez-

obzirno, se lahko jutri zasučejo drugače in le prekmalu se pokaže, da smo se prenaglili v svoji sodbi. Odsvetovalna pisma so vselej zaupna, zato moramo tudi dobro preudariti, komu svoje mnenje razkrivamo. Izključeno ni, da se naše zaupne izjave pozneje zlorabijo proti nam.

Uvod priporočilnim listom.

1. *Nedavno ste izvolili izjaviti se, da boste jednega svojih pomožnih uradnikov (pisarjev) odslobili. Za slučaj, da je njegovo mesto še prazno, dovoljujem si, predstaviti Vam izročitelja tega lista kot jako porabljivega moža, ki...*
2. *Blagovolili ste osebno izkazati mi že toliko prijaznosti, da se mi skoraj zdi drzovito, ako se obračam do Vaše dobrotljivosti z novo prošnjo. Povod temu je zame tolike važnosti, da se smem zanašati na Vašo prijazno oprostitev. Gre se za to...*
3. *Kot jeroba mladega I. I. me veže dolžnost, da skrbim za bodočnost svojega varovanca, zato se osmelujem, Vaše Blagorodje nadlegovati z vljudno prošnjo, ki se nanaša na pre-skrbljenje omenjenega mladeniča.*
4. *Mnogi dokazi Vaše dobrohotnosti me nagibajo (so mi povod), da se obračam do Vas s prošnjo, katere izpolnitev me bode vezala k največji hvaležnosti. Prošnja se tiče...*
5. *Uverjen Vaše naklonjenosti proti meni izpolnujem željo svojega prijatelja, ki ima posebno zaupanje do Vas, da pri Vas poizvedujem, ali bi hoteli sprejeti za gojenca njegovega sina,*

ki je dovršil 3. razred spodnjega gimnazija in je prav brihtne glave, lepega obnašanja ... itd.

6. *Slučajno sem zvedel, da nameravate o kresu svojo obrt znatno razširiti in da v ta namen hočete več delavnih moči v svojo tovarno sprejeti. Ker sem preverjen, da ne bi bilo napačno, ako bi vzeli I. I. v svojo delavnico, zato se drznem, ga najtopleje priporočiti. I. I. je izredno spreten in zanesljiv delavec, da mu je malokdo drugi kos; zato mislim, da bode Vašim terjatvam ugajal ...*

Kako se priporočilna pisma sklepajo.

1. *V prijetni nadeji, da mi izpolnitve moje prošnje ne bodete odrekli, imam čast, imenovati se z odličnim spoštovanjem*
Vašemu blagorodju vdanega
2. *Ako ste toliko dobrotljivi, da izpolnite željo mladega človeka, tedaj mi storite največjo ljubav, za katero Vam bode vedel največjo hvalo ...* Vaš ...
3. *Ako blagovolite mojo udano prošnjo milostno uslišati, tedaj osrečite mladega človeka, ki je jedina podpora svoji ubogi materi, osobito pa k največji hvaležnosti zavežete svojega*
Vam vdanega I. I.
4. *Nadjam se, da bodete blage volje mojemu vljudnemu priporočilu zadostili, ako bode le mogli. Še enkrat Vas prav vljudno prosi*
Vaši blagorodnosti vdani I. I.

5. *Vse žive dni bi Vam bil hvaležen, ako ste toliko dobrotljivi, da mi uslišite prošnjo, katero še enkrat najvdaneje ponavlja*

Vaš pokorni I. I.

6. *Nov dokaz Vaše naklonjenosti bi mi bil, če bi mi blagohotno pripomogli, da se moja iskrena želja uresniči. Imel bi potem jeden uzrok več, Vas spoštovati še bolj in se Vam kazati kot*

Vaš čestilec I. I.

7. *Kaj bodele ukrenili vsled mojega priporočila, to mi ne bode dalo mirovati; zato Vas najvdanejše prosim, da razveselite z ugodnim odlokom prav kmalu*

svojega hvaležnega I. I.

8. *Jako bi me veselilo, ako bi mi skoro dali priliko, da Vas prepričam, kako rad bi Vam postregel s kako protiuslugo*

Vaš hvaležno vdani I. I.

1. Mlad človek se ponuja v službo.

Velečastiti gospod!

Zvedel sem, da potrebujete za svojo obširno trgovino računovodjo, ki bo ob enem tudi prevzel del vašega dopisovanja (korespondencije). Dovoljujem si s temi vrsticami, Vam za to poslovanje najvdanejše priporočati se.

Ker nimam časti, da bi me bližje poznali, zato skoro ne bi smel upati, da se bodele dobrotljivo ozirali na mojo ponudbo, ko ne

bi se mogel sklicevati na priporočilo gospoda I. . . I., katerega spričevalo — kakor menim — v Vaših očeh kaj velja. Vedno se bodem z vso vnemo prizadeval, deležen biti Vaše zadovoljnosti po zvestobi, natanjčnosti, in v čast si bodem štel, da se storim vrednega v vsakem obziru Vašega zaupanja.

Zagotavlja Vas vestne izpolnitve dane Vam obljube, nadja se ugodnega odgovora in se Vam najtopleje priporoča z odličnim spoštovanjem

Vaš

V Jelšah, dné . . .   vdani sluga
Peter Goršak.

2. *Trgovskemu prijatelju se poroča o stanju kupčijske hiše.*

Gospodu J. V. Petriču v Gradcu.

V Ljubljani, dné . . .

Odgovarjaje na Vaš cenjeni list z dné 22. pr. m. podvizujem se, Vam naznaniti, da je gospod Miklavec jeden naših najveljavniših meščanov, ki ima poleg jako živahne kupčije veliko, skoro nezadolženo hišo sredi mesta; razven tega je tudi posestnik obširnega zemljišča. Brez nevarnosti mu torej lahko zaupate zaprošeno posojilo v znesku . . . Kron. Vaše poizvedovanje ostane, kakor se samo ob sebi umeje, popolnoma tajno, kakor Vas tudi jaz prosim, da mojo izpovedbo za se porabite, ne da bi bil zastran tega kaj obvezan.

V posebno radost si štejem, da sem Vaši želji v tej zadevi mogel ustreči. Zagotavljajoč Vas svoje postrežljivosti o vsakršni priliki, priporoča se z odličnim spoštovanjem

Vam

uslužni

Ljubno, dné ... Bogomir Jenko.

3. *Sirota se priporoča
svojemu jerobu.*

Visokočastiti gospod jerob!

Vsegamogočnemu se je v njegovih umrljivih sklepih dopadlo, poklicati k Sebi moje drage stariše v kratkih presledkih. Jako je rana skeleča, ki jo je mojemu srcu vsekala ta tužna izguba, a iskreno zaupanje na milost in usmiljenje božje in dobrodejna zavest, da sem izročena v varstvo tako plemenitega in dobrega moža, navdaja me s pogumom in me krepi, da prenašam svoje brezmejno gorje s tiho vdanostjo. Da, Vi, častiti gospod jerob, ste mi zdaj vse; nado mestovati morate mi druzega očeta in nepozabno maŕ, vodili bode te moje neizkušene korake, in hvaležna Vam bodem za vso srečo bodočega življenja. Zato pa se osmelujem prositi Vas: Vsprejmite me za svojega otroka, prizanašajte mi, kadar se kaj zagrešim, kažite mi pravo pot kreposti in pravičnosti. Vse hočem storiti, da Vam, gospod jerob, olajšam to delo. Ljubezen do svojih starišev hočem od zdaj naprej prenesti na Vas; saj nimam nikogar, da bi me priporočil Vaši dobro-

hotnosti, da bi mi pridobil Vaše srce. Vender popolnoma zaupam Vaši blagi duši in obče znani ljudoljubnosti.

S tolažljivim prepričanjem, da me to zaupanje nikdar varalo ne bode, ostajam z neomejenim spoštovanjem

Vaša

V Križih, dné... pokorna varovanka
Jerica Ciraj.

---

4. *Nekdo priporoča mladeniča za trgovskega gojenca.*

Velecenjeni gospod in prijatelj!

Uverjen Vaše dobrotljivosti proti meni, izpolnujem željo svojega prijatelja, ki ima posebno zaupanje do Vas, da Vas vljudno vprašam, ali bi ne hoteli njegovega sina sprejeti kot gojenca v svojo kupčijo. Da ne bi mladeniča tako dobro poznal, kakor njegovega očeta, tedaj bi Vas ne nadlegoval s tem vprašanjem. Ker Vas pa s prepričanjem morem zagotoviti, da bi bil ta lepo vzgojeni in duhoviti mladenič, ki ima izredno veselje do trgovine, vreden Vaše pozornosti, zato si ne morem kaj, da ne bi ga Vam najtoplejše priporočal. Izpolnil je 14. leto ter je čvrst in zdrav, prijazne vnajnosti, spreten v pisavi, ki se bode ob stanovitni vaji popolnila, in računa zanesljivo ter urno. Tudi je nekoliko večč italijanskega jezika. Vsled tega sem prepričan, da bode pod dobrim navodilom in primernim nadzorstvom, ka-

kršno bode našel pri Vas najboljše, o svojem času delal vso čast stanu, ki si ga je sam izvolil. Oče njegov je vrl in obče spoštovan mož, ki je voljan primerno učnino plačati in izpolniti tudi druge pogoje, katere mi izvolite naznaniti.

Pričakovaje Vašo dobrotno odločitev, mislim, da mi to priporočilo nikdar ne bode pouzročilo kakega očitania; v tej nadeji sem z vsem spoštovanjem

Vaš

Dobrava, dné . . .

vdani

Stanko Marčič.

5. *Gojenec se priporoča trgovcu.*

Velečastiti gospod!

Ko sem bil zadnjič v Ljubljani, izjavili ste, da nameravate o veliki noči vsprejeti v svojo trgovino gojenca, ki naj bi bil z dežele doma. Ako se do zdaj še niste odločili za kakega dečka, tedaj bi se usojal nasvetovati Vam jednega od tukaj, katerega priporočam z mirno vestjo, da bi se nanj blagohotno ozirali. Deček je tretji sin tukajšnjega učitelja, ki je dovršil I. razred meščanske šole s prav dobrim vspehom in je prav prikupljivega obnašanja. Njegov oče ima veliko družino in vsled tega ni imovit, vendar je tu zelo spoštovan mož, ki svojo deco uzorno vzgaja; zato tudi ne dvomim, da se bode njegov sin Mirko resno potrudil, pridobiti

si Vašo blagonaklonjenost in opravičiti moje toplo priporočilo, ako bi se odločili sprejeti ga v svojo hišo in trgovino. Vsekako Vas prosim, da me skoro obvestite o svoji nameri, zato Vam hoče biti izredno hvaležen z odličnim spoštovanjem klanjajoč se

Vašemu blagorodju

Ponikva, dné ...

vdani

Jaromir Žužek,

lesni trgovec.

6. *Meščan priporoča obrtniku pomočnika.*

Častiti gospod Rupnik!

Izročitelj tega lista, netjak moje žene, želi v Vašem mestu dlje časa muditi se, da bi se svojega obrta bolje izučil. V svrhu tega pa mu Vaša kupčija nudi najlepšo priliko in razven tega Vas poznam kot moža, ki je svojim ljudem dober in ljubeznjiv. Torej se mi vidi, da storim najbolje, ako Vas prijazno naprosim, da bi vzeli mladega človeka v svojo delavnico. Iz njegovih izpričal bode te posneli, da se je svojega rokodelstva dobro izučil in da je pri vseh mojstrih dosedaj služil v njihovo popolno zadovoljnost. Jamčim Vam tudi za to, da se bode v npravstvenem obziru lepo obnašal. Gledé na mezdo pa ne stavi pretiranih zahtev, zadovoljen bode s skromnim plačilom, samo da se bode v svoji stroki temeljito izobrazil.

Radi tega upam, da bodele mojemu vljudnemu priporočilu ustregli, ako Vam je sploh mogoče.

Radostno se bodem poprijel vsake prilike, da Vam storim kako protiuslugo; prosim zanašajte se na postrežljivost

svojega

Vam vdanega

Naklo, dné... **Lavoslava Zabreda,**
mizarja.

7. *Obrtni pomočnik se ponuja za poslovodjo.*

Častita gospa!

Z raznih strani se čuje, da se Vaš dose-danji delovodja I. I. premesti v „Velče“, kjer bode svojo obrt na lastno roko izvajal. Ako je to resnica, tedaj se usojam, ponuditi se Vam za poslovodja ter Vas vdano prositi, da bi me sprejeli v svojo cenjeno hišo. Vsako priložnost sem porabil, da sem se v svoji obrti dobro izuril; službujem že šest let za prvega pomočnika pri gospodu I. I. v Zagorji in se sklicujem gledé na svojo spretnost in neomadeževano nravnost, na učna in službena spričala, katere tu prilagam. Ako se, velespoštovana gospa, še niste odločili, komu bi izročili vodstvo svoje delavnice, tedaj bi se Vam jaz najvljudneje pri-poročal. Neizrekljivo bi me veselilo, da bi mogel delati v Vaši hiši. Potrudil se bodem

na vso moč, da si pridobim Vaše spoštovanje in zaupanje Vaših častitih naročnikov.

Proseč Vas prijaznega odloka, klanja se Vam z odličnim spoštovanjem

Vaš   vdani
Zagorje, dné... **Konrad Praznik.**

**8. *Hišina se priporoča
v službo.***

Visokočastita gospa!

Na Vaš poziv, ki ste ga priobčili v domačih časnikih (dné... t. m.) si dovoljujem, da se Vam, velečenjena gospa, ponudim za hišino, in da Vam v blagovoljno presojo pošiljam troja spričala o svojih prejšnjih službah in o sedanji. Vem, da na to ne morem še dobiti Vašega pritrdila, ponižno Vas prosim za zdaj prijaznega dovoljenja, da se Vam smem osebno predstaviti, in da bi me dobrotljivo vzeli na poskušnjo za par tednov; tako bodete najložje uvideli, ali sem sposobna za službo, ali ne. Največjo marljivost in zvestobo Vam obljubujem; zato upam, da mi ne bode težko, Vašim zahtevam povsem zadostovati in doseči Vašo popolno zadovoljnost. To zagotovilo pa ne smatrajte za prazne besede, marveč za pošteno obljubo, ki jo bodem dejanjsko in točno izpolnovala. Ugodnega odgovora pričakovaje, poljubujem Vam roko in sem z odličnim spoštovanjem

Vaša   ponižna
V Rušah, dné... **Nežika Ruda.**

---

9. *Ugodno poročilo o služkinji in priporočilo.*

Cenjena prijateljica!

Radostno ustrezam tvojemu naročilu, draga mi Ivanka. Natančno sem poizvedovala o vsem, kar bi rada vedela o Terezi Kovačevi, katera se ti ponuja v službo. Po vsej pravici ti jo smem priporočati. Da je izstopila iz dosedanje službe, vzrok je prav ta, kakor se ti je naznanilo. Jedino le želja, da bi prišla v odličnejšo družino, in da bi si svoje gmotno stanje izboljšala, je dekleta nagnilo, da se je tebi ponudila. Gospa, pri kateri je zdaj služila, jo noče v tej zadevi ovirati, a to je gotovo, da je ne pusti rada od sebe, trdeč, da ji more dati povsem hvalno izpričalo. Dekle je prikupljive vnanjosti, mirnega in pohlevnega značaja. Pri delu je urna in točna in domač delokrog ji je toliko priljubljen, da le redkoma misli na kako zabavo s svojimi sovrstnicami, celo v slučajih danega ji dovoljenja se ni posluževala prilike. Po vsem tem se bodeš lahko odločila. Njeno stanje ji bodeš izboljšala, čim več bodeš našla vzrokov biti žnjo zadovoljna. Sicer pa pričakujem v tej zadevi tvojih daljnih naročil; da ti jih drage volje oskrbim, tega mi pač ni treba znova naglašati; samo to te prosim, da ohraniš svojo ljubezen in prijaznost

tebi

Moravče, dne...

vdani prijateljici
Zdenki Pajar.

10. ***Nekdo priporoča
deklo v službo.***

Velečastita gospa!

Zvedel sem, da Vaša služkinja izstopi iz Vaše službe; zato se osmelujem, Vas opozoriti na dekleta, ki bi Vam v vsakem obziru izvestno ugajala. To dekle je najstarejša hči tukajšnjega izvoščka. Dasiravno bi jo oče rad doma obdržal, vendar ji ni obstati poleg mačehe, ki jo jako zanevidi; zato bi šla raje k tujim ljudem služiti, nego prenašati še nadalje nestrpne razmere v očetovi hiši. Ime ji je Katarina Varšič. Kar sem o njej čul pri znancih in sosedih, je samo častno in hvalno. Iskreno torej želim, da bi prišla v dobro hišo. Vsled tega se drznem, Vam, cenjena gospa, priporočati jo najtopleje. V prijetni nadeji, da sem Vam s tem nasvetom storil dobrodošlo uslugo, imam čast beležiti se z visokim spoštovanjem

Vašega

vdanega

V Ratečah, dné...

Jerneja Bratič.

11. ***Poizvedovanje zastran
gospodarice, katero bi
v službo vzeli.***

Velečastita gospa!

Moja hišna gospodarica se bode po veliki noči omožila, zaradi tega si moram poiskati pripravno namestnico. Ker vsled svoje kup-

čije nisem ves dan doma, zato morem zaupati oskrbovanje domačega gospodinjstva samo zanesljivi osebi. Po vnanjosti soditi, bi mi ugajala Zofija Miševa, katera je, kakor pripoveduje, sedem let služila pri Vas, blaga gospa, in vzel bi jo v službo. Predno pa se odločim, bi rad zvedel Vaše prijazno mnenje, je li Zofija sposobna, zanesljiva in poštenega vedenja.

Ako mi storite to ljubav, da mi svojo sodbo odkrito poveste, bi Vam bil jako hvaležen

Vaš

Tolmin, dné...

ponižno vdani
Anton Vidmar.

12. *Hči se posvetuje z materjo zastran ponujenih služb.*

Mila moja mati!

Vedno vajena, da ne storim ničesa brez vednosti in volje materine, obračam se do tebe in te prosim za svet. Znano ti je, da bi si rada svojo službo zboljšala. Veseli me, da se mi nudi zdaj lepa prilika; a kaj bi storila, odločiti se ne morem. Jako ugodno ponudbo sem dobila od tukajšnjega starega imovitega trgovca l. l., ki je brez družine. Za svoje malo gospodinjstvo potrebuje samostojno služkinjo. Kot taka bi imela pri njem prav dobro, ker mož sluje, da je prijazen in skromen; pri njem bi imela 200 K in vse prosto. Pod enakimi pogoji bi lahko

tudi stopila v službo k priletni gospej vdovi I. I. Izročila bi mi vso skrb v gospodinjstvu. Tiho in mirno sameva s svojo že odraslo hčerko, samo ponosno in manj prijazno se vede proti poslom, kakor ljudje govoré. Kaj meniš torej, ljuba mati? Najbolj mi ugaja prva ponudba; dasi druga tudi ne bi bila slaba, ker bi se marsikaj koristnega še naučila pri izobraženi gospej. Da me druga ne prestreže, bodi tako dobra in odpiši mi takoj, ker se moram kmalu odločiti. S to prošnjo spajam še prisrčne pozdrave in željo, da bi ostala vedno tako dobra in mila ko do zdaj

svoji

Šmihel, dné...

te ljubeči hčeri

Metki.

13. *Odsvetovalno pismo na vprašanje radi posla.*

Velečastiti gospod!

Dolžnost me veže, da Vam na Vaše cenjeno pismo sporočam odkritosrčno, kar mi je znano o poslu Marijani Umek, ki je pred dvema letoma bila v službi pri mojem sosedu. Kakor sodim, ni to dekle táko, da bi bilo vredno vsega zaupanja. Pri sosedu je morala ostaviti službo, ker so jo imeli na sumu, da ni povsem zvesta. Iz samih ozirov do njene uboge matere so ji prizanašali, da

ni prišla v dotiko s sodiščem. Ali se je zdaj kaj predrugačila in postala zanesljivejša, potrditi Vam ne morem; tudi nočem nikomur kaj očitati, česar nisem sam prepričan. Najmenj pa želim, da bi kdo vsled moje izjave bil nesrečen. Ravnajte se torej po svoji razsodnosti in opreznosti, sicer pa bodite uverjeni, da Vam vse najbolje želim in da sem z odličnim spoštovanjem

Vaš

odkritosrčni

V Kranji, dne ...

Konrad Malič.

Sožalna in tolažilna pisma.

Kadar je koga izmed naših sorodnikov, prijateljev, znancev in dobrotnikov zadela kaka nesreča, takrat je večkrat naša dolžnost, da jih milujemo in tolažimo, da jim kažemo svojo ljubezen in vdanost z iskrenim sočutjem. Vtopiti se nam je v položaj prizadetih, ki so potrebni našega tolažila. Bolestne vtise žalujočih si moramo živo predočiti; prešinjeni moramo biti iskrenega sočutja, sicer je naše pomilovanje le navidezno in ne naredi zaželenega vtisa.

Ker je pa velika razlika med onima, ki si nesrečo le misli in kogar je resnično zadela, tedaj mora prvi svoj dušni mir v to porabiti, da drugemu pomaga s tolažilnimi okoliščinami. Te so pa različne, in če hočemo doseči svoj namen, ozirati se nam je na osebo, katero hočemo tolažiti. Lepa navada je, da iščemo tolažbe v veri, v božji previdnosti, pravičnosti in usmiljenosti; marsikdo pa najde tolažbe v samem sebi. V tem slučaju zadostuje, ako kažemo samo svoje sožalje, katero moramo uravnati po blagostanji prejemnika. Slog tacih pisem mora biti resen in slovesen.

Uvod pomilovalnim listom.

1. *Torej je res, kar mi naznanja črni obrobek tvojega danes mi dostavljenega lista, katerega sem z bridko slutnjo odprl in prečital. Našega dobrega, ljubljenega očeta ni več! Bridke solze mi tekó po licih in mi rosijo papir; roka se mi trese, ker se mi srce topi v bolesi, in*

beseda mi zastaja, da ne vem, kako bi duška dal svoji potrti duši. Če nas že izguba prijatelja silno pretresa, kaj še le, če mrtvaški blede angelj odpelje nam najdražje bitje, milega očeta . . .

2. *Vaše zadnje pismo mi razodeva, kako ste silno potrti, in podvizam se deliti z Vami Vašo tugo in bolest. Skupaj hočeva plakati nad usodepolnim udarcem, ki naju je oba zadel, skupno hočeva tudi iskati vzroke, ki nam jih podava sveta vera v naše pomirjenje, v našo tolažbo.*
3. *Tvoje cenjeno pismo me je do solz ganilo. S čim si se zagrešil, da te je tako trpljenje zadelo? Na to vprašanje si ne morem dati odgovora; a nek notranji glas mi pravi, da imamo iskati uzrok v višjem bitji, ki vlada nad nami in odločuje našo usodo ter nam pošilja tudi trde izkušnje ne brez modrih namenov . . .*
4. *Le oni, kdor je bil sam v položaju, da je moral objokovati izgubo predragega sorodnika, more pojmiti bolest, ki jo občuti očetovsko srce, ako je neizprosna smrt ugrabila ljubljeno dete ter ga iztrgala iz njegovega naročja. Oh, to ti je skeleča, globoka rana, ki jo vseka kruta usoda v srce in ves svet ne more nadomestiti tega, kar bi praznoto, hipoma nastalo, moglo zapolniti. Le solze nas tolažijo . . .*

Kako se sklepajo pomilovalna pisma.

1. *Kar Vam zdaj pred vsem priporočam, je vztrajno delovanje, s katerim se lahko motite. Delo Vam bode odvajalo polagoma in sigurno bolečino in Vas dobrodejno vedrilo. To vem iz lastne izkušnje in v svesti sem si, da mi bodete pri-trjevali, ako se bodete ravnali po mojem svetu. Sporočite mi prav kmalu, da Vam je to zdravilo bilo na prid, kajti iskreno želim, da bi bili skoro utolaženi vred s
svojim Vas pomilujočim I. I.*
2. *Naj bi božja Usmiljenost jednake nezgode od Vas odvračevala in Vam kmalu naklonila kako nadomestilo za izgubo, ki Vas je zadela tako bridko. S to odkritosrčno željo ostajam
Vam vedno vdani I. I.*
3. *Ne izgubite torej poguma; nesreča se mora upehati, ko Vas preganja, in prišel bode čas, ko bodo Vaša prizadevanja venčana z naj-lepšim plačilom. Da bi le kmalu nastopil ta čas, to Vam iz vsega srca želi
Vaš zvesti I. I.*
4. *Pridi kmalu in olajšaj si svoje srce na prsih
svojega resničnega prijatelja I. I.*
5. *Uteši torej svojo boleost in tugovanje, ljuba prijateljica! Čas zaceli vse rane, s trdnim za-upanjem v Boga vdaj se v to, česar nihče ne more izpremeniti. On šteje naše solze in jih bode tudi tebi obrisal. Zato bodi potolažena in bodri naj te spomin na
tvojo iz vsega srca ti vdano I. I.*

6. *Osrčite se torej, zaupajte v božjo previdnost in dobroto, ki Vam bode skeleče rane zacelila, saj po njej pride tudi vse dobro, ako nas je prej trdo izkušala. S to mislijo utešite svoje bridkosti, katere bi Vam najraje vse odvezel*

Vaš   z Vami žalujoči I. I.

---

1. ***Sin tolaži svojo mater ob smrti očetovi.***

Mila, dobra mati!

Kaj hočem, kaj morem Vam povedati v Vašo tolažbo? Oh, naju oba je zadela izguba, katere na svetu nič ne more nadomestiti! Koliko grenkih solz sem že pretočil, a nič me ne more pomiriti, nič utolažiti razven vere. Sam Bog je, ki očetovsko ljubi vse ljudi in jih nikdar ne zapusti. Njemu jedinemu in v svojo moč, ki jo imam od njega, hočem zaupati. On naju bode krepčal, da ne omagava vsled silnega udarca. Z vdanostjo in stanovitnostjo bova prestala žalostne dni najostrejšje preskušnje. Ne zdihujte, blaga mati! Bližam se že oni dobi, ko bom mogel za Vas delati in z Vami deliti, kar mi bode naklonila dobrotljiva božja roka in kar si bom prigospodaril s pridnostjo in štedljivostjo. Draga mati, kako srečnega me dela ta misel! Zanašajte se tudi Vi na njo; zaupajte Bogu in svojemu sinu, ki Vam je dan v podporo. Vse, kar imam, naj bode Vaše. Kakor ste Vi do zdaj zame skrbeli, tako hočem jaz v bodoče skrbeti za Vas. Dal

Bog, da bi mi bilo skoro mogoče, vsaj deloma nadomestiti Vašega reditelja! To je in ostane moj trdni sklep; zaupajte vanj in obrišite svoje solze!

Sladko naj počiva blagi, dobri oče! Bog mu povrni, kar je storil za nas; njegov spomin bodem častil vse svoje dni ter si prizadeval biti vrednim njegove ljubezni in njegove nade, katero je stavil v mé.

Zdravi ostanite, ljuba mamica, v duhu Vas objamem in podam roko zagotavlja Vas, da Vam nihče ni tako iskreno vdan kakor

Vaš

V Postojni, dné...

žalujoči sin
Filip.

2. *Sožalno pismo sinovo očetu o smrti matere.*

Preljubljeni oče!

Same najbridkejše žalosti ne vem, kaj bi Vam pisal. Nepričakovano poročilo o smrti moje premile matere me je tako zelo presunilo, da nisem v stanu še misliti ne. Pričakovaje poln sladkega upanja veselega poročila, da ste vsi čvrsti in zdravi, dobim po pošti tužno Vaše naznanilo. Jaz bi Vas, pre-dobri oče, moral tolažiti zaradi te nenadomestljive izgube, a moje srce se topi v taki žalosti, da tega nisem zmožen storiti. Morda bi Vam tudi s tem še povečal rano, katero Vam brž ko ne že céli vdanost v božjo

voljo in Vaša dušna krepost. Bog nam je poslal to tugo, ali smemo zato godrnjati? Ne, on je pravičen; roko mu hočemo poljubovati, če tudi se nam zdi, da nas kaznuje; trdno hočem vanj zaupati. On nas bode ojačil in nam lajšal bridkosti; zato ne bodete, dragi oče moj, prehudo tugovali, marveč spominjali se, da potrebujejo Vaši otroci še Vaše pripomoči in Vaše podpore. Bodite potolaženi in prepričani, da se bodem potrudil, delati s podvojeno pridnostjo Vam toliko veselja, da bodete imeli vsaj nekoliko nadomestila za sedanje bridkosti. Z otroško spoštljivostjo Vas objamen in sem z Vami

Vaš

V Višnji gori, dné ...

plakajoči
Tine.

3. *Sin pomiluje mater, da je teta umrla.*

Ljuba moja mati!

Silno me je potrla vest o smrti moje tete. Oh! Koliko je moralo Vaše srce trpeti! Ranjka je bila blaga žena, jasnega razuma, pobožna in miroljubna. Vsa ta svojstva so jo priljubila pri vseh, kateri so jo poznali, zato je bila tudi Vaša ljubljenska. Vendar Vas mora nekoliko tolažiti, ako se spominjate njenega krščanskega življenja, njene bolezni, v kateri je z vdanostjo v božjo voljo in potrpežljivostjo ter z upanjem na večno zveličanje kazala svoje duše trdno moč. Take bolestne ločitve

nam silno zrahljajo ljubezen do tega sveta; saj nas pa tudi učijo, da se nam je držati le Boga, ki je neskončen in ki on sam more zopet zapolniti v našem življenju praznoto, nastalo vsled izgube priljubljenih nam osob. Odpustite mi te besede, ker se glasé, kakor da bi Vas hotel poučevati. Vaš verski čut je močnejši od krvnega in prirodnega, in sami ste se uverili o ničevosti in bridkosti tega življenja; Vi sami ste me učili, da naj svojega srca ne vežem na posvetnosti. Vendar v trenutju ostre skušnje nadvlada prirodo naš razum, zato Vas zagotavljam, da mi sega Vaša izguba globoko v srce in da z Vami čutim vso boleost in da bodem vedno s prisrčno vdanostjo in spoštljivostjo

Vaš

Šmartno pri K..., dné ... hvaležni sin
Davorin.

---

4. *Poročilo stricu o smrti njegovega netjaka.*

Preljubi gospod stric!

Kakor mi je sicer prijetno obvestiti blage sorodnike in prijatelje o važnih dogodkih v naši rodbini, tako težko mi je danes, ko mi družinska nezgoda najžalostneje vrste potiska pero v roko. Ubrani se temu ne morem, kajti obiteljske boolesti so tudi last vse družine, in nikakor ne gre, drug drugemu kaj prikrivati. Torej čujte vest, ki bode izvestno tudi na Vas naredila globok vtis. Moj brat,

nadepoln mladenič, v cvetu svoje dobe, svoje sreče, tega ni več! Dne 5. t. m. je po osem-dnevni bolezni umrl za plučnim vnetjem. Odvežite me opisovanja, kako se je bolezen razvijala, za danes tega nisem zmožen. Vsa naša hiša se topi v solzah, in celo tujci, ki so ranjcega komaj poznali, obžalujejo njegovo nenadno smrt. Ako Vam je mogoče, prinesite nam s svojim posetom nekoliko tolažbe v naši bridkosti, ker vsi smo je potrebni, zlasti   Vaš

Dobrna, dné ...   potrti netjak
Daniel Bregar.

5. *Nekdo pomiluje prijateljico,
ki ji je mož umrl.*

Mila, cenjena prijateljica!

Velika, bridka izguba Vas je zadela! Odvzet Vam je predragi mož, ki je bil Vaša sreča in ki je Vas nad vse čislal in ljubil.

Zdela sta se mi najsrečnejša človeka, ko sem videl, da sta živela v najsrečnejši, ne-skaljeni slogi; in tako kmalu, tako nepričakovano se je porušilo to lepo razmerje! — A božja pota so skrita in njegove najtrpkejše preskušnje niso težje, kakor jih človek more zmagati. Po dežji nam prisije dobrodejno solnce in po trpljenji nastopi ravno tako veliko veselje; zato, častita prijateljica, ne dajte, da bi Vam srce popolnoma upadlo in potrpežljivo prenašajte ta silni udarec neizprosne usode. Nedvojbeno Vam bode ljubi

Bog poslal krepilnega leka za globoko rano
Vašega srca.

Utešite torej svojo boleost, milovanja vredna
prijateljica! Poiščite si razvedrila pri svojih pri-
jateljih in v blaženem veselju odlične družbe
ter bodite uverjeni, da nihče z Vami zaradi
velike izgube iskreneje ne sočustvuje, nego
Vaš

Bohinj, dné ... 190.. zvesti prijatelj
Ožbe Volkov.

**6. *Tolažilo gospodu, ki mu
je umrla soproga.***

Visokočastiti gospod!

Prijaznost, ki mi jo že dlje časa izkazu-
jete, je zame izredno odlikovanje ter me
navaja k iskrenemu sočustvovanju, bodisi da
ste srečni, bodisi da Vas zadene kaka ne-
zgoda. Tako je napravila žalostna vest o
nenadni smrti Vaše velecenjene gospe name
jako bolesten vtis. Vsi Vaši prijatelji Vas po-
milujejo zaradi nenadomestljive izgube; a jaz
ne morem opustiti, da bi Vam pismeno ne
izrazil svojega sočutja. Odveč bi bilo, da
bi Vam našteval vzroke, ki nam jih vera in
pamet podajeta, vsled katerih krotimo svojo
potrtoost; kajti dobro vem, da so Vam bolje
znani nego meni in da se bodete izvestno
ž njimi pomirili. Nevidna roka, ki je priza-
dela Vašemu srcu tako rano, vzradostila Vas
bode zopet na mnogovrstne druge načine,
posebno bode Vaše žalovanje tolažila in ute-

šila okolnost, da Vam je predraga ranjka
ostavila dvoje dražestnih in nadepolnih otrok.
Iz vsega srca želim, da bi božja previdnost
Vam odvzela vse bridkosti in Vas branila v
prihodnje vseh usodepolnih udarcev. Ako
se bode to izpolnilo, potem bode z Vami
vred potolažen   Vaš

otožni in vdani
Sv. Peter, dné... 190.   **Tomaž Jesenko.**

7. *O smrti očetovi sinu.*

Blagi moj!

Tužnim srcem sem na znanje vzel nepri-
čakovano poročilo o smrti tvojega gospoda
očeta. Lehko si mislim, kako zelo je nena-
domestljiva izguba potrla tebe in tvojo rod-
bino; tolaži naj vas pa to, da je vam vsem
toliko časa bila ohranjena ta podpora. Koliko
občutnejša zate bila bi smrt očetova, ko bi
bila nastopila v tvojih otročjih letih! Vsled
njegove smrti bode zdaj tvoja delavnost
postala živahnejša. Resneje se bodeš trudil,
da izkoristiš svoje lepe zmožnosti, ki ti jih je
podarila božja dobrota; tako ti bode kmalu
mogoče, svojo ljubo mater in svoje sorod-
nike preskrbeti, sebi pa olajšati sedanje težko
stanje. Ta smrtni slučaj pa motiš, — česar
bi ne smel storiti —, preveč iz tega stališča,
da sebe in svoje ohraniš. Koliko pa bode
tvoje srce trpelo ne oziraje se na posledice
za tvojo bodočo usodo! Ker si pa kristjan,
tedaj ne bodeš lahko pogrešal tolažilnih

vzrokov. Spoštovanje in ljubezen vseh poštenjakov vzel je ranjki seboj v grob; in že to te mora jako pomiriti. Sicer pa nam bo vsem prej ali slej bila usodepolna ura, zato tudi ni mogel tvoj oče delati izjeme, in razlika je celo neznatna, ali se to zgodi par let pozneje ali prej.

Konečno želim, da bi vas Bog vse ojačil in krepčal ter Vam dal doživeti mnogo veselja na tem svetu, da bi se zacelile rane, ki jih je vsekala neizprosna smrt.

Prosim te, ne žaluj preveč in potolaži se s svojim

Kobarid, dné ... srčno te pomilujočim
Tinetom Logar-jem.

8. *Tolažilo prijateljici o smrti očeta.*

Draga mi Cilka!

Vest o smrti tvojega očeta me je silno pretresla in s teboj čutim tvojo bridko izgubo, tvojo brezmejno boleost. Zgubila si očeta, ki je bil tvoj ponos, tvoje veselje in tvoja sreča tu na zemlji, in ki je bil popolnoma vreden tvoje iskrene ljubezni. Opravičeno je torej, da plakaš, mila moja prijateljica. Kdo bi si upal grajati solze, ki se pretakajo za takega očeta? Kdo bi ti v zlo štel, ako se vtapljaš v čustva najglobokejše žalosti in če ne moreš pozabiti tako grenke izgube? Oh, pomilujem te iz vsega srca in želim, da bi imel več nego sočustveno solzo,

več nego pomilujočo besedo, da bi mogel pomiriti tvoje zbegano srce! Bog ti je poslal to nezgodo, On te bode tudi tolažil in krepčal. — V nekih dneh pridem k tebi, da bodem žalovala s teboj, da bodem na tvoji strani pričakovala jutranje zarje nebeške tolažbe, katere si toliko potrebna in ti je želi
tvoja

Slov. Bistrica, dné... s teboj žalujoča
Ivanka Pirčeva.

---

9. *Sožalje bratu, ki mu
je umrl otrok!*

Ljubi brate!

Nesreča, ki te je zadela, me je bridko ganila. Opravičena je tvoja žalost in umljivo mi je, kako potrť moraš biti, da si izgubil vsled nesrečnega slučaja jednega svojih nade-polnih otrok. Tolaži se, dragi Miroslav, z dobrodejno zavestjo, da se je to zgodilo brez tvoje krivde. Božja previdnost pošilja večkrat človeku nesrečo, da ga izkuša, ali ima kaj zaupanja do nje, in če tudi vselej ne uvidevamo, zakaj nas zadevajo tako usode-polni udarci, dvomiti ne smemo nikdar nad ljubeznijo Vsemogočnega. Ponižno se moramo ukloniti njegovim naredbam, četudi so nam zagrnjene z največjo temo. Uteši torej svoje tugovanje in ne pozabi

svojega
te pomilujočega brata
Tolmin, dné... **Petra.**

---

10. *Prijatelju ob smrti
njegovega sina.*

Pomilovanja vredni prijatelj!

Z obžalovanjem sem na znanje vzel pretresljivo vest o izgubi, ki Vam jo je prizadejala smrt Vašega nadepolnega sina. O, da bi imel kaj lečila za tako rano, ki jo ozdravi samo čas in v nebesa obrnjeni pogled vere k Njemu, ki z modro in dobrotljivo roko vodi človeško usodo! O, kako temno nam je tu na zemlji marsikaj, kar se razjasni šele tam! Kdo bi mogel povedati, zakaj neizprosna smrt kosí otroke, ki so veselje in tolažba starišem ter jim jih iztrga v najlepši dobi, ko se najbujnejše razvijajo, dočim starčki, ki že davno več ne koristijo svetu, zaman iščejo grobnega miru. Mili prijatelj, to je tajnost, ki je ne moremo razvozlati, dokler smo na svetu. Vendar pa imamo domnevanje, ki naše srce tolaži. Kdo ve, koliko bridkosti in nesreč bi bilo še prišlo nad Vašega Franceta? Spominjajte se ponesrečencev, ki niso za nobeno delo, in priznati morate, da ste v svoji nesreči mnogo na boljšem, nego oni. Koliko je očetov, ki izgubé svojega edinega sina, Vam pa sta ohranjena še dva nadepolna otročiča, ki cvetita v zorni lepoti. Bog Vas bode ž njima odškodoval in jima dal rasti v Vašo tolažbo. Darujte jima vso svojo ljubezen! Vaše srce bode sicer še nekaj časa krvavelo, a polagoma se bode rana zacelila in Vaša boleost se bode prevrgla v radostno

upanje, da Vam bode ranjki France na onem boljšem svetu hvaležno prihitel naproti, ko bode Vaše delovanje na zemlji dovršeno. Tam se ne bode nikdar več ločil od Vas. Njegov poklic je bil dognan, in prišel bode čas, da bodemo tudi mi poklicani pred božji prestol.

Dotlej si ohraniva ljubezen, za katero Vas prosi

Vaš

Na Krki, dné...

čestilec

Bela Tušek.

11. *Prijatelju ob smrti njegove sestre.*

Cenjeni prijatelj!

Da srčno obžalujem veliko izgubo, katero ti je prizadejala smrt tvoje ljubeznive sestre, treba mi ni še posebej naglašati. Spoštoval sem v njej blágo srce polno plemenitih čustev, in nje ločitev s tega sveta navdaja me s tem večjo bolestjo, čem bolj je bilo videti, da bi bila sestra pri svoji sveži in cvetoči mladosti lahko še prav dolgo živela. Zakaj je morala tako zgodaj svet ostaviti? Na to vprašanje ne vem odgovora, dragi moj, če ne misliva na to, da ravna neizcrpljiva modrost večnega Stvarnika vsikdar po najboljših in najpametnejših nagibih. Glej, s to vero hočeva utešiti svojo tugo po nepozabni ranjki, ter voljno in mirno prenašati bridko

izkušnjo tega življenja. Ohrani svoje prijateljstvo še nadalje in piši kmalu kaj
svojemu

Šturije, dné... verno ti vdanemu
Pavletu Rojcu.

12. *Sožalno pismo tovarišu
o izgubi prijatelja.*

Dragi moj prijatelj!

Nikdar ne bi bil verjel, da bi me mogel tvoj list užalostiti, in vendar sem to zdaj bridko izkusil. Naju oba je zadela nenadomestljiva izguba. Najin prijatelj je bil vsikdar ljubezniv, njegovo srce žlahtno, njegov govor duhovit in zadnje dni pred smrtjo je kazal redko potrpljenje v svoji bolezni. Ko se mu je bližala zadnja ura, v kateri marsikdo strepeče, bil je miren in vdan v božjo voljo. To naju, dragi prijatelj, lahko nekoliko tolaži. Nepozabni ranjki je odložil zemsko krilo, da bi legel k pokoju, kakoršen mu tukaj ni bil namenjen. Naj vživa večni mir in večna luč naj mu sveti! Težko bova pogrešala milega tovariša, ki naju je vedno bodril in spodbadal k vztrajnosti, delavnosti in modrosti, ki nama je vedril dolgočasne dneve s svojo bistroumnostjo in izkušnostjo. O kako prazna bode najina družba! Ne vem, kako bodeva prebolela ta usodepolni udarec. Okleniti se morava tesneje drug drugzega in gojiti trdno zaupanje med seboj. Posnemajoč vzorna svojstva predragega ranjkega popela se bodeva polagoma do one stopinje, na kateri

bodeva drug drugemu „dovolj“, in spomin
na njega, ki naju je prezgodaj ostavil, sladil
bode nama prijateljsko zvezo, katero utrditi
se bode neprenehoma prizadeval

tvoj

nevtolažen

Ponikva, dné...

Cvetko Jarnik.

13. ***Tolažilo prijateljici
o smrti zaročenca.***

Uboga Zofija!

Kako strašno je nenadna smrt tvojega
ljubega Svitoslava ogrenila moje veselje nad
tvojo zaročitvijo! Oh, kako grozovita je
smrtna kosa! Včeraj najdem vrnivši se domov
od svojih opravkov — tvoje črno obrobjeno
pismo, katero me je jako ostrašilo, in ko je
odprem, čitala sem žalostno poročilo. Uboga
Zofija! Srce me sili, da bi ti izrekla svoje
sožalje in te tolažila, a sama ne najdem besed,
ker sem s teboj vred potrta. Je li sploh najti
kaj tolažbe, tedaj je smemo pričakovati le
od Boga, ki te je vzel v preskušnjo, da tvojo
dušo ojači in te stori vrednejšo bodočih
srečnejših dni.

Mila moja! Ostavi, kar najhitreje, kraj
žalosti in pridi na moje srce, morda se nama
posreči, da se razvedriš, pomiriš in potolažiš.
Tudi moji stariši, ki te srčno pomilujejo, te
vabijo na poset, torej pridi, kajti rada bi te
objela

tvoja

verna prijateljica

Na Brdih, dné...

Tončka Rižnar.

14. *Pomilovalno pismo
bolnemu prijatelju.*

Mili prijatelj!

Do zdaj sem bil vaju, sprejemati od tebe samo prijetna sporočila. Nenadoma pa dobim od tvojega brata pismo z naznanilom, da si hudo obolel. Naj bi te ljubi Bog še dolgo ohranil tvojim prijateljem in sorodnikom, in storil bode to izvestno, kajti brat tvoj mi piše, da je zdravnik trdil, da se ni bati nevarnosti, ako se bodeš držal njegovih odredb. Prosim te, da ne prezreš ničesar, kar ti pripomore k ozdravljenju, in pomisli, da je skrb za ohranitev življenja človeku najvažnejša dolžnost. Bog bode uslišal prošnjo tvojega prijatelja in ohranil tvoje drago življenje. Kako se bodeš potem veselil, ko bodeš stopil iz zaduhle bolniške sobe pod mило zračno nebo in kako se bode tvoje hvaležno srce dvigalo k Njemu, ki ti je dal po sicer neugodni izpremambi občutiti vso slast življenja! Vsi moji sorodniki ti z menoj vred želé, da kmalu in trajno ozdraviš. Opetovano pa te opominjam, da se točno ravnaš po zdravnikovih navodilih in ne zdvajaj v svoji bolezni, marveč zaupaj v Boga ter bodi preverjen, da sem v vseh slučajih z najiskrenejšim sočustvom

tvoj

V Beljaku, dné... zvesti tovariš
Oroslav Lesnik.

Ljubavni, snubilni listi in ženitvene ponudbe.

V ljubavnem listu razkrivamo svojo ljubezen in svoje nagnenje odsotni osebi, da bi bili deležni njene protiljubezni ali da bi utrdili in nadaljevali že obstoječo ljubavno razmerje. Snov za taka pisma nam podaja vse to, kar bi odsotni osebi povedali ustno gledé na svojo ljubezen do nje, ako bi ne bili ločeni ali zadržani po drugih okoliščinah. Tako dopisovanje obsega torej voščila, upanja, skrbi in bojazni, misli in čustva, mnenja in dogodbe, ki izvirajo iz radosti in žalosti dveh zaljubljenecv. Ljubavnemu pismu je povod torej jako raznovrsten. Ako ljubezen izvira iz npravstveno čistih nagibov ter sloni na gorečnosti in nežnosti, tedaj ne bode nihče v zadregi najti primernih misli in jih v lepi obliki razodeti ljubljeni osebi.

Ker ljubezen ni umetnost, marveč najzgovornejše čustvo, ki se celo takrat razodeva, ko se nam zdi, da je najbolj molčeče, tedaj bi bilo poučenje, kako se pišejo ljubavna pisma, ne samo odveč, nego tudi skoro nemogoče. Kdor resnično ljubi, ta naj dá govoriti svojim čustvom in zgrešil ne bode pravega sloga. Kdor pa hoče pisati tako pismo, ne da bi bil prešinjen goreče ljubezni, ta ne bode skrpal primerne pisma, če tudi bi se ravnal po najboljših vzorih, k večjemu bode nehoté razodel svojo plitvost in malovrednost.

Ako naj tako pismo prihaja iz srca in naj sega tudi v srcé, tedaj mora biti po vsem naravno in jasno; kajti to, kar ljubezen govori, hočemo umeti, in kar se naravno ne razodeva, to ne kaže odkritosrčnosti in resnice.

Ljubavno pismo, bodisi nežne ali strastne vsebine, naj odgovarja sploh pravilom dostojnosti; torej ne sme tudi pri vsej gorečnosti našega čustva, ki je povod pismu, pretiravati resnice, ne sme prekoračiti spodobnosti in presegati zdrave pameti. Po strastnem pretiravanju, po okrašenih izrazih in sladkem dobrikanju se čustva čistega nagnenja ne dajo izmisliti, ako jih dejanjsko pogrešamo.

Kdor pozna pravila vljudnosti in dostojnosti ter нравstvene obzire, ki smo jih dolžni drugemu spolu, ta se ne bode izpozabil, pismeno ponuditi ljubezen dekletu, katerega naklonjenost si ni že pridobil po dopustljivem znanji. Kazal bi tako ne samo pomanjkanje omike, marveč bi žalil sramežljivost dekletovo in pravice njenih starišev, katerim gre razsojati, ali so take ponudbe umestne, ali ne. Ravna pot je pri tem najboljša in najlepša.

Uvod ljubimskim in snubilnim listom.

1. *Odkar sem tako srečen, da sem se z Vami seznanil, imam skoro vsak dan priliko, čimdalje bolj spoznavati Vaše plemenito srce in Vaše duševne spretnosti. Zdi se mi, da sem*

tudi opazil, da Vam moja družba ni neprijetna, zato si upam, razodeti Vam, itd. . . .

2. Bolje Vam ne morem vračati zaupanja, katero ste stavili v me, kakor da Vam brez ovinkov povem, kako iskreno želim, sprijazniti se z Vami tako goreče, kakor je to mogoče pri vsem spoštovanju in pri čisti ljubezni itd. . . .
3. Vedno sem želela, da se mi nudi prilika, izkazati se Vam uslužno in da poravnam svoje obveznosti, ki jih imam proti Vam. Tem neprijetneje mi je, da se ravno v taki zadevi do mene obračate, v kateri mi nikakor ni mogoče, zadostiti Vašim željam, itd. . . .
4. Čim laskavejše je zaupanje, s katerim me počastujete, tem večja je moja zadrega, kako bi Vam odgovarjala na cenjeno pismo z dne . . . , ne da bi Vam vzbujala neprijetna čustva, itd. . . .
5. Že davnej me je Vaše uzorno vedenje in življenje opozorilo na Vas in od prvega trenutka, ko sem imel čast seznaniti se z Vami, rastlo je moje nagnjenje do Vas. Strogo sem preiskaval svojo vnemo ter našel, da je to posledica moje odkritosrčne, prave ljubezni, itd. . . .
6. Dasiravno že dlje časa opazujem, kako prijazni da ste proti meni, vendar nisem slutila, in strogo presojevaje samo sebe nisem mogla slutiti, da sem vzbudila v Vašem blagem srcu čustva takošna, kakoršna opisujete v svojem včerajšnjem presenetljivem listu. Na to, kar ste mi tako prisrčno razodeli, hočem Vam tudi jasno in resnično odgovarjati, itd. . . .

Sklep ljubimskim in snubilnim listom.

1. *Ako se morete odločiti, da svojo usodo med seboj deliva, tedaj Vas najvljudneje prosim dovoljenja, da smem pri Vašem gospodu očetu prositi za Vašo roko. Ponujam Vam svoje pošteno in zvesto srce, ki se bode srečno šteló, da se bode borilo za Vašo srečo vstrajno in vneto, dokler ne bode nehálo býti. Vašega prijaznega odloka nadejaje se, bivam z visokim spoštovanjem in z iskreno ljubeznijo*

Vaš
častilec I. I.
2. *Če tudi nisem v stanu, svoji bodoči soprogi ustanoviti sijajno življenje, vender mi dovoljujejo razmere, da ji zagotovim brezskrbno usodo in ponudim srce, ki si bode šteló v največjo srečo, ako jo bodem mogel z vsakim dnevom prepričati, kako iskreno da jo ljubim in čislam. Z najodličnejšim spoštovanjem se Vam priporočam in pričakujem ugodne rešitve te zame jako važne zadeve.* *Vaš . . . . .*
3. *Naj bi Vaše srce, mila gospica, zame govorilo ter Vas nagnilo, da me razveselite s pritrdilnim odgovorom, ki bi me storil najsrečnejšega na svetu. V tem zaupanju se beležim*
Vašega iskrenega častilca I. I.
4. *Jako mi je žal, da moram ponudbo odkloniti, ki je zame in za moje sorodnike posebno častna. Naj bi se prav kmalu našla prilika, da stopite v drugo zvezo, ki bode Vašemu srcu ugajala.*

5. *Naj bi Vam ta vest, da se Vam želja izpolnuje, le polovico toliko radosti naredila, kakor meni veselja, da morem s svojim pritrdilom dokazati, kako da sem iz vsega srca*

Vam

vdani I. I.

1. *Mladenič snubi svojo izvoljenko.*

Mila gospica!

To pismo Vam pišem brez uvoda, brez dvorljivega besedičenja, odkrito in resnično, kakor imam navado biti v vsem svojem dejanju in nehanju. Tudi hočem le na kratko govoriti. Gospodična, prisrčno Vas ljubim, a ne zaradi Vaših telesnih prednosti, ki jih vsakdo na Vas občuduje, marveč zaradi Vaše plemenite duše, ki je polna ženskih kreposti in ki je tako blažena postala po Vašem neumornem prizadevanju. Za zdaj Vas morem prositi samo protiljubezni; da-li sem vreden tudi Vaše roke, sodili bodele sami v bodočnosti. Dozdaj še moje srce ni poznalo ljubezni, in srce mi pravi, da bi ne bil nikdar več zmožen ljubezni, ako bi mi je Vi ne vračali. Odločili bodele v odgovoru, kojega Vas lepo prosim, usodo čutečega človeka. S tem pa nočem reči, da bi v tej zadevi storili kaj iz usmiljenja, nikakor ne, in sicer zato ne, ker mi je odljudno vsako dejanje podobno kaki milosti, marveč bodite toliko ljubeznivi, da mi čustva svojega srca tako razkrijete, kakoršna so se rodila v njem.

Ako bode Vaš odgovor tak, da bode utešil moje iskrene želje, potem ste me storili naj-srečnejšega človeka na svetu. Ako se pa moji ljubezni — velečenjena gospica — ne morete odzvati, tedaj sem toliko možaka, da bodem prebil tudi to boleost, če tudi mi bode vse življenje ogrenjeno. V Vašem merodajnem odgovoru naj prevladuje zgolj resnica, ki je zvezana z ljubeznijo, in tako odločite usodo v brezmejni ljubezni

Vam

Moravče, dné ...

vdanega čestilca
Jakoba Klasa.

2. *Mladenič snubi hčer pri očetu.*

Častiti oče Trtnik!

Dovolj bodi mojega odlašanja in oprezovanja! Pogum velja! Tako sam sebi pri-govarjam, da bi Vam odkritosrčno razodel, kar mi je vedno na mislih.

Gotovo Vam ni ostalo prikrito, kako zelo spoštujem Vašo blago hčer, Nežiko. To iskreno in pristrčno spoštovanje izpremenilo se je v gorečo ljubezen, in radostno opa-zujem, da tudi Vaša dražestna Nežika ni ne-občutljiva do mene.

Predno pa Vaši ljubeznivi hčerki pri-javim to misel, štejem si v dolžnost, da naj-prej vprašam Vas, spoštovani oče, ali bode-te blagoslovili to pošteno najino zvezo, in ali me bode-te vsprejeli za svojega Vam pri-

srčno vdanega sina v svojo čislano družino. Moje okoliščine so Vam dobro znane, zato bi bilo odveč, ko bi Vam jih opisoval.

Tudi svojim starišem razodel sem to svojo namero in brez pomisleka so jo odobraval. Ako še Vi, blagi Trtnik, pritrdite, potem ni nobene ovire več, da se poročiva. Zato Vas, cenjeni oče, vljudno prosim, odgovorite mi brez ovinkov, kaj mislite o tem. Ako ugodite moji ponižni prošnji, potem me bodele neizrečeno osrečili, sicer pa uničili vso mojo srečo. Željno pričakovaje Vaše blage odločbe, sem z vsem spoštovanjem

Vam

V B o v c u, dné ...

vedno vdani
Tone Resnik.

3. *Pritrjevalni odgovor snubilnemu listu.*

Ljubi Tone!

V zadnjih letih se je moja hči Nežika posebno naglo razvijala in postala je pri vsem svojem marljivem delu in naporu prav čvrsto dekle, v katero stavim vse svoje zaupanje. Ne hvalim pa hčere v slepi ljubezni, ker je moja, ampak ker v resnici to zasluži in ji tudi sosodje izrekajo isto priznanje. Zaradi tega me skrbi njena bodočnost in večkrat sem želel na tihem, da bi moja hči dobila tovariša, ki bi bil tudi po moji volji. Tebe, dragi mi Tine, že zdavno

poznam, da si priden in pošten mladenič, od katerega se sme pričakovati, da bode tudi dober mož in skrben gospodar. Rad ti torej zaupam svojo hčer v zakon, ter želim, da bi prav srečno in zadovoljno skupaj živela, na stare dni pa mene in mater podpirala, kolikor bode to v vajini moči, in naju tolažila v nadlogah, ki jih prinaša starost in slabost.

Bog te ohrani zdravega in veselega! To ti iz vsega srca želi

tvoj

V Šmarju pri
Jelšah, dné ...

bodoči tast
Jože Kimovec.

4. *Odgovor na prošnjo za protiljubezen.*

Častiti gospod!

Vaš cenjeni listek sem včeraj prejela. V njem mi razkrivate svoje nagnjenje. Kot poštena in odkritosrčna dekle Vam brez ovinkov povem, da Vam nisem odklonjena. Vaše prijazno vedenje, Vaša dobrovoljnost in Vaša prikupljiva vnanjost nareja na mladost ugoden vtis; a zdi se mi, da je Vaše iskreno čustvovanje prehitro vsplamtelo, in vsled tega se bode tudi prav kmalu ohladilo.

Ako mislite, da bi Vam bila samo v zabavo, tedaj se jako motite. Imetja nimam, vsled tega sem primorana, da si sama svoj kruh služim; vendar pa so me stariši dobro

vzgojili in nravstveno olikali, kar me je do zdaj varovalo, da nisem zgrešila pota poštenosti.

Je li Vaš namen resen, Vaša ljubezen resnična in čista, tedaj Vas prosim, da me posetite. Potem je med nama možno kako sporazumljenje; ako pa nimate plemenitih nagibov, tedaj je bolje, da ne izgubiva nobene besede več o tem.

S spoštovanjem se Vam priporoča

Breznica, dné... **Franica Resnik.**

---

5. *Snubitev se odklanja.*

Vsega spoštovanja vredni prijatelj!

Radostno sem sprejel Vaš cenjeni list, ker v njem kažete zaupanje do mene in moje družine; tudi Vi lahko iz mojega lista posnamete, da Vas spoštujem, kajti brez premisleka bi Vas vzel za zeta, ako bi mi le bilo mogoče; a v teh okoliščinah moram, kakor težko, odkloniti Vašo vljudno ponudbo. Odkrito Vam povem, da moja hči ne bode imela dote, in ker bi Vi ž njo nič ne priženili, bi se morda kmalu v hudih časih kesali, da ste revo vzeli v zakon. Ako se pa Vaše razmere toliko izboljšajo, da boste mogli družino pošteno živiti, in ako boste še tako mislili ter bode moja hči še prosta, pritrdil bodem z veseljem v to, kar Vam danes moram — žal — odbiti.

Nadjaje se, da mi teh važnih pomislekov
ne bode te v zlo šteli in da ste uverjeni, kako
dobro Vam hoče

Vaš

Na Trebnem, dné... vdani prijatelj
Jernej Krivec.

---

6. *Dekle odklanja snubitev.*

Blagorodni gospod!
(Velecenjeni prijatelj!)

Vaše cenjeno pismo z dné 12. januarja
je zame jako laskavo, ker mi ponujate svojo
roko. A čim dobrotljiveji ste proti meni, tem
v večji zadregi sem, kako bi Vam na lju-
bezni dopis odgovorila, ne da bi se bala
izgubiti Vašega spoštovanja. In ravno to me
nagiba, da govorim z Vami čisto jasno in
odkrito. Ko ste svojo častno in nepričako-
vano ponudbo naredili, bržkone niste vedeli,
da je moja roka že oddana. Da bi ne imela
vzroka biti zadovoljna s svojo izvolitvijo,
tedaj bi Vam povedala, kako žal mi je, da
sem prepozno izvedela o Vaši naklonjenosti.
Ker Vaše ljubezni ne morem deležna biti,
torej Vas vljudno prosim, da me vsaj po-
častite s svojim prijateljstvom. Skušala je
bodem zaslužiti s spoštovanjem, s katerim
se Vam najprijazneje priporoča

Vaša

Ribnica, dné... vdana
Marjeta Tušek.

---

7. *Očitanje malomarnemu ljubljencu.*

Dragi mi Janko!

Oklenili ste se mojega srca, ki ni slutilo nič žalega, in priborili mojo ljubezen; tako ste zadostili svoji ničemurnosti in utešili svoje hrepenenje. Vaša iskrena čustva pa so bila vsa zgolj hlinjena, in hoteli ste me potisniti v vrsto tistih, ki ste si jih izbrali za svoje žrtve. Ko bi me resnično ljubili, kako bi bilo mogoče, da že štiri tedne ni sluha ne duha o Vas, in da ne dobim najmanjše vesti, zakaj da ste izostali.

Da z menoj tako ravnate, izvestno nisem zaslužila. Spominjajte se vender, kako sem Vam bila dobra, kako vdano sem Vas ljubila. Vi ste mi bili vse na svetu. Ko sem Vas zdaj izgubila, nimam ničesa družega več iskati. Da sem sirota brez starišev, vedeli ste prej in zdaj me zapuščate. Da bi Vas božja roka ne kaznovala za to izdajstvo! Vse dobro Vam želi

Vaša

Brežice, dné...

nekdanja

Milka Jamnik.

8. *Nesrečni mladenič piše svoji izvoljenki.*

Mila prijateljica!

Po svojem znancu, ki me je zadnje dni pr. m. obiskal, zvedel sem, da večkrat še poprašuješ po meni. Skoraj ne bi verjel

tega, če bi ne poznal prijatelja, ki je odkritosrčen in resnicoljuben. O njegovi poštenosti se nisem nikdar še varal; zato mu moram verjeti, in v meni se je vzbudila misel, da ti ni neprijeten spomin na mé. O, če je temu tako, potem pozabim vse gorjé, ki je prišlo čez me, in te presrčno prosim, da me ne sodiš tako hudo, kakor za pravo to zaslužim in kakor me drugi ocenjujejo. Zakrivil sem sam, zapeljan po lahkoživih znancih, da je moj ugled pri tebi silno oslabil; a zagotavljam te, da mi je neizrekljivo hudo, če pomislim, da se je tvoje nagnjenje do mene vsled moje nesreče ohladilo, da mi nisi morda več tako dobra, kakor prej. Če ni še poslednja iskrica tvoje prijaznosti do mene ugasnila, tedaj mi prizanesi nepremišljeno ravnanje, s katerim sem bridko užalil sorodnike svoje, osobito pa tebe, draga moja, ki si mi bila srčno vdana, in s katerim sem vas vse nehoté osramotil, sebe pa pripravil ob vaše spoštovanje, ob vašo ljubezen. Imej usmiljenje z menoj in preverila se bodeš, da hočem ves drug človek postati, ki bode vreden tvoje prijaznosti, brez katere se mi vse življenje zdi pusto in prazno, nesreča moja pa še desetkrat večja, nego je v resnici. Potolaži in osreči me s par vrsticami, da vidim, ali tvoje srce ni še otrpnilo za

tvojega

Koper, dné...   nesrečnega častilca
Bernarda Rjavca.

---

9. *Poizvedujejo se razmere
moža, ki snubi hčer.*

Velečastiti gospod!

Trгоvec Jamnik iz Laškega trga snubi
mojo najstarejšo hčer in kakor vidim, bi je
bila volja, stopiti v to zvezo. Predno pa kot
oče to zvezo odobrim, obračam se zaup-
ljivo do Vas ter vprašam, ali bi ta gospod
bil v ugodnem položaju, da bi dostojno
preživil soprogo? Ali je v Vašem kraju na
dobrem glasu gledé na svoje npravstvene in
druge odnošaje? To ste po mojem mnenju
dve važni prašanji, katerih oče ne sme pre-
zirati, ako mu je blagor njegovega otroka
pri srcu. Po Vaši prijaznosti mi je jedino
mogoče, dobiti zanesljivo obvestilo v tej
zadevi; zato Vas najvljudneje prosim, da mi
blagohotno sporočite, kako mnenje je o ime-
novanem gospodu razširjeno med ljudstvom.
Za Vašo uslugo, katero bodem kot tajnost
skrbno varoval, se Vam najvdanejše zahvaljuje

Vaš

V Zagorju, dné... pokorni
Aleksij Bojec.

10. *Prijatelju se odsvetuje
ženitev z izvoljenko.*

Mili, dragi prijatelj!

Z obžalovanjem primem za pero, da Vam
odgovarjam na dopis z dne 17. t. m., ker
Vam moram žal samo neprijetne vesti dati

na znanje. Nočem pa izgubljati dosti besed, kajti že te so mi jako neprijetne, ker Vas utegnejo boleti; skoro bi raje molčal, ako bi me vest in dolžnosti proti Vam ne silile.

Stvari stojé tako-le: Gospodična L. B. bi ne bila v nikakem obziru soproga za Vas. Mar ji je samo za lepo obleko in lišp, dočim se kuhinje ogiblje, kar in kolikor le more. Le na tem ji je, da bi dopadala in hodila po zabavah. Nje očetov dom je torišče mladih lehkomišljencev, ki se zaradi nje in zaradi njenih jednako lepih sestrá pogostoma shajajo. Njena mati odobrava to ravnanje in oče, sicer jako dober mož, je prepopustljiv, da bi to zaprečeval. Bržkone je gospodična L. jako spretna v tem, da se kaže, kakoršna ni. Tako vara svoje častilce, da jih lovi v svoje mreže, ker bi se rada prej ko prej omožila. Zahvalite Boga, da se ji to do sedaj še ni posrečilo. To dekle Vas nikakor ni vredno. Upam, da Vas bo to prepričanje tolažilo, ublažilo bolest prevare in kmalu pozdravilo. Ker mi je samo Vaš blagor pri srcu, zato se mi vidi, da moje sodbe ne bodete smatrali kot izraz kake nevolje nad L., marveč kot pravičen svet, ki Vam ga daje v dober premislek

Vaš

V Št. Jurju, dné... odkritosrčni
Tomaž Rodé.

Tretji oddelek.

Opravični listi in spisi.

Opravljeni spisi.

O slogu v opravljenih sestavkih sploh.

Opravljeni slog obsega vse vrste spisov, ki izvirajo iz različnih vzajemnih razmer in zvez javnega in državlanskega ali upravnega življenja.

Opravljeni spisi imajo ali obliko pisma, ali pa jih sestavljamo v podobi listin, katere se ravna po običajnih ali tudi po zakonu določenih pravilih.

Snov opravljenim sestavkom daje javno in državljansko življenje. Lastne misli spisovalčeve morajo se pri tacihi spisih gibati v določenem krogu in so dopustljivi le v toliko, v kolikor ne nasprotujejo običajnim oblikam in zakonitim predpisom.

Gledé na obliko pri opravljenih spisih nam je razločevati notranjo in zunanjo. Prva se tiče sloga in njegovih splošnih jezikovnih pravil, druga pa se ozira na predpisano lice. Vnanja oblika opravljenih sestavkov je tako različna, kakor so različne vrste teh spisov, zato tudi ni moči določiti splošna pravila gledé teh spisov. Potrebna navodila o teh oblikah so zato uvrščena pri dotičnih posamičnih vrstah in obsegajo pojasnila o bistvenih obstojnih delih.

V zadevi notranje oblike je posebno paziti na to, da so spisi jasni in določni, po-

polni in kratki. Misli naj bodo točno izražene, lepo razvrščene in pravilno zvezane.

V obče pa tej knjigi ni namen, razpravljati vse listine in opravilne spise, marveč obravnavani so samo spisi nižje vrste, kakršni se večkrat potrebujejo v vsakdanjem zasebnem življenji in pri katerih se ni ozirati na vpliv raznih uradov in gosposke.

I. Prejemni listi ali prejemnice.

Kedar za sé ali za koga drugega prejmemo kak denar, kake dragocenosti, vrednostne papirje ali kake druge reči, tedaj hoče izročitelj imeti v rokah kako pisanje, s katerim mu prejem potrjujemo. Tako pisanje imenujemo „prejemnico“, ki ima iste bistvene dele kakor pobotnica; najvažnejše je,

1. *da se natanjko označi reč;*
2. *dan, kdaj se je prejela;*
3. *če prejemnik ni prejel reči za se, da se imenuje oseba, kateri je namenjena;*
4. *da se prejemnik poleg datuma podpiše.*

Prejemni listi se morajo včasih tudi kolekovati, osobito kedar se potrjuje, da se je gotova vsota denarja prejela. Dobro je tudi, da se prejemnik zavezuje, vrniti na zahtevo hranjene reči takošne, kakršne je prevzel; zato smemo prejemnico imenovati tudi „hranilni list.“

Prejemnica,

s katero podpisanec potrjujem, da mi je gospod Radoslav Kalčič danes odštel petdeset Kron v bankovcih s prošnjo, da jih izročim gospodu trgovcu Radoviču v Bistrici.

V Borovnici, dné... aprila 190..

Marko Sivec,
gostilničar.

Prejemnica.

Potrjujem s temi vrsticami, da mi je gospod Nikolaj Rečnik zlato žepno uro, zame prejeta od gospoda Petra Ozimka, danes popolnoma nepoškodovano izročil.

V Sorici, dné... septembra 190..

Oton Muhič,
davčni pristav.

Prejemni list.

Jaz Amalija Koren, hišna posestnica v Brdih, potrjujem s tem listom, da mi je gospa Olga pl. Rudeževa danes v varstvo izročila nastopne dragotine:

1. zlato uro z dolgo zlato verižico,
2. zlato zapestnico okrašeno s tremi biseri,
3. dva para zlatih uhanov,
4. šest namiznih in šest kavinih srebrnih žlic,

5. srebrno, znotraj pozlačeno sladkornico z vrezljanimi okraski na pokrovu.

Zavezujem se, vse te reči gospej nepoškodovane vrniti, ko se bode vrnila s svojega potovanja po Italiji.

V Brdih pri Gorici, dné... 190..

Amaliya Koren,

hišna posestnica.

Prejemnica.

Da je danes Anton Peharec, voznik vinskega trgovca iz Maribora, g. Konrada Malika, pri meni odložil in hranil zabiti sod vina z znamenjem K. L. držeč 350 litrov, dokler ga ne pride gostilničar Pavel Ažman iz Šmartna iskat, potrjujem s svojim lastnoročnim podpisom.

V Vurbergu, dné... 190..

Miroslav Ašič,

posestnik.

Prejemnica,

s katero potrjujem, da mi je posestnik Miroslav Ašič danes pošteno in nepoškodovano izročil zabiti sod vina z znamenjem K. L., katerega je po vozniku Antonu Peharcu, prejemši od gospoda Konrada Malika, vinskega trgovca v Mariboru, za mene hranil.

V Vurbergu, dné... 190..

Pavel Ažman,

gostilničar v Šmartnem.

Prejemnica.

Po špediterju Zorku Rutarju iz Ljubljane sem danes prejel zaboj, napolnjen s podobami v okvirju in zaznamovan z N. S. št. 12, po katerega hoče naročnik Alojzi Jamnik, urar v Tržiču, v treh dneh poslati.

V Kranju, dné... majnika 190..

Ciril Pirc,
trgovec.

Hranilni list.

Tukajšnja kramarica Tereza Železnik mi je danes 25 desetkronskih zlatnikov naštel in v hrambo izročila. Da sem teh 25 zlatnikov resnično prejel, potrjujem s tem listom ter ob enem obetam, da jih bodem zopet nazaj dal ali nji, ali njenemu pooblaščenцу, kedar jih bode zahteval in mi vrnil ta hranilni list.

Koroška Bela, dné... junija 19..

Jaromir Lemut,
župan.

II. Izpričevala ali svedočbe.

Pismo, v katerem se posvedočuje ali priča, kako je kdo služil in se vèdel, imenuje se službeno ali poselsko „izpričevalo (svedočba)“. S takim pismom tudi potrjujemo ali popisujemo kak prihodek, kako ponesrečenje, uboštvo, rešitev i. t. d.

Vse, kar izpričujemo, mora odgovarjati resnici in točnosti.

V take svedočbe se zapiše:

1. *ime, stan, starost in rojstveni kraj tistega, komur se daje izpričevalo.*
2. *Koliko časa je služil ter kako je opravljal dolžnosti svoje službe; posebne spretnosti se smejo tudi povdarjati, sploh navajati vse, kar človeka priporoča.*

Kedar se potrjuje in pričuje, da je reč taka in ne drugačna, ali kedar se popisuje kaka dogodba, mora se pisati brez zavijanja resnice, odkrito, jasno in določno, da si čitatelj naredi lahko pravo sliko o tem, kar izpričujemo.

3. *Koncem izpričevala zabeleži se kraj, dan, mesec in leto ter lastnoročen podpis, pa če je treba tudi pečat tistega, kdor je svedočbo podpisal.*

Vsa izpričevala poslom, obrtnim pomočnikom, rokodelskim vajencem ali osebam, ki se živé ob dnini, morajo biti kolekovana s 30 vinarji. Vsa druga izpričevala, recimo zdravniška, imovinska, zaročna, krstna i. dr. imajo kolek za 1 krono. Svedočbe o ubožnosti nimajo koleka. Posli imajo navadno poselske bukvice, katere morejo dobiti pri občinskih predstojnikih. V take poselske bukvice zapisujejo gospodarji in gospodinje svoje ime, čas službovanja tistega, čigar so bukvice in kako se je vedel za časa njegove službe. Taka poselska knjižica namestuje posebej pisana izpričevala.

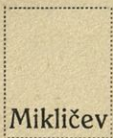
Dekli.**Izpričevalo.**

Agata Sedlar, 24 let stara, rojena v Hrušici pri Ljubljani, je pri meni za dekle služila dve leti in sicer od velike noči 1900 do istih praznikov 1902. l. in je bila v tem času vedno pridna, poštena in vzgledna v svojem vedenji, da sem bil ž njo popolnoma zadovoljen. Ker se ji pa zdaj boljša služba ponuja, dajem ji rad to dobro izpričevalo in jo vsakemu toplo priporočam kot zvesto in zanesljivo služkinjo.

V Šmartnem, dné ... 190 ..

Jurij Slapar,
posestnik.

Kuharici.**Svedočba.**

Marija Mikličeva iz Brežic, 32 let stara, je pri meni osem let za kuharico služila. Ves ta čas je bila prav marljiva, varčna, snažna in poštena, da sem bila ž njo v vsakem obziru jako zadovoljna. Ker pa zdaj ne misli dalje služiti, izročam ji to dobro izpričevalo in jo kot zanesljivo in spretno žensko po zasluženji pohvalim.

V Žalcu, dné ... 190 ..

Olga Lemut,
krčmarica.

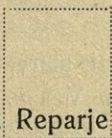

Hlapcu.**Izpričevalo.**

Marko Deželak iz Vojnika, 25 let star, je pri podpisancu stopil za hlapca v službo dné 1. januarja 1901 ter odsihdob bil jako delaven, skrben in zvest posel pri mojem gospodarstvu, da je vse hvale vreden in ga morem vsakemu priporočati z mirno vestjo. Tudi v nravnosti mu ne morem ničesar oponašati. Ko z današnjim dnem izstopa zdrav in čvrst iz moje službe, ker se vrača na očetov dom, izročam mu z veseljem to priznalno izpričevalo.

V Konjicah, dné ... 190..

Matija Ocepek,
posestnik.

Pestunji.**Svedočba.**

Ciljka Reparjeva iz Šent-Jerneja na Dolenjskem, 21 let stara, je pri meni tri leta, t. j. od kresa 1900. l. služila za pestunjo. Ves čas je bila marljiva, skrbna in zanesljiva pri otrocih ter je ž njimi dostojno in ljubeznjivo ravnala, da so jo prav radi imeli. Ž njo sem bila povsem in tudi gledé na njeno nravnost popolnem zadovoljna. Ker so mi pa otroci odrastli in pri otrocih posla

več ne potrebujem, izročam ji to hvalno izpričevalo ter jo zelo priporočam vsem materam.

V Ljutomeru, dné ... 190 ..

Nežika Dragar,
učiteljeva soproga.

Natakarju.

Izpričevalo.

Mihajl Jaroš iz Krapine, rojen l. 1881., katoliške vere, samskega stanu, je pri meni šest mesecev služil za natakarja. V tej dobi se je odlikoval po svoji poštenosti, urnosti in treznosti; vsled svoje prijaznosti in postrežljivosti tako proti meni, kakor tudi proti mojim gostom je bil vsem priljubljen, kar s temi vrsticami radostno potrjujem. Odpuščam ga iz službe, ker je sam za to prosil.

Na Bledu, dné...

Dragotin Peternel,
kopališki gostilničar.

Ubožno izpričevalo.

Ana Ribič, vdova po ranjcem krojaču Mateju Ribiču, stanuje v moji hiši poleg občinskega vodnjaka, šte. 9, ter se nahaja s svojimi peterimi otroki v jako občutnem pomanjkanju, da ji ni mogoče, sebe in otroke skromno preživiti. Reva

je v vsakem oziru uzornega vedenja, to izpričuje ta list z namenom, da bi se ji naklonila kaka podpora in pomoč.

V Rušah, dné . . .

Janez Flore,
hišni posestnik.

(Tako pismo naj tudi župnijski in občinski urad potrdi in podpiše.)

Ubožno izpričevalo.

Da je Marjeta Vidic, vdova po Petru Vidicu, bivšem čevljarju v Cezanjevcu, s svojimi čveterimi otroki v silno žalostnem in podpore potrebnem položaju ter si vsled svojega slabotnega zdravja skoro ničesar ne more prislužiti, spričujem s to svedočbo in jo priporočam, da se pri delitvi podpor iz ubožnega zaklada na njo blagohotno ozir jemlje.

Pri sv. Miklavžu, dné . . .

Jakob Strnen,
posestnik.

Izpričevalo o ponesrečencu (utopljencu).

Izpričevalo.

Dné 12. avgusta t. l., bilo je v ponedeljek popoldne, sva se šla z Tonetom Pibrovec iz naše vasi v Dravo kopat. Pri kraju Koševega travnika, kjer sva se kopala že večkrat, greva oba kmalu v vodo. Jaz sem ostal blizu brega. Tone

pa je šel bolj na sredo, če prav sem ga svaril, naj nikar predaleč ne hodi. Ko se hoče obrniti, se mu menda spódrsne, da izgine pod vodo. Klical sem zaman na pomoč. Ni ga bilo blizu človeka. Ker sam plavati ne znam, nisem mogel priskočiti nesrečnemu Tonetu na pomoč. Utonil je.

Vsled ukaza slavnega c. kr. okrajnega glavarstva sem spisal to izpričevalo in sem pripravljen, ako bi bilo treba, tudi priseči, da je bilo res tako.

Sv. Peter pri Dravi, dné . . .

Marko Stuhec,
posestnikov sin.

III. Pobotnice.

Kdor drugemu plača kak denar, hoče imeti v rokah dokaz, da je svojo dolžnost storil. Tak dokaz je „pobotnica“, s katero torej potrjujemo, da je ali kaka vsota denarja, ali ves dolg do dobrega, ali pa le deloma poplačan, ali da sta se dve osebi, ki imata druga od druge kaj terjati, med seboj poravnali ali popolnoma, ali deloma.

Po tem razločujemo tri vrste pobotnic:

1. *navadne pobotnice,*
2. *pobotnice za delna odplačila, in*
3. *vzajemne pobotnice.*

Vsaka veljavna pobotnica mora biti kolekovana; kolek se ravna po plačanem znesku in je določen po lestvici II. (kolek za pisma).

Pobotnica mora odgovarjati nastopnim zahtevam:

1. *Kdo plača?*
2. *Koliko se plača?*
3. *Zakaj ali čemu se plača?*
4. *Komu se plača? in*
5. *Kdaj se plača?*

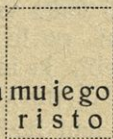
Pobotnica

za 65 Kron, z besedo: šestdeset in pet Kron, katere je podpisanec od gospoda davčnega adjunkta Jakoba Ploviča kot poluletno stanarino t. j. za dobo od 1. marca do 1. septembra t. l. v gotovini plačano prejel.

Na Vranskem, dné ...

Miklavž Dobré,
hišni posestnik.

Pobotnica,

s katero podpisanec potrjuje, da mu jęgo spa Jerica Toškanova iz Sežane štiri sto Kron, katere sem ji bil dné 15. majnika 1902 posodil, s 50% obrestmi vred, to je za eno leto dvajset Kron, danes popolnoma izplačala, ko sem ji zadolžnico vrnil.

V Razdrtem, dné ...

Alojzij Premrl,
trgovec.

Pobotnica

za 120 K, beri: stoindvajset Kron, katere sem kot pogojeno letno plačo od dne 1. julija 1902 do 1. julija 1903 od gospodarja Martina Kočarja, tukajšnjega gostilničarja, danes v gotovini odštete prejel, kar s tem hvaležno potrjujem.

Na Jesenicah, dné ...

Andrej Lašič,
hlapec.

Pobotnica.

Da sem 236 K 60 vin., rekše: dvestotrideset in šest Kron 60 vinarjev za svoja mizarska dela, vsled pogodbe z dné 28. avgusta 190.. izvršena za tukajšnjo trirazredno ljudsko šolo, iz občinske blagajnice v Račjem danes resnično prejel, potrjujem tu s svojim lastnoročnim podpisom.

Račje, dné ...

Ivan Breznik,
mizar.

Pobotnica

(za delno plačilo.)

za 170 K, čitaj: sto in sedemdeset Kron, katere mi je gospod France Golob, krojač v Št. Vidu pri Zatičini, kot delno odplačilo na dolžnih tristo in dvajset Kron za njemu oddano sukno in drugo oblačilno blago danes v gotovini izročil, kar tu hvaležno potrjujem.

V Ljubljani, dné ...

Radoslav Dobnik,
trgovec.

Pobotnica.

Podpisanec potrjujem, da sem 330 K, z besedo: tristo in trideset Kron, danes prejel od gospoda Henrika Kosmača, usnjarja v Tržiču, in sicer 5% obresti od posojenih mu 600 Kron za čas od 1. marca 190 .. do 1. marca 190 .. . . . 30 K in vračila od prejomenjene dolžne glav-
nice . . . . . 300 „

skupaj 330 K.

V Kranji, dné ... 190 ..

Matej Robič,
trgovec.

Vzajemna pobotnica.

Podpisanca sva danes vse svoje medsebnne račune natanjko pregledala, poravnala in vzajemno pobotala tako, da do danes nimava ničesar iskati drug od drugega. Zato sva uničila račune in vse spise o medsebnih terjatvah, kar sva jih imela v rokah, ter izrekujeva za neveljavna vsa pisma, ki bi se o tem utegnila še kje najti. Za svojo večjo varnost sva naredila dvojno tako vzajemno pobotnico, podpisala obé in si vzela vsak po eno.

V Rogatcu, dné ... 190 ..

Božidar Rojec,

trgovec.

Danilo Tomšič,

trgovec.

IV. Pogodbe.

„Pogodba“ je vsako pismo, s katerim se določajo vzajemne pravice in dolžnosti dveh ali več oseb. V vsaki pogodbi je povedati:

1. *kdo se dogovarja ali pogaja;*
2. *predmet, o katerem se sklepa pogodba;*
3. *pogoje (uvete), pod katerimi se stranke pogajajo, ter pravice in dolžnosti, ki gredo posameznim pogodnikom;*
4. *kraj in čas, ob katerem se sklepa pogodba;*
5. *treba je tudi pritisniti kolek ter pridejati podpis pogodnikov in prič.*

Pogodbi je potreba toliko primerkov, kolikor je pogodnikov. Pogodbe, katerih se je trdno

držati, so ali zakupne, kupne, menjalne, službene (mezdne), učne itd.

Važne pogodbe se spisujejo pri c. k. notarju.

Kedar se napravlja pismena pogodba, pazi naj se z največjo skrbnostjo, da se vanjo postavi vse, kar je bilo ustno domenjeno.

Kolek

Kupna pogodba,

katero sta danes dogovorila in sklenila gospod Anton Žepič, hišni posestnik v Gorici, v Tržaških ulicah šte. 15, kot prodajavec in gospod Valentin Bratina, trgovec v Gosposkih ulicah hiš. št. 10, kot kupec takole:

1. Gospod Anton Žepič prodaja gosp. Valentinu Bratini svoj sadovnjak „Za potokom“ v nezagotovljeni izmeri dvanajst arov za štiri tisoč Kron zl. veljave v popolno last z dovoljenjem, da se sme kupec nanj kot lastnik takoj zapišati dati.
2. Gospod Valentin Bratina kupuje oni sadovnjak in odšteje po podpisu te pogodbe polovico dogovorjene kupnine, to je: dva tisoč kron zl. velj., ter se zavezuje, da ostanek brezobrestno odplača v štirih enakih letninah po 500 K.
3. Prodajavec potrjuje, da je prejel polovico kupnine: dva tisoč Kron zl. v.; njega tudi zadenejo vsi davki, kar bi jih bilo še zaostalo do današnjega dne.

4. *Kupec jemlje nase troške za prepis, pristojbine in vse davke od danes naprej.*

To pogodbo, ki se je spisala v dveh enakoglasnih primerkih, so podpisale stranke in na-prošeni dve priči.

V Gorici, dné ... 189 ..

Anton Žepič s. r.,   **Valentin Bratina s. r.,**
prodajavec.   kupec.

Karol Jordan s. r.,   **Franjo Furlani s. r.,**
priča.   priča.

Zakupna pogodba,

katero sta danes sklenila Janez Vidovič kot zaku-podavec in Martin Rakuš kot zakupnik tako - le:

1. *Janez Vidovič daje Martinu Rakušu svojo petdeset arov prostrano njivo „Za gradom“ od danes naprej na štiri zaporedna leta v zakup proti temu, da mu plača na leto dvesto Kron zakupščine.*
2. *Martin Rakuš obeta Janezu Vidoviču, da bo zakupščino plačeval vsako leto dne 1. maja, sicer pa tudi, da bode skrbel, da bo njiva v dobrem stanu.*
3. *Davke za to njivo bode plačeval posestnik sam.*
4. *Če zakupniku pridelke vzame toča, slana, po-vodenj ali kaka drugačna uima, on zaradi tega ne bode mogel nič zakupščine utrgavati.*

To pismo se je spisalo v dveh primerkih, da dobi vsaka stranka po en prepis.

V Zavrčah, dné ... 190 ..

Janez Vidovič s. r.,   Martin Rakuš s. r.,
zakupodavec.   zakupnik.

France Oblak s. r.,   Jože Košir s. r.,
priča.   priča.

V. Zadolžnice.

„Zadolžnica“ je pismo, s katerim potrjujemo, da smo od nekoga neko vsoto denarja na posodo ali v zajem vzeli. — V zadolžnici se mora:

1. Razločno imenovati upnika, ki je denar posodil;
2. pripoznati, da smo znesek sprejeli;
3. razločno povedati, v katerih denarjih ali v kateri veljavi se je ta znesek izplačal;
4. mora se povedati, kakšni odstotki se bodo plačevali, ako so obresti obljubljene in določene;
5. obljubiti, da se posojilo vrne in kdaj;
6. mora se pristaviti kraj, dan in leto, in
7. lastnoročni podpis dolžnikov, in če dolžnik ni z lastno roko napisal zadolžnice, še podpis dveh svedokov.

Zadolžnice morajo biti zakonito kolekovane. Tudi država izdaje zadolžnice, katere navadno imenujemo „obligacije.“ Od imenske vrednosti taci

državnih papirjev plačuje država tudi 4 odstotne obresti na tako zvane kupone (odrezke), katere zamenjamo vsakega pol leta pri menjalnih bankah proti gotovini. Take državne zadolžnice lahko vsak čas kupujemo in zopet prodajamo. Država jamči za ves dolg, kar ga je na teh zadolžnicah ali obveznicah, kakor jih tudi imenujemo.

Zadolžnica.

Jaz, Anton Kostrevec, po domače Bučar, v Nadanjem Selu, s tem pismom potrjujem, da mi je Vid Trakar, tukajšnji posestnik, za mojo potrebo danes posodil sto in trideset Kron v bankovcih, in da mi bodem ta denar v dveh letih gotovo vrnil, do tistega časa pa tudi obresti po pet od sto na leto vedno plačeval.

V Nadanjem Selu, dné ... 190 ..

Anton Kostrevec,

dolžnik.

Matija Košir,

priča.

Svitoslav Hrovat,

priča.

Zadolžnica.

Jaz, Konrad Lipež iz Hrenovice pri Postojni, za se in za svoje naslednike veljavno potrjujem, da mi je gospod Urh Pakič, tukajšnji trgovec,

danes posodil in v gotovini naštel dvanajst sto Kron. Zavezujem se, da bodem od tega posojila plačeval v naprej po pet Kron od sto, in ga bodem v enaki veljavi pošteno vrnil g. Urhu Pakiču ali njegovim pravnim naslednikom, in sicer pol leta potem, ko mi bode posojilo odpovedano. V zavarovanje glavnice in obresti dovoljujem, da upnik sme ta dolg vpisati v zemljiško knjigo na mojo nezadolženo hišo št. 28 v Hrenovicah.

V dokaz tega sem to listino sam svojeručno podpisal in tudi naprosil dve priči, da ste jo podpisali.

V Hrenovicah, dné ... 190 ..

Konrad Lipež,

dolžnik.

Jaka Rožič,

priča.

Tone Selan,

priča.

Zadolžnica proti jamstvu srebrnine, 900 K cenjene.

Zadolžnica.

S to listino potrjujem in priznavam, da mi je gospod Ferdo Nerat posodil vsoto 600 K; z besedo: „šeststo kron“, zl. velj. Zavezujem se torej, imenovani znesek od danes čez leto dni, t. j. dne 14. marca 1904 s pogojenimi pet in pol odstotki točno in v gotovini povrniti. Za jamstvo vsprejetega posojila in pripadajočih obresti zastavljam gospodu upniku vso svojo na 900 Kron cenjeno srebrnino in se ne protivim, da se upnik

brez moje vednosti in brez porazumljenja z menoj sodnijsko vknjiži na vse zastavljene reči ali da jih dene pod sodnijski pečat. V izpričbo te svoje izjave pristavljam tu svojeročni in dveh svedokov podpis ter svoj pečat.

G r a d e c, d n é . . . 190 . .

Justina Grašek,

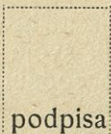
dolžnica.

Štefan Nosan,

priča.

Ladko Zorič,

priča.

Zadolžnica.

Jaz podpisa nec pripoznavam s tem, da mi je na mojo prošnjo tukajšnji graščak, gosp. Andrej Jelovšek, danes 800 K, t. j. osemsto Kron zlate veljave posodil in v srebru izplačal. Zavezujem se, vrniti to posojilo v treh mesecih po svoji ali po upnikovi odpovedbi v popolni vsoti. Tudi obljubujem, da bom glavnico od danes naprej do dneva vračila petodstotno na leto obrestoval in obresti poluletno, namreč 13. marca in 1. septembra vsakokrat točno z 20 Kronami plačeval.

To zadolžnico sem sam spisal in potrdil s svojeročnim podpisom.

V T o p l i c a h, d n é 1. septembra 190 . .

Avguštin Strle,

posestnik.

VI. Poroštvena ali jamstvena pisma.

Kdor se zaveže, da bode upniku plačal dolg, ako bi prvi dolžnik ne izpolnil dolžnosti, pravi se temu porok, in dogovor, ki ga doženeta upnik in porok ter zapišeta, imenuje se „poroštveno ali jamstveno pismo.“

Kljub temu pismu pa ostaja prvi dolžnik še vedno glavni dolžnik, porok nastopi kot plačnik le v tem slučaju, ako prvi dolžnik ne more zadostiti temu, kar je obljubil.

Proti poroku je praviloma tožbeno postopati takrat, kadar glavni dolžnik svoje dolžnosti ni izpolnil in ga je upnik po sodnji ali izven sodnije že opominjal na plačilo.

Kdor jamči upniku, da mu bode dolžnik pošteno plačal posojilo ali kak dolg, ta je za ves dolg odgovoren kakor nerazdelen sodolžnik; upniku je na prosto voljo dano, ali hoče glavnega dolžnika, ali poroka poprej, ali oba ob enem tožiti.

Kolek pri jamstvenih pismih je, ako se poroštvo ne daje o cenljivih zavezah, za vsako polo 1 K; pri cenljivih zavezah pa se kolek ravna po lestvici II.

Mnogokrat ni treba s posebnim pismom jamčiti upniku za vračilo, marveč zadostuje, ako se porok na zadolžnici podpiše in k svojemu imenu pristavi beseda „porok“.

Kolek 26 h

Poroštveno pismo.

Jaz podpisane se zavežujem, za Florjana Kebriča iz Stražišča plačati 60 (šestdeset) Kron gospodu Antonu Štepicu v Slov. Bistrici, ko bi imenovani Fl. Kebrič ne mogel v šestih mesecih od danes povrniti te svote, katero dolguje gospodu Štepicu vsled zadolžnice z dne 14. decembra 190..

V Stražišču, dne 15. decembra 190..

Fran Korenčan,
posestnik.

Kolek po
lestvi II.**Jamstveni list.**

Podpisane jamči za gospoda Danila Medveda, ki hoče svoto 500 (petih sto) Kron na posodo vzeti; ob enem se s tem pismom zavežuje, navedeni znesek točno poplačati, ko bi Danilo Medved ne bil v stanu, ta svoj dolg v določenem roku poravnati.

Na Travniku, dne ...

Krištof Resnik,
porok.

Kolek po
lestvi II.

Poroštvenica.

Vsled zadolžnice z dné 1. januarja 19... je moj znanec Jaka Korče, kmetovalec na Brezji, gospodu Mihu Demšarju na Bistrici pri Tržiču 1000 (tisoč) Kron dolžan s pogojem, da mu jih bode v štirih letih vrnil, med tem časom pa mu od te glavnice plačeval po šest odstotkov. V večje zagotovilo tega posojila in pripadajočih obresti se jaz podpisane zavezujem, da sem jaz za ta dolg gospodu upniku porok, in da ga bodem jaz z obrestmi vred plačal, ako ga moj znanec, Jaka Korče, ne bode mogel o pravem času plačati; vendar jamčim za ta dolg le do dne..., ter izrekam, da to poroštvo ne velja, ako bi gospod Miha Demšar po tem določenem času o tej zadevi kaj od mene terjal.

V spričo tega se svojeročno podpisujejo:

Na Brezji, dné ... 190..

Jurij Lenko,	Kozma Česen,	Jernej Turk,
porok.	priča.	priča.

VII. Pooblastila.

„Pooblastilo“ je pismena pogodba, ki jo je sklenilo med seboj dvoje ali več oseb. S takim pooblastilom prepušča ali ena ali več oseb kakemu drugemu pravico, da v njenem ali njihovem imenu ravna po svoji modrosti in opreznosti tako, da so koristi pooblastivca kar mogoče dobro varovane.

V pooblastilu mora razven opravila, s katerim poverimo družega, tudi točno omenjeno biti pooblaščenje.

Pooblastilo dano našemu zastopniku, da nam oskrbuje vse naše sodne in izvensodne zadeve, imenuje se „splošno ali občno pooblastilo“; ako pa pooblaščamo koga samo za oskrbovanje kakega posebnega opravila, tedaj je pooblastilo „omejeno“, izjemno (posebno pooblastilo).

Pooblaščenčeva je dolžnost, da opravilo po svoji obljubi in dobljenem poverilu pošteno in marljivo oskrbuje, in da vso korist, ki izvira iz opravila, pooblastivcu pušča. Ako pa pooblaščenec meje izročenega mu pooblastila prestopa, odgovoren je za nasledke.

Pismena pooblastila dajejo se največ takrat, kadar se kdo pooblašča, da se v imenu koga drugega, ali v imenu več drugih pravda. Pooblastne pogodbe ali poverila, v katerih se za opravilo ne določuje kaj plačila, imajo kolek za 1 Krono; sicer pa se kolek ravna po odplačilu.

Pooblastilo.

Podpisanec pooblašчам s tem listom svojega prijatelja, gospoda Ivana Kolarja iz Celovca, da sprejme za me od gospoda trgovca J. Muhiča iz Velikovca vsoto 220 Kron, z besedo: dvesto-dvajset Kron, proti pobotnici, katero bom priznaval za popolno veljavno tako, kakor da bi jo bil jaz sam spisal.

V Celovcu, dné ...

Henrik Nabernik s. r.
tovarnar.

Pooblastilo.

S pričujočim listom poverujem podpisanec gospoda Miroslava Potokarja, občinskega svetovalca tukaj, da sme pri sodnih obravnavah o zadolžnih stvareh Dominika Vrataca prisostvovati in skleniti popustno poravnavo; ob enem se zavežujem s tem pismom, da bodem vse, kar bode gledé na moje terjatve dovolil ali podpisal, priznaval tako, kakor da bi to jaz sam storil.

Radgona, dné . . . 190 ..

Ferdo Verovšek.

Pooblastilo.

Jaz podpisanec izjavljam in spričujem s tem, da sem gospoda prokuratorja Pavla Suhiča izvolil za svojega namestnika v Perličevih dedinskih zadevah in ga pooblastil, da ukrene zastran mojih terjatev vse po lastni razsodnosti in previdnosti. Odobraval bodem vse njegove naredbe in smatral tako, kakor da bi jih bil jaz sam dognal.

Beljak, dné . . . 190 ..

Ludovik Mrazek.

VIII. Odstopnice, prepustnice ali cesije.

Ako ena oseba na drugo prenaša kako terjatev, in le-ta jo prevzame, izpremenja se pravica, kakor hitro novi upnik pristopi. Tako de-

janje se imenuje „o d s t o p a l i p r e v o d (cesija),“ in se sklepa ali proti odplačilu, ali brez odplačila.

Prejemnik ima gledé na prevzeto terjatev iste pravice, katere je imel odstopnik.

Vsled odstopnice ali cesije postaja le med odstopnikom in prejemnikom terjatve nova dolžnost, ne pa med prejemnikom in prevzetim dolžnikom. Torej sme dolžnik, dokler mu prejemnik ni naznanjen, prvega upnika izplačati ali se ž njim kakor si bodi poravnati. Tega pa dolžnik več ne more, kakor hitro mu je bil prejemnik naznanjen; pristoja mu pa pravica, da sme ugovarjati. Ako je dolžnik proti poštenemu prejemniku terjatve priznal, da je dolg resničen, tedaj je dolžan, da ga kakor svojega upnika plača.

Prepustnice ali cesije morajo biti kolekovane po znesku.

Pri listinah, vsled katerih se zemljiško vknjižuje, mora podpis potrditi (legalizirati) sodnija ali notar.

Odstopnica. (Cesija.)

Jaz po d p i s a n e c   odstopam s tem listom gospodu Edvardu Cvetiču onih 500 K (petsto Kron) zl. v., katere imam s petodstotnimi obrestmi vred vsled zadolžnice z dné 1. aprila 190. terjati v gotovini od gospoda Ivana Smrekarja, in katere so z obrestmi vred že dne 1. aprila 190. zapadle. Ker sva se z gospodom Edv. Cvetičem zastran te ter-

jatve popolnoma sporazumela in poravnala, zato sme z dotičnim posojilom kakor s svojim imetjem ravnati in gospodariti. V izpričo tega prepustil sem mu izvirno zadolžnico v popolno last, kar potrjam s svojim lastnoročnim podpisom.

Trnovo pri Ilir. Bistrici, dné . . . 190 ..

Dragotin Lončar,
tovarnar za testenino.

 Odstopno pismo.

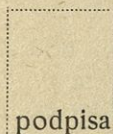
Ker je na moje ime glaseča se zadolžnica gospoda Jurija Trnovca (z dne 25. junija 190..) za 2000 K, beri: dvetisoč Kron zlate veljave, s koncem aprila zapadla, jaz pa sem zaradi obilnih opravkov zadržan storiti potrebne korake, da bi dobil posojilo nazaj, zato sem vsled tega odstopnega pisma prepustil onih 2000 kron z zastalimi obrestmi vred gospodu Anton Kavčniku, veleposesniku v Dolu, izročivši mu zadolžnico v to svrho, da zase izposluje vračilo glavnice in obresti.

V Litiji, dné . . . 190 ..

Šimen Habe,
posestnik in lesni trgovec.

***Odstopno pismo neza-
gotovljene terjatve.***

Odstopno pismo.

Meni, [podpisa] nemu Marko Sitarju, posestniku v Bohinju, je Jože Šutej, kovač ravno tu, dolžan 380 K, beri: tristo in osemdeset Kron zlate veljave, od katerih mi mora dolžnik od dné 1. novembra 190.. začnši šestodstotne obresti plačevati in mi jih konec 190.. l. vrniti. Jaz podpisanec teh 380 K odstopam in prepuščam Žigu Reparju, hišniku v Bohinju, da jih z obrestni vred izterja, in mu dajem ob jednom tudi zadolžnico Jožeta Šuteja z dné 30. oktobra 190.. Dolžnik potrjuje to terjatev s svojeročnim podpisom in se zavezuje, da bode od tega dolga svojemu novemu upniku obresti izročeval in mu dolg izplačal.

V Bohinju, dné ... 19..

Marko Sitar, odstopnik.   **Jože Šutej**, dolžnik.

Radivoj Sirnik, priča.   **Lj. Makuc**, priča.

IX. Odpovednice ali reverzi.

Pismo, s katerim se izrekuje, da s tem, če kdo drugi osebi kaj dovoli, ta še nima vedne pravice do kake reči, imenujemo „odpovednico“ ali „reverz“.

V odpovednico se zapiše:

1. *kdo dovoljuje;*
2. *komu se kaj dovoljuje;*
3. *kaj se dovoljuje;*
4. *da se dovolitev ne priznava za pravico;*
5. *kraj, dan, mesec in leto, kdaj se odpovednica piše, in podpis poleg dveh prič.*

Odpovednice se morajo jasno in določno pisati, da pozneje ni prepira in pravde.

Take listine morajo biti kolekovane.

Odpovednica.

Moj sosed, hišni lastnik, gospod Ambrož Rajžar, je bil tako dober in mi je na prošnjo dovolil, da smem za svojo potrebo jemati vodó iz vodnjaka na njegovem dvorišču.

Zavezujem se z navzočo listino, da te dovolitve ne bodem nikdar smatral za kako pravico, ki bi jo jaz imel, temveč da se hočem te meni podeljene dobrote dosihdob posluževati, dokler bode gospodarja Ambroža Rajžarja blaga volja, meni to uživanje dopustiti.

V Lučah, dné ... 190 ..

Jakop Loparnik.

Ivan Repič, priča.   Matej Kralj, priča.

Odpovednica (Reverz).

Na mojo prošnjo mi je gospod Albin Burjevec dovolil, na jesen voziti po bližnici, ki drži čez njegove njive in travnike do mojega polja. Z radostjo izjavljam s tem pismom, da tega prijaznega dovoljenja ne bom smatral za pravico, marveč le za meni izkazano uslugo, kateri se bom takoj odpovedal, ko bode gospod A. Burjevec preklical svoje dovoljenje.

V Bitnem, dne ...

Jurij Kožar, priča.
Anton Levi, priča.

Daniel Jerom,
posestnik.

Odpovednica.

Moj sosed, Matija Hrastar, mi je prepustil kos svojega vrta, da na njem postavim čebelnjak. Zavežujem se, da bom ta kos vrta brez vsega ugovora odstopil, kadar bi to zahteval on ali bi to terjali njegovi pravni nasledniki in sicer v tistem stanu, v katerem sem ga vzprejel. V dokaz resnice sem to pismo svojeručno podpisal in naprosil dve priči, da potrdite s svojima podpisoma istinitost moje obveznosti.

Na Blanci, dne ... 190 ..

Valentin Stojec, priča.
Srečko Zaveznik, priča.

Ljubomir Dragar,
župnik.

Odpovednica.

V izkazu kupčijskega zaklada mojega moža, Ivana Marina, se nahajajo tudi moje terjatve, ki so se določile v popolnem najinem soglasju povodom ženitovanjske pogodbe. Moje terjatve bi utegnile zaprečiti, da bi se gori omenjeni izkaz uradno ne odobril; zato izjavljam po temeljitem in vsestranskem premisleku, da odstopim vse svoje pravice trgovinskim upnikom mojega moža za stran njihovih terjatev na ta način, da iz njegovega kupčijskega imetja toliko časa ne bodem upravičena zahtevati izplačila, dokler terjatve vseh upnikov ne bodo poravnane.

V izpričbo te moje izjave pristavljen je moj in mojih svedokov lastnoročni podpis in pečat.

V Celji, dné ... 190 ..

Janko Bliš, svedok.

Hedviga Rožič,

Rajko Ničman, svedok.

trgovčeva soproga.

X. Poslednje sporočilo, oporoka ali testament.

Pri sestavi poslednjega sporočila ali zadnjevoljske odredbe se nam je ravnati po jako mnogih zakonitih predpisih, zato je največkrat svetovati, da se naša zadnja volja zapiše po izvedencih, ali pa pred sodiščem. Vendar je vsakomur dopuščeno, da svojo poslednjo voljo sam napiše, ako je zmožen jasno in neoporekljivo razložiti,

kako in kaj se ima zgoditi z imetjem po njegovi smrti. Take izjave o poslednji volji mora oporočitelj z lastno roko pisati in na vsaki strani ter na koncu podpisati in pečat pritisniti. Potem se ali odprte ali zapečatenе izročé osebno pri sodniji z nadpisom: „*To je moja poslednja volja!*“

Kdor si je sam oporoko napisal, mu je na prosto voljo dano, da jo razdere ali izpremeni. Sodišču izročeno oporoko si vzame nazaj proti temu, da izroči položnico, katero mu je sodišče dalo v dokaz, da je prevzelo testament. V novo oporoko sme povsem druge določbe vzprejeti, samo da odgovarjajo zakonitim predpisom.

Običajno je, da oporočitelj začinja svoje poslednje sporočilo s svojim imenom in z opazko, kako razpolaga s svojim imetjem po smrti, ali s sv. križem: „*V imenu Boga*“ itd., in potem natančno zapiše, kako naj se z njegovim imetjem ravna.

Oporoka se napravlja ustno ali pismeno.

Kdor oporoča u s t n o, mora to storiti pred tremi zavednimi in sposobnimi svedoki. Ti morajo biti vsi trije hkrati pričujoči. Osebno morajo poznati oporočitelja ter potrditi, da o njegovi osebi ni kake prevare ali zmote. Da pa priče ne pozabijo, kar jim je oporočitelj povedal, je dobro, da vsi trije vkup, ali tudi vsaka posebe, ali pa kdo drug zapiše, kar je oporočitelj določil. Ako se zahteva, morajo priče oporoko tudi s prisego potrditi.

Da so priče veljavne, morajo biti moškega spola, vsaj po 18 let stare in zavedne; razumeti jim je popolnoma tudi oporočiteljev jezik. Menihi, mutci, glušci, slepci in tisti, kateri so bili

kaznovani zaradi kake krivice, ne morejo biti veljavne priče oporoki. Pričati tudi ne smejo osebe, katerim se v testamentu kaj pripisuje. To velja tudi o stariših, otrocih, bratih in sestrah, svakih in tistih osebah, ki služijo pri onem, kateremu se kaj zapušča.

Kdor hoče oporočevati p i s m e n o brez prič, mora oporoko sam podpisati ter pred tremi primernimi pričami potrditi, da je to njegova poslednja volja. Kdor se za svedoka na testamentu podpiše, mora k svojemu lastnoročnemu podpisu pristaviti, da je „priča oporoke“; treba pa ni, da bi vedela, kaj je zapisano v oporoki.

Če oporočitelj ne zna pisati, naj se vpričo treh svedokov podkriža. K temu znamenju zapiše eden teh treh svedokov ime oporočiteljevo. Če niti čitati ne zna, mora mu eden izmed svedokov vpričo dveh drugih svedokov testament prebrati, oporočitelj pa mora potrditi, da je oporoka zapisana po njegovi volji.

Oporoke, pri katerih je ozirati se na ženitovanske in druge pogodbe, delajo se največkrat pri sodiščih ali pri notarjih.

Zadnjevoljska naredba, ki ne imenuje dednega naslednika, marveč samo volila (legate), zove se „z a p i s j e“ ali „k o d i c i l“. Kodici se nareja zraven oporoke, pa tudi brez nje. Kar velja o testamentu, velja tudi o kodicilu.

***Oporoka, ki jo je oporočitelj
sam pisal in podpisal.***

Oporoka.

V imenu Boga Očeta, Sina in svetega Duha.

Ker nihče ne vé, kdaj bode umrl, zato zapisujem zdaj pri popolnoma zdravi pameti svojo zadnjo voljo :

1. Svojo dušo izročam Bogu, truplo pa naj se pokoplje po šegi, kakor je navada v našem kraju.
2. Poglavitnega dednega naslednika vsemu svojemu premoženju postavljam milega mi brata Franceta. Vse naj ima, kar ostane čez mojo potrebo in oporoko.
3. Domači ljudski šoli v Ljutomeru ostavljam sto in petdeset Kron, ki naj se okrajnemu šolskemu svetu izplačajo za šolske potrebe.
4. Svojemu sosedu Ivanu Antoliču, ki mi je dolžan dvesto Kron, odpuščam ves ta dolg.

To je moja oporoka, katero sem sam špisal in podpisal.

V Ljutomeru, dné ... 190 ..

Franc Blagovič,
oporočitelj.

Oporoka, katero je oporočitelj samo podkrižal.

Oporoka.

Ker nikomur ni znano, kdaj da ga bode Bog poklical s tega sveta, hočem zdaj pri zdravi pameti razodeti svojo poslednjo voljo zastran svojega premoženja.

1. Poglavitnega dednega naslednika vsemu svojemu premoženju postavljam svojega starejšega sina Antona; vendar pa mora on:
2. Plačati pogreb in pet svetih maš, ki naj se beró za mir in pokoj moje duše.
3. Mojemu sinu Tomažu naj dá dvesto Kron in moji hčeri Mariji dvesto Kron dote.
4. Mojemu hlapcu Jerneju naj odšteje šestdeset Kron.
5. Med uboge naše občine naj na dan mojega pogreba razdeli dvajset Kron.

To je moja oporoka, ki se mi je vpričo treh tu podpisanih prič prebrala, in katero vso potrujem ter tudi svojeročno podkrižujem.

V P o d s r e d i, dné ... 190..

† † † to je **Valentin Ožinger**,
oporočitelj.

Matevž Meglič s. r.,
oporočiteljevega imena podpisovavec in priča.

France Pretnar s. r., **Anton Grašič s. r.**,
priča. priča.

***Oporoka, katero so
zapisale priče.***

Oporoka.

Podpisani Jernej Jereb, Matija Nemanič in Edvard Težak, vsi v Trnovem, pričamo, da nas je včeraj nam vsem dobro znani sosed in prijatelj Matevž Gabršek k sebi poklical, da bi bili priče njegovi oporoki. Matevž Gabršek je bil sicer po telesu bolan, a na duhu popolnoma zdrav. Ko nam je povedal, zakaj nas je poklical, razodel nam je v pričo vseh treh svoje poslednje izporočilo takó-le:

1. Poglavitno dedno naslednico svoji zapuščini imenuje, ker nima otrok, svojo ženo Barbo Gabršekovo.
2. Občinski bólnici ostavlja štiristo Kron.
3. Ubogim naše občine daje devetdeset Kron.
4. Njegova žena naj po njegovi smrti župljanski cerkvi izplača sto in devetdeset Kron.
5. Svojemu prijatelju Antonu Simončiču v Zagorju ostavlja v spomin srebrno žepno uro.

Podpisani potrjujemo, da je to popolna vsebina poslednjega izporočila, kakor nam jo je povedal oporočnik Matevž Gabršek, in da nismo ničesar o tem izpremenili, nič pristavili ali zamolčali. Vselej smo pripravljeni, ako bi bilo treba, resnico tega zapisa tudi s prisego potrditi.

V izpričobo tega se tudi podpisujemo.

V Trnovem, dné . . . 190 . .

Jernej Jereb s. r.,   Edvard Težak s. r.,
Matija Nemanič s. r.

Poslednje sporočilo.

Jaz podpisanec, Janez Nep. Rakovec, sedlarski mojster v tukajšnjem mestu, odrejujem prosto-voljno in po resnem premisleku, da naj se po moji smrti ravna z mojo zapuščino tako:

Član 1. Glavnega dediča imenujem najstarejšega sina svoje sestre, vdove Krčinove, tukajšnjega mizarja Vojteha, kateremu sem bil za kuma pri krstu; vsa moja zapuščina pripada po odštetvi spodej zabeleženih volil neprikrajšana v njegovo last.

Član 2. Mati mojega glavnega dediča, vdova Krčin, naj oskrbuje in uživa mojo zapuščino dosihmal, ko postane moj glavni dedič polnoleten; odvezujem jo tudi dolžnosti, da bi pokladala račun o gospodarjenji in da bi jo jerob nadziral, v kolikor je to dopustljivo po zakonitih določbah.

Član 3. Tej svoji prej imenovani sestri zapuščam tisoč Kron, katere naj iz moje zapuščine takoj vsprejme; s to vsoto lahko razpolaga, kakor jo je volja.

Član 4. Svojemu netjaku Antonu, sinu mojega brata Rudolfa Rakovca v Račjem, ki je že polnoleten in se peča z lesno kupčijo, zapuščam 500 K, reci: petsto Kron.

Član 5. Moji bratranki, omoženi Marijani Kopačevi v Grobelnem, pripisujem 450 Kron, z besedo: štiristo petdeset Kron.

Zadnja tri volila izplačajo naj se najkasneje tri mesece po mojem pogrebu imenovanim sorodnikom v gotovini in neprikrajšano.

Predstoječo odredbo sem storil po svoji odločni volji in pri zdravi zavesti, ter še pristavljam, da, ko bi se v moji zapuščini našel kak kodicil (ali zapisje), imej ta isto veljavo kakor ta testament.

Ob jednom tudi ne dovoljujem, da bi se moja zapuščina zapečatila in inventirala.

To moje poslednje sporočilo sta naprošena svedoka prečitala in sem je tudi jaz sam lastnoročno podpisal; o tem je obvestiti c. kr. okrajno sodnijo in ji izročiti ta spis v uradno hranjenje.

V Celji, dné . . . 19 . .

Janez Nep. Rakovec,

zapustnik (oporočnik).

Juri Čeran, posestnik   **Gregor Lučnik,** trgovec
priča oporoke.   priča oporoke.

KAZALO.

Stran

Prvi oddelek.

Splošna vodila o spisovanji in vnanji obliki listov. Stran

Uvod	5
O pismu sploh in o pisavi	5
Notranja uredba listov	9
Obstojni deli	9
Ogovor	9
Kako se pismo začne	11
Različna vsebina uvoda	13
O stvarni vsebini pisma	22
Kako se pismo sklepa	23
Podpis	28
Datum	29
Pristavek ali pripisek	30
Kakšno lice imej pismo v obče	31
O vnanji obliki pisma	34
Naslov (adresa)	36
Najnavadnejši naslovi	38

Drugi oddelek.

Vzorci raznovrstnih listov.

Naznanilna pisma, obvestila in priporočila	47
Uvod za naznan. in obvest.	47
Kako sklepamo nazn. liste	49
Prosilna pisma	65
Uvod prosilnim listom	66
Kako sklepamo prosil. liste	67
Zahvalni listi	103
Uvod pismom, v katerih se zahvaljujemo	103
Kako se zahvalna pisma sklepajo	105
Voščilna pisma	119
Uvod pismom, v katerih komu čestitamo	119
Kako se sklep. vošč. pisma	121
Vabilni listi	148
Uvod vabilnim listom	148

Kako se sklepajo vab. listi	149
Opomini, svarila in graje	157
Uvod opominjalnim in svarilnim listom	157
Kako se sklepajo opomini in svarila	158
Opravičevalni listi	183
Uvod opravičeval. listom	183
Sklep opravičeval. listom	185
Priporočilna in odsvetovna pisma	192
Uvod priporočilnim listom	193
Kako se priporočilna pisma sklepajo	194
Sožalna in tolažilna pisma	208
Uvod pomiloval. listom	208
Kako se sklepajo pomilovalna pisma	210
Ljubavni, snubilni listi in ženitvene ponudbe	225
Uvod ljub. in snub. listom	226
Sklep ljub. in snub. listom	228

Tretji oddelek.

Opravični listi in spisi.

Opravični spisi	241
O slogu v opravičnih stavkih sploh	241
I. Prejemni listi ali prejemnice	242
II. Spričevala ali svedočbe	245
III. Pobotnice	251
IV. Pogodbe	255
V. Zadolžnice	258
VI. Poroštvena ali jamstvena pisma	262
VII. Pooblastila	264
VIII. Odstopnice, prepustnice ali cesije	266
IX. Odpovednice ali reverzi	269
X. Poslednje sporočilo, oporoča ali testament	272

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJILNICA

00000465033

